

ადგილობრივი დემოკრატიის განვითარების პროგრამა

1998-2004

LOCAL DEMOCRACY DEVELOPMENT PROGRAM

საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი
CENTER FOR STRATEGIC RESEARCH AND DEVELOPMENT OF GEORGIA

INTRODUCTION

ადგილობრივი დემოკრატიის
განვითარების
პროგრამა

1998-2004

LOCAL DEMOCRACY
DEVELOPMENT
PROGRAM

საქართველოს დემოკრატიული
განვითარების კავშირი

DEMOCRATIC DEVELOPMENT UNION
OF GEORGIA - DDUG

საქართველოს სამოქალაქო
განვითარების ასოციაცია

GEORGIAN CIVIL DEVELOPMENT
ASSOCIATION - GCDA

ბროშურა გამოიცა "NOVIB"-ის ფინანსური მხარდაჭერით
Brochure is published with financial support of -NOVIB-

n(o)vib
OXFAM NETHERLANDS

შ ი ნ ა ა რ ს ი C O N T E N T S

შესავალი Introduction	3
პროგრამის ისტორია Program History	5
1998-2001 წლები - პროგრამის I ფაზა. მიღწევები და შედეგები 1998-2001 - I phase of the program. Results and achievements	6
2002-2004 წლები - პროგრამის II ფაზა 2002-2004 - II phase of the program	8
ახალი მიდგომები New approaches	8
პროგრამის მართვა Program management	9
პროგრამის მიზნები და ამოცანები Program purpose and objectives	9
საქმიანობები სამიზნე საკრებულოებში (თემში) Activities addressing target local communities (Sakrebulo)	10
არასამთავრობო ორგანიზაციათა გაძლიერება Strengthening non-governmental organizations	49
პროგრამის შედეგები და ნასწავლი გაკვეთილები Achieved results of the program and lessons learned	69
პროგრამის შემდგომი გეგმები Future plans	71
პროგრამის დონორები და პარტნიორები Program Donors and Partners	72
დანართები ANNEXES	
I ინფორმაცია ორგანიზაციის შესახებ Information about organization	73
II ბიუჯეტი Budget	76
III სამიზნე თვითმმართველობების ჩამონათვალი Target Sakrebulo and villages	78
IV არასამთავრობო ორგანიზაციებისათვის ჩატარებული ტრენინგები და სამუშაო შეხვედრები List of trainings and workshops provided to the target NGOs	79
V პროგრამის I ეტაპზე განხორციელებული მიკრო-პროექტების ჩამონათვალი List of micro projects implemented during the first phase of the program	83

შესავალი INTRODUCTION

ადგილობრივი დემოკრატიის განვითარების პროგრამა
LOCAL DEMOCRACY DEVELOPMENT PROGRAM

საზოგადოებრივი ორგანიზაცია „საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი“ 1995 წლის ივლისში დაარსდა. მის მთავარ მიზანს საქართველოში სამოქალაქო საზოგადოების აღმშენებლობის ხელშეწყობა წარმოადგენს. ამ მიზანს ორგანიზაცია აღწევს პრაქტიკაზე ორიენტირებული კვლევების, მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლებისა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მისი აქტიური ჩართვის მეშვეობით.

ადგილობრივი დემოკრატიული ინსტიტუტების ჩამოყალიბების ხელშეწყობა ცენტრის საქმიანობის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი მიმართულებაა. აღნიშნული მიმართულების ფარგლებში საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი 1998 წლიდან ახორციელებს ადგილობრივი დემოკრატიის განვითარების პროგრამას, რომელიც მიმდინარეობს ლაგოდეხისა და ოზურგეთის რაიონებში, ადგილობრივ პარტნიორ ორგანიზაციებთან - „საქართველოს სამოქალაქო განვითარების ასოციაციასა“ და „საქართველოს დემოკრატიული განვითარების კავშირითან“ თანამშრომლობით, „ნიდერლანდების ორგანიზაცია საერთაშორისო თანამშრომლობისა და განვითარებისათვის“ (NOVIB)-ის ფინანსური მხარდაჭერით.

ადგილობრივი დემოკრატიის განვითარების პროგრამას უკვე ექვსწლიანი საქმიანობის გამოცდილება აქვს. პროგრამის თავდაპირველი მიდგომები წლების განმავლობაში მიღებული გამოცდილების საფუძველზე დაიხვეწა და, გარკვეულწილად, შეიცვალა კიდევ,

Centre for Strategic Research and Development of Georgia is a non-governmental organization, established in 1995. Since then organization seeks to promote the development of civil society in Georgia by conducting applied research, raising awareness of the population and stimulating the active involvement of citizens in decision making processes.

One of the main directions of Center's activities is promoting development of local democratic institutions in the country. In frames of mentioned direction Centre is implementing the Local Democracy Development Program in Ozurgeti and Lagodekhi regions in collaboration with local partner organizations - "Georgian Civil Development Association" (in Lagodekhi region) and "Democratic Development Union of Georgia" (in Ozurgeti region). Program has been launched in 1998 with the financial support of Netherland's Organization for International Cooperation and Development (NOVIB).

During the six years of program implementation participants have accumulated quite important experience. Initial approaches have developed and refined in the course of activities, though general strate-

თუმცა პროგრამის ძირითადი სტრატეგია და პრინციპები უცვლელი დარჩა. დღესდღეობით, ადგილობრივი დემოკრატიის განვითარების პროგრამის მოდელის მრავალწლიანი გამოცდილება, პროგრამის მიდგომები და მიღწეული შედეგები მრავალი ადგილობრივი თუ საერთაშორისო ორგანიზაციისა და დამოუკიდებელი ექსპერტის ინტერესს იწვევს.

2005 წლიდან ადგილობრივი დემოკრატიის განვითარების პროგრამის საქმიანობის გეოგრაფიული არეალი გაფართოვდა, „საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრმა“ „ნიდერლანდების ორგანიზაცია საერთაშორისო თანამშრომლობისა და განვითარებისათვის“ (NOVIB)-ისა და გერმანული ფონდი „ეკლესიის განვითარების სააგენტო“ (EED)-ის ფინანსური მხარდაჭერით პროგრამის წარმატებული მოდელი განავრცო საქართველოს ახალ რაიონებზე - სიღნაღის, თელავის და ჩოხატაურის რაიონებზე.

gy and principles of the program are the same. At present the yearlong experience of Local Democracy Development Program, approaches developed and results achieved attract deep interest of local and international organizations as well as independent experts.

From 2005 onward the activities of the program cover three more regions - Telavi, Chokhatauri and Signagi regions. The experience obtained during the previous years, approved methods of work will be applied in these regions. The new stage of the program is implemented with the financial support of Netherland's Organization for International Cooperation and Development (NOVIB) and German foundation "Church Development Service" (EED).

ადგილობრივი დემოკრატიის განვითარების პროგრამამ მუშაობა დაიწყო 1998 წლიდან საქართველოს ორ რაიონში - ლაგოდეხსა და ოზურგეთში, „ნიდერლანდების ორგანიზაცია საერთაშორისო თანამშრომლობისა და განვითარებისათვის“ (NOVIB)-ის ფინანსური მხარდაჭერით. პროგრამის ძირითადი მიზანია საზოგადოების უმთავრესი პრობლემების ადგილზე გადაწყვეტა ადგილობრივი ხელისუფლებისა და ახლადდაარსებული საზოგადოებრივი ორგანიზაციების თუ ჯგუფების ერთობლივი მუშაობის გზით, და რაც მთავარია, მოსახლეობაში იმ რწმენის გაღვივება, რომ ჯანსაღი ინიციატივითა და ერთობლივი ძალისხმევით შესაძლებელია საკუთარ პრობლემათა ეფექტურად, სწრაფად და მცირე დანახარჯებით გადაწყვეტა. პროგრამა მიმდინარეობდა 2 ფაზად.

Local Democracy Development Program was launched in 1998 with the financial support of Netherland's Organization for International Cooperation and Development (NOVIB). It was active in two regions of Georgia - Lagodekhi and Ozurgeti. Main purpose of the program was to solve the local problems on the spot, by joint efforts of local government, newly established civil-society organizations and civil groups. Program also aimed to demonstrate that sound initiative and united actions make possible to overcome difficulties and solve the existing problems quickly and effectively. The program was divided into two phases.

1998-2001 წლებში მიმდინარეობდა ადგილობრივი დემოკრატიის განვითარების I ფაზა, რომელსაც ახორციელებდა ორი არასამთავრობო ორგანიზაცია — „საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი“ და „ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია“. პროექტის ხელშეწყობის მიზნით ლაგოდეხსა და ოზურგეთში დაარსდა იურისტებით დაკომპლექტებული საკონსულტაციო ბიუროები, რომელთა ბაზაზე პროგრამის მსვლელობისას ჩამოყალიბდა არასამთავრობო ორგანიზაციები: ლაგოდეხში - „საქართველოს სამოქალაქო განვითარების ასოციაცია“, და ოზურგეთში - „საქართველოს დემოკრატიული განვითარების კავშირი“. ამ ეტაპზე პროგრამის ძირითადი ამოცანები იყო თვითმმართველობებისა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების საინფორმაციო და საკონსულტაციო უზრუნველყოფა და სამოქალაქო საზოგადოების განვითარების ხელშეწყობა. პროგრამის ამ ეტაპზე საქმიანობა განხორციელდა შემდეგი პრიორიტეტული მიმართულებებით:

- ◆ თვითმმართველობების წარმომადგენლების ინფორმირება შემდეგ საკითხებზე: თვითმმართველობის საკანონმდებლო ბაზა, თვითმმართველობის ეკონომიკური საფუძვლები, მიწის კანონმდებლობა და ა.შ.;
- ◆ მოსახლეობისათვის მათი უფლებების გაცნობა უფასო იურიდიული კონსულტაციების გზით;
- ◆ არასამთავრობო ორგანიზაციებისათვის ინფორმაციის მიწოდება და ზოგადი ტიპის ტრენინგების ჩატარება შემდეგ საკითხებზე: არასამთავრობო სექტორი და მისი მნიშვნელობა, საზოგადოებასთან ურთიერთობის პრინციპები, სათემო ორგანიზაციების კონცეფცია, არასამთავრობო ორგანიზა-

Until 2001 program was implemented jointly with other NGO - "Young Lawyers Association". In the frames of the program the legal aid bureaus have been founded in target regions - Lagodekhi and Ozurgeti. On the basis of these bureaus two NGOs have been established - "Georgian Civil Development Association" in Lagodekhi and "Democratic Development Union of Georgia" in Ozurgeti. During the first phase main tasks of the program were: providing adequate information and consultations to local governments and civil-society organizations; promoting development of civil society. Activities at this stage have been conducted in following priority directions:

- ◆ Informing representatives of local government on the legislative and economic basis of self-governance, land legislation etc.;
- ◆ Providing free consultations to the population concerning its rights;
- ◆ Providing information and trainings to the civil-society organizations on the following topics: non-governmental sector and its importance; main principles of public relations; community based organizations; management of civil-society organizations; project-management; leadership and team-work;
- ◆ In the target regions micro-grants program has been implemented. It

ციების მართვა, პროექტის მართვის ციკლი, ლიდერობა და გუნდური მუშაობა და ა.შ.;

♦ სამიზნე რაიონებში სამოქალაქო ინიციატივების წახალისების, არასამთავრობო ორგანიზაციებსა და თვითმმართველობებს შორის თანამშრომლობის განვითარებისა და სათემო მოძრაობის პრინციპების პოპულარიზაციის მიზნით პროგრამის ფარგლებში განხორციელდა მიკროგრანტების პროგრამა. გრანტები გაიცემოდა არასამთავრობო ორგანიზაციებსა და საინიციატივო ჯგუფებზე. გრანტის მაქსიმალური ოდენობა შეადგენდა 2000 აშშ დოლარს არასამთავრობო ორგანიზაციებისათვის და 500-1000 აშშ დოლარს საინიციატივო ჯგუფებისათვის. გრანტები გაიცემოდა კონკურსის წესით. წარმოდგენილ წინადადებებს განიხილავდა სპეციალურად შექმნილი საბჭო, რომელიც დაკომპლექტებული იყო განმახორციელებელი ორგანიზაციებისა და ადგილობრივი ბიუროების წარმომადგენლებით (ამ უკანსაკნელებს მხოლოდ სათათბირო ხმის უფლება ჰქონდათ). დღეისათვის დაფინანსებულია 73 პროექტი. მათგან არასამთავრობო ორგანიზაციებზე გაიცა 33, ხოლო საინიციატივო ჯგუფებზე 40 მიკროგრანტი. სულ დახარჯულმა თანხამ კი 86 170 აშშ დოლარი შეადგინა (პროექტების ჩამონათვალი იხ. დანართში №5).

♦ პროგრამის მსვლელობისას განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობოდა განმახორციელებელი გუნდის კვალიფიკაციის ამაღლებას. გუნდის წევრებს უტარდებოდათ ინტენსიური ტრენინგები იურიდიულ საკითხებზე, ეფექტურ კომუნიკაციებსა და პრეზენტაციებზე, მოსახლეობასთან მუშაობის ტექნიკებსა და სხვა მრავალ საკითხზე.

მუშაობის ეფექტურად წარმართვამ და საერთაშორისო ექსპერტების დადებითმა შეფასებამ 2002 წლიდან პროგრამის ახალი, II ფაზის ამოქმედება განაპირობა.

aimed at encouraging civil initiatives, promoting collaboration between civil-society organizations and local governments, popularization of the principles of community work. In the frames of the program small grants have been awarded to NGOs and community groups. Amount of the grant was up to 2000 US dollars for NGO and 500-1000 US dollars for the community group. Grants were awarded to the winners of the announced competition. Submitted proposals were examined by special board consisting of representatives of implementing organizations. Members of local bureaus were also included in the board, though they did not have the right to vote. At present program has already donated micro-grants to 73 applicants - 33 NGOs and 40 community groups. The total amount of donated micro-grants is 86 170 US dollars (list of the projects see in attachment # 5).

♦ From the beginning of the program special attention was paid to the professional growth of the project implementing group. Employees have been intensively trained on legal issues, ways of performing effective communications and presentation techniques, methods of work with the population etc.

Effective work and favorable conclusions of the international evaluators made possible to launch the second phase of the project in 2002.

2002-2004

წლავი - პროგრამის II ფაზა
 II PHASE OF THE PROGRAM

ახალი მიდგომები

NEW APPROACHES

პროგრამის II ფაზის დაწყებას წინ სერიოზული დაგეგმვითი სამუშაოები უძღვოდა. მოსამზადებელი ეტაპი მოიცავდა როგორც თავად განმახორციელებელი რგოლის გუნდურ შეხვედრებსა და დაგეგმვებს, ასევე პროგრამის უკეთ კოორდინირების მიზნით ინფორმაციის მოგროვებასა და შეხვედრას ყველა იმ ადგილობრივ თუ საერთაშორისო პროგრამის წარმომადგენლებთან, რომლებიც მსგავსი ტიპის საქმიანობას ახორციელებდნენ იმავე რეგიონებში, მსგავს სამიზნე ჯგუფებთან. I ეტაპზე, ტრენინგებისა და სამუშაო შეხვედრების გზით, პროგრამის განმახორციელებელი გუნდი მომზადდა.

ზოგადი ტიპის ტრენინგებმა, მიკროგრანტების პროგრამამ და საგანმანათლებლო საქმიანობამ საკმარისი როლი ითამაშა სამიზნე რაიონებში თვითმმართველი ორგანოების საქმიანობის გაუმჯობესებისა და სამოქალაქო სექტორის წინ წამოწევისათვის, თუმცა გარკვეულ ეტაპზე ამგვარი მიდგომა არასაკმარისი აღმოჩნდა უფრო სერიოზული, ხელშესახები შედეგების მისაღწევად. პროგრამის პირველი ეტაპის საქმიანობამ საკმაოდ კარგი ნიადაგი მოამზადა ახალი მიდგომების დასანერგად. ამ ეტაპზე პროგრამის სტრატეგიამ ცვლილება განიცადა. პრიორიტეტი მიენიჭა ინტენსიურ ინდივიდუალურ მუშაობას შეზღუდული რაოდენობის სამიზნე თვითმმართველობებსა და თემებთან, ასევე არასამთავრობო ორგანიზაციებთან.

ამ ეტაპის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი განმასხვავებელი ნიშანია ის, რომ საკონსულტაციო ბიუროების ბაზაზე შექმნილი ორგანიზაციები ამიერიდან

Beginning of the II phase of the program was preceded with serious preparatory activities and planning. Preparatory stage included joint work of the project implementing group, meetings with representatives of local and international programs, which carried out the similar projects in the same regions. During the preparatory stage several trainings have been arranged for the members of the project implementing group.

Activities conducted in the target regions during the first phase - trainings, micro-grants program, educational work - created sufficient basis for strengthening civil-society organizations and improving performance of self-governments. Though mentioned approach proved to be insufficient to achieve more serious, tangible results. The first phase of the program have prepared good basis for introducing new approaches. During the second stage program strategy and priorities have been changed; much more importance has been attached to intense individual work with several (not numerous) target self-governments, communities and NGOs.

One of the major characteristics of the second phase of the program was following: regional NGOs, established on the basis of legal-aid

უკვე პროგრამის პარტნიორ ორგანიზაციებად გვევლინება. სამი წლის მანძილზე ჩვენმა რაიონულმა პარტნიორმა ორგანიზაციებმა მნიშვნელოვანი გამოცდილება და კვალიფიკაცია შეიძინეს. პროგრამის II ეტაპისათვის მთლიანად მათზე იქნა დელეგირებული „ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის“ ფუნქციები. აღნიშნულ მიდგომას უაღრესად დიდი მნიშვნელობა ენიჭება პროგრამის შედეგების გრძელვადიანობისა და ადგილებზე სტაბილური, ძლიერი სამოქალაქო ორგანიზაციების ჩამოყალიბებისათვის.

bureaus, became partner organizations of the program. They have accumulated serious experience and qualification during the first phase. For the second phase the functions of Young Lawyers' Association have been completely delegated to regional partner organizations. This approach had crucial importance for ensuring long-term results of the program and promoting development of strong local civil-society organizations.

პროგრამის მართვა

PROGRAM MANAGEMENT

როგორც აღვნიშნეთ, პროგრამას „სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი“ ახორციელებს რეგიონულ პარტნიორობთან, ლაგოდეხში - „საქართველოს სამოქალაქო განვითარების ასოციაციასა“ და ოზურგეთში - „საქართველოს დემოკრატიული განვითარების კავშირთან“ ერთად. პროექტს მართავს პროგრამის საკოორდინაციო საბჭო, რომლის წევრები არიან აღნიშნული ყველა ორგანიზაციის წარმომადგენლები.

As it has been stated program is implemented by Centre for Strategic Research and Development of Georgia in collaboration with the regional partner organizations: "Georgian Civil Development Association" (in Lagodekhi region) and "Democratic Development Union of Georgia" (in Ozurgeti region). Program is managed by steering committee consisting of representatives of all three implementing organizations.

პროგრამის მიზნები და ამოცანები

PROGRAM PURPOSE AND OBJECTIVES

ადგილობრივი დემოკრატიის განვითარების პროგრამა ემსახურება ადგილობრივი თემის, ადგილობრივი საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და ხელისუფლების შესაძლებლობათა განვითარებას. შესაბამისად, პროგრამა ინტენსიურად მუშაობს თემის (სოფლის) მოსახლეობასთან, ადგილობრივ თვითმმართველობებსა (საკრებულოები) და

Local Democracy Development Program aims to strengthen and develop potential of local communities, local civil-society organizations and self-governments. Consequently, program actively works with community (village) population, local self-governments (Sakrebulo) and

ადგილობრივ საზოგადოებრივ ანუ არასამთავრობო ორგანიზაციებთან.

პროგრამის მიზანია:

საქართველოს ორ რაიონში სათემო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების გაძლიერებით და მიმდინარე პროცესებში საზოგადოების აქტიური ჩართვით ადგილობრივი ხელისუფლების ეფექტური ფუნქციონირების ხელშეწყობა.

2002-2004 წლებში პროგრამა შემდეგი კონკრეტული შედეგების მიღწევას გეგმავდა:

■თემის დონეზე:

საქართველოს 2 რაიონის 18 თვითმმართველ ერთეულში (თემში) ადგილობრივი პრობლემები გადაჭრილია შექმნილი აქტიური სამოქალაქო ჯგუფებისა და ქმედითი ადგილობრივი ხელისუფლების უფრო ეფექტური თანამშრომლობის გზით.

■რაიონის დონეზე:

საქართველოს 2 რაიონში გაძლიერებულია 5 საზოგადოებრივი ორგანიზაცია, რომლებიც თანამშრომლობენ სხვა საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან და ადგილობრივ ხელისუფლებასთან და შესაბამის მომსახურებას სთავაზობენ სამიზნე ჯგუფებს.

local civil-society organizations (NGOs).

Project purpose:

Effective functioning of CBOs, NGOs and Local Government through active involvement of the community promoted

In 2002-2004 program had following objectives:

■At village level:

Local problems solved through improved relations between formed CBOs and effective local government in 18 villages of two regions of Georgia.

■At regional level:

Five NGOs developed that cooperate with other NGOs and local Government providing adequate services to their target groups in two regions of Georgia.

საქმიანობები სამიზნე საკრებულოებში

ACTIVITIES ADDRESSING TARGET LOCAL COMMUNITIES (SAKREBULOS)

ერთიანი მიდგომა

GENERAL APPROACH

წინა წლებისგან განსხვავებით, პროგრამის მეორე ფაზა ითვალისწინებს არჩეულ სამიზნე თემში ადგილობრივ ხელისუფლებასთან უფრო მჭიდრო თანამშრომლობას — ერთი მხრივ, თვითმმართველობის, როგორც დემოკრატიული ინსტიტუტის, მოქმედების

In contrast to previous years II phase of LDD Program envisaged more close collaboration with self-governments in selected target villages. This collaboration meant to promote effective functioning of local govern-

ეფექტურობის ზრდას, მათთვის საჭირო საკითხების სწავლებითა და ინტენსიური კონსულტაციების გზით, მეორე მხრივ, კი მოსახლეობის გააქტიურებას ამავე თემში შეძავალ ერთ-ერთ სოფელში ლოკალური მნიშვნელობის საკითხების გადაწყვეტისას მოსახლეობის მობილიზებითა და პროგრამის მიერ მიზნობრივი დახმარების გაწევის გზით. ახალი ეტაპი მოიაზრებს წინასწარ კვლევით სამუშაოებს და გამოვლენილ საჭიროებებზე შესაბამის რეაგირებას, როგორც თვითმმართველობის მდგრადი განვითარებისათვის, ისე მოსახლეობის აქტიურობის დონის ასამაღლებლად. ჩვენი პროგრამის საბოლოო მიზანს კი სწორედ ეფექტურად მომუშავე თვითმმართველობა და აქტიური მოსახლეობა წარმოადგენს, რომლებიც ერთმანეთთან თანამშრომლობენ ადგილობრივი მნიშვნელობის პრობლემების გადასაჭრელად.

სამიზნე თვითმმართველობების შერჩევისას მთავარი კრიტერიუმია ადგილობრივი ხელისუფლების მხრიდან პროგრამაში მონაწილეობის სურვილი და აქტიური თანამშრომლობისათვის მზადყოფნა. ამის შემდგომ, თვითმმართველობასთან ფორმდება თანამშრომლობის მემორანდუმი, რომელიც მონაწილე მხარეთა მოვალეობებსა და პასუხისმგებლობებს განსაზღვრავს.

თვითმმართველობების გაძლიერება

პროგრამის ამ კომპონენტში საქმიანობა მიმართულია ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების (საკრებულო და აღმასრულებელი რგოლი — გამგეობა ან გამგებელი) მუშაობის ეფექტურობის ზრდისა და მათ საქმიანობაში საჯაროობის, გამჭვირვალობისა და მოსახლეობის წინაშე ანგარიშვალდებულების პრინციპების დამკვიდრებისაკენ.

ments, as democratic institutions, through their intensive teaching and providing consultations on relevant topics. On the other hand active involvement of the population in solution of local problems through their mobilization and targeted aid also contributes to better functioning of "Sakrebulo".

New stage implied preliminary needs assessment and appropriate response to the revealed needs, both in terms of sustainable development of self-governments and increased involvement of population. As a result effective self-government and active population collaborating with each other to solve the local problems contribute in fulfilling the project purpose and tasks. Most important criteria for selection of target self-governments were their willingness to participate in the program and readiness for active cooperation. After that memorandum of understanding, determining obligations and responsibilities of participating sides, was signed with the selected self-government.

STRENGTHENING SELF-GOVERNMENT

In this component of the program activities were directed towards raising effectiveness of local self-governing bodies (Sakrebulo and executive branch - Gamgeoba, Gamgebeli) and introducing principles of transparency, accountability and publicity into their work.

განხორციელებული საქმიანობები

საჭიროებათა კვლევა

საქმიანობა იწყება პროგრამის განმახორციელებელი გუნდის, კერძოდ თვითმმართველობის ექსპერტებისა და თავად ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლების მიერ საკრებულოს საჭიროებათა კვლევით და ამ კვლევის შედეგებზე დაფუძნებული სამოქმედო გეგმის შემუშავებით. ეს სამუშაო გეგმა, როგორც წესი, ერთწლიანია და ითვალისწინებს მთელ რიგ საქმიანობებს. მათ შორის სემინარებს, ტრენინგებს, თემატურ სამუშაო შეხვედრებს და ინდივიდუალურ კონსულტაციებს სამიზნე თვითმმართველობის როგორც არჩეული, ისე დანიშნული წარმომადგენლებისათვის.

სემინარები და ტრენინგები

პროგრამის მიმდინარეობის პერიოდში ლაგოდეხისა და ოზურგეთის რაიონებში შეირჩა 17 სამიზნე თვითმმართველობა (ჩამონათვალი იხ. დანართი №3). თითოეულ მათგანთან მუშაობა წარიმართა ინდივიდუალური მიდგომით, გამოვლენილი საჭიროებების და მათი პრიორიტეტულობის გათვალისწინებით. თუმცა, შესაძლებელია იმ ტიპის აქტივობების გამოყოფა, რომლებიც ყველა თვითმმართველობის ორგანოსთვის ერთნაირად საჭირო იყო და, შესაბამისად, ყველგან განხორციელდა. ესენია:

- სემინარების ციკლი თვითმმართველობის განხორციელების საკანონმდებლო საფუძვლებზე, საბიუჯეტო მოწყობის საკითხებზე, საჯარო სამსახურის პრინციპებზე;
- ტრენინგები თანამონაწილეობითი დაგეგმვის პრინციპებზე, მოსახლეობასთან თანამშრომლობის ეფექტურ მეთოდებზე, სრულყოფილი ნორმატიული

IMPLEMENTED ACTIVITIES

Needs assessment

The activities started with needs assessment of Sakrebulo by members of program implementing group (in particular experts on self-governance) and representatives of local governments themselves. Based on the results of the assessment one-year action plan was designed. The action plan implied numerous activities, like seminars, trainings, thematic workshops and individual consultations for elected and appointed representatives of target self-governments.

Seminars and trainings

In the course of program 17 target selfgovernments have been selected in Lagodekhi and Ozurgeti regions (see the list in the attachment # 3). Work with these selfgovernments has been conducted according to individual plan, considering their revealed and prioritized needs. Though several activities were equally relevant to all self-governments and have been implemented everywhere. Namely:

- seminars on legislative basis of exercising self-governance; Local Budget; principles of public services;
- Trainings on participatory planning, effective methods of communication with the population, designing flawless normative acts;
- Working meetings concerning program on social-economic development of given administrative unit; designing program budget; fulfilling the requirements of Administrative Code of Georgia -especially chapter on free access to public information; introducing mechanisms of transparency and accountability; improv-

აქტების შედგენაზე;

■ სამუშაო შეხვედრები მოცემული ადმინისტრაციული ერთეულის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგრამისა და პროგრამული ბიუჯეტის შემუშავებაზე, ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის ინფორმაციის თავისუფლების თავით გათვალისწინებული დებულებების დანერგვაზე, გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების მექანიზმების შემოღებაზე, საქმის წარმოების გაუმჯობესებაზე, სერვის-პაკეტის მომზადებაზე;

ing duty performance, preparing service-packages;

■ Public meetings of population and local government leaders; aim of the meetings was to ensure that interests of each village covered by given self-government are considered in defining the budget priorities of the following years.

Each training and working meeting resulted in elaboration of adequate result-oriented actionplan, according to which representatives of local government were responsible for achieving positive results. Program members monitored implementation of the action-plan according to the approved time-table and delivered appropriate recommendations and consultations.

■ ადგილობრივი ხელისუფლების ლიდერთა და მოსახლეობის საჯარო შეხვედრები, რომელთა მიზანია თვითმმართველი ერთეულის შემადგენლობაში შემავალი თითოეული სოფლის ინტერესების გათვალისწინება უახლოესი წლების საბიუჯეტო პრიორიტეტების განსაზღვრისას.

თითოეული სამუშაო შეხვედრის თუ ტრენინგის პროდუქტს შეადგენდა კონკრეტული, შეხვედრის თემატიკიდან გამომდინარე, შედეგის მიღწევაზე ორიენტირებული სამოქმედო გეგმის შემუშავება. გეგმის თანახმად შედეგებზე პასუხისმგებელი პირები თავად ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლები იყვნენ. პროგრამის თანამ-

შრომები მონიტორინგს უწევდნენ სამუშაო გეგმის შესრულებას წინასწარ შემუშავებული გრაფიკით და გასცემდნენ საჭირო კონსულტაციებსა და რეკომენდაციებს.

ყოველწლიური სემინარი

გამოცდილების გაზიარებისათვის

პროგრამის ფარგლებში 2003 და 2004 წლებში მოეწყო ორი შეხვედრა, სადაც მონაწილეობას იღებდნენ თვითმმართველობის სფეროში აღიარებული ქართველი და უცხოელი ექსპერტები და სამიზნე თვითმმართველობების ლიდერები. შეხვედრების მიზანს წარმოადგენდა, ერთი მხრივ, ადგილობრივი ხელისუფლების პრაქტიკოს ლიდერთათვის ქვეყნის ტერიტორიულ მოწყობასთან და დეცენტრალიზაციასთან დაკავშირებული სამომავლო პერსპექტივების გაცნობა, ხოლო, მეორე მხრივ, მათი პრაქტიკული გამოცდილების გაზიარება და გათვალისწინება მიმდინარე რეფორმების განხორციელებისას.

სამიზნე თვითმმართველობების

ტექნიკური მხარდაჭერა

პროგრამის მიმდინარეობის პერიოდში განსაკუთრებით წარმატებულ 5 სამიზნე საკრებულოს (ჭანიეთი, შემოქმედი, ნინიგორი, აფენი, ულიანოვკა) გადაეცა კომპიუტერული ტექნიკა, ხოლო ადგილებზე ამ ტექნიკის გამოყენებაზე პასუხისმგებელ პირებს ჩაუტარდათ შესაბამისი სასწავლო კურსები. გარდა ამისა, თვრამეტივე ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოს გადაეცა მათი საქმიანობის მარეგულირებელი საკანონმდებლო და სხვა ნორმატიული მასალა.

Annual experience sharing seminars

Two conferences (in 2003 and 2004) with the participation of acknowledged Georgian and international experts on self-governance and leaders of target self governments have been arranged in the frames of the program. Aim of the conferences was to acquaint the leaders of local self-governments with future perspectives concerning territorial arrangement of the country and decentralization as well as to consider their practical experience in implementing the ongoing reforms.

Providing technical support to the target self-governments

During the program implementation five most successful Sakrebulo (Chaniety, Shemoqmedi, Ninigori, Afeni, Ulianovka) have been donated computers. Persons, responsible for using these computers on the spots have been provided appropriate learning courses. Besides, all 18 local self-governments have been provided with legislative and other normative documents, which regulate their functioning.

შედეგები

პროგრამის ფარგლებში გაწეული საქმიანობების შედეგად ლაგოდეხისა და ოზურგეთის რაიონებში თვითმმართველობის განვითარების თვალსაზრისით ძალზე კონკრეტული და ხელშესახები შედეგები იქნა მიღწეული, რაც კიდევ ერთხელ ადასტურებს შერჩეული სტრატეგიისა და საქმიანობის ფორმების სიზუსტეს და ეფექტურობას. კერძოდ,

ოზურგეთის რაიონში შემავალ შემოქმედის საკრებულოში შეიქმნა მოსახლეობის წინაშე ადგილობრივი ხელისუფლების ანგარიშგების კარგი პრეცედენტი. კერძოდ, ადგილობრივი ხელისუფლების ინიციატივით მომზადდა და სოფლის მოსახლეობაში დარიგდა ლიფლეტი, რომელიც შეიცავდა 2003-2004 წლებში განხორციელებული საქმიანობის დეტალურ ანგარიშს.

■ 18-ვე სამიზნე თვითმმართველობის არჩევითი პირები და საჯარო მოხელეები, მათი პასუხისმგებლობების შესაბამისად, კარგად იცნობენ ადგილობრივი ხელისუფლების ფუნქციონირების მარეგულირებელ საკანონმდებლო და სხვა ნორმატიულ აქტებს, საკუთარ უფლება-მოვალეობებს, გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მოსახლეობის ჩართვის სხვადასხვა მეთოდებს, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის ინფორმაციის თავისუფლების თავით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს; სრულყოფილი ნორმატიული აქტის შედგენის ტექნიკებს;

■ 8 სამიზნე საკრებულოს პასუხისმგებელი პირები ფლობენ სტრატეგიული დაგეგმვის, სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგრამებისა და პროგრამული ბიუჯეტების შედგენის ტექნიკებს;

ACHIEVED RESULTS

After completion of the program tangible results have been achieved in Lagodekhi and Ozurgeti regions in terms of development of self-government. These results prove once more effectiveness of chosen strategy and activities. Namely:

■ Representatives of 18 target local governments - elected individuals and administrative staff are well aware of legislative and other normative acts regulating activities of local government; they know their own responsibilities and rights, are acquainted with methods of public participation in decision-making process, requirements of Administrative Code of Georgia, especially the chapter on free access to public information, possess techniques of designing flawless legal acts;

In Sakrebulo of village Shemoqmedi (Ozurgeti region) has been created positive precedent of local self-government reporting to population. Namely, at the initiative of local government the detailed report of the activities implemented in 2003-2004 has been published in the leaflet and distributed among the village population.

■ Representatives of 8 Sakrebulo possess techniques of strategic planning, designing programs of social-economic development and

ოზურგეთის რაიონის სოფელ მთისპირის 2004 წლის ადგილობრივი ბიუჯეტის პროექტი, რომლის შემუშავებაც პროგრამის თანამშრომლების დახმარებით მოხდა „საქართველოს საბიუჯეტო სისტემის შესახებ“ ახლადმიღებული კანონის შესაბამისად, სამაგალითო გამოდგა მთელი რაიონის მასშტაბით. იუსტიციის სამინისტროს გურიის ტერიტორიულმა სამსახურმა მთისპირის საკრებულოს ბიუჯეტი ნიმუშად აიღო და ამ ფორმის მიხედვით სთხოვა თვითმმართველ ერთეულებს მათი ადგილობრივი ბიუჯეტების პროექტთა შედგენა და წარმოდგენა.

■ 18-ვე სამიზნე საკრებულოში მოწვეს-რიგდა და კანონთან შესაბამისობაში მოვიდა სხვადასხვა ადგილობრივი აქტები (დებულებები, ბიუჯეტები, ოქმები და ა.შ.), დაიხვეწა მათი მიღების პროცედურები;

■ 10 თვითმმართველ ერთეულში საბიუჯეტო პრიორიტეტების გამოვლენის მიზნით შეიქმნა საჯარო შეხვედრების მოწყობის პრეცედენტები, რომელთა შედეგადაც პროგრამულ ბიუჯეტებში გათვალისწინებულ იქნა მოცემულ ერთეულში შემავალი თითოეული სოფლის სულ მცირე ერთი მტკივნეული პრობლემა.

„2002 წლიდან იყოფიდა ვითარება, რომელიც ჰქონდა საკრებულოს. ჩვენს საკრებულოს ყველაზე აქტიურობილი იყო, ეს არის პროგრამული ბიუჯეტის შედგენა. მოსახლეობის (სოფლის საკრებულოში 7 სოფელი შემოდიდა) პრიორიტეტული საკითხების დადგენის განხილვა. ჩვენ ყველაზე მსოფლიო რა აქტიურობილი. სერ 2002 წელს ანუ გაყვითი. ყველა სოფლიდან მოვიწვიეთ 7-10 კაცი რა მათ სამოყვაროებს სოფლების საკრებულოცო საკითხები.“

ბახვა ბარბაკაძე.

ნინგორის საკრებულოს თავმჯდომარე

designing program budget;

■ In all 18 target Sakrebulo various local acts (statements, budgets, protocols etc.) are harmonized with the legislation;

■ In 10 self-governments positive precedents of arranging public meetings aimed at defining budget priorities has been created. As a result at least one acute problem of each village of the given unit has been considered in the program budget;

The leaders of local-government of Ninigory village (Lagodekhi region) have introduced the tradition of meetings with population to search the ways and resources for the solution of local problems. As a result significant part of village road has been repaired with the finances collected on the spot and local technique.

We collaborate with the program from 2002. Our top priority was to reveal the most urgent problems of the population (our Sakrebulo unites seven villages) and to design the program budget. In 2002 we have accomplished this - we invited 7-10 persons from each village; they have defined the problems and prioritize them.

*Bakhva Barbakadze
Chairman of Ninigori Sakrebulo*

We worked jointly on budget. Thanks to this work the budget of Shroma community became completely transparent. I would like to thank these young people for their sincere and hearty help.

*Zurab Mjavanadze
Gamgebeli of Shroma community*

„სერე ერთობლივად უმუშაობრით ბოუყეცხი რა
შრომის თემის ბოუყეცხი ახლოლოყყყყყა
გამჭყირელო გახრა. წიკონაყ ყყყ
გაჩყყყყი ბოუშაობა გეჟეს ამ შხრი
განყყი.

ლილი მარლობა მინრა გაცაყყყა ამ
ახლოგაშრობებს იმ ყყყყოლო რა გყიკონაყყი
რამოყიკიბოყიკონაყი. რაყ მათოყი
ცხოვრების ნორობა. “
ბორობა მყაყანაყი.
შრომის თემის გამგებელი

■ 18 სამიზნე დაწესებულებაში წარმა-
ტებით დაინერგა ინფორმაციის თავის-
უფლების თავით გათვალისწინებული
სავალდებულო დებულებების დიდი ნაწ-
ილი. კერძოდ, დაინიშნა ინფორმაციის
გაცემაზე პასუხისმგებელი პირი, დამ-
ტკიცებული ნორმატიული აქტები და
საკრებულოს (გამგეობის) სხდომები
ცხადდება საჯაროდ, სპეციალურად გა-
მოყოფილ ადგილებში, ადმინისტრაცი-

წლების განმავლობაში დამკვიდრებული ტრა-
დიციით. ლაგოდეხის რაიონში მიწის გადასახ-
დიდან მიღებული შემოსავლების განაწილების
ნორმატივი ადგილობრივი თვითმმართვე-
ლობის და რაიონული მმართველობის ბიუჯე-
ტებს შორის საშუალოდ შეადგენდა 40%-ს
ადგილობრივი თვითმმართველობის ბიუჯე-
ტებისათვის და 60%-ს რაიონული მმართვე-
ლობის ბიუჯეტისათვის. აღნიშნულ ნორმატივს
რაიონის საკრებულო ამტკიცებდა. 2003 წლის
ადგილობრივი ბიუჯეტების შედგენისას
ლაგოდეხის რაიონის საკრებულოს წევრთა
ერთხულოვანი მოთხოვნით და პროგრამის
ექსპერტთა რეკომენდაციებით აღნიშნული
ნორმატივი დამტკიცდა თვითმმართველობის
ორგანოთა ბიუჯეტების სასარგებლოდ,
საშუალო პროპორციით 80%-20%-ზე. ამან,
ბუნაბრივია, გაზარდა თვითმმართველობის
ორგანოთა შესაძლებლობა დაეფინანსებინათ
საკუთარი ექსკლუზიური უფლებამოსილებე-
ბის თუნდაც მცირედი ნაწილი.

Local budget project of village Mtispiri (Ozurgeti region) for 2004 has been designed according to the newly approved law "On budgetary systems of Georgia" with the assistance of program experts. This budget project became exemplary for the whole region. Regional Unit of the Ministry of Justice in Guria required all the other self-governments to design their local budgets taking as a model budget of Mtispiri.

■ In 18 target self-governments requirements of Georgian Adminis-
trative Code concerning free access to public information are success-
fully fulfilled. Namely: the person for information provision is appointed, the approved normative acts are published and information about Sakrebulo (or Gamgeoba) sessions is publicised; information, which has to be publicized according to President's 95th resolution is posted up in the administrative building; in 10 Sakrebulo's public register is

For many years income from the land tax in Lagodekhi region was divided between local self-government and regional budgets in favor of regional budget in the following proportion respectively: 40% - 60%. This proportion was approved by regional "Sakrebulo". In 2003 at the initiative of Lagodekhi "Sakrebulo" and following the consulta-
tions of CSRDG's experts the new norm, favorable for local self-governments' budget has been approved: 80% for local self-government and 20% for regional budget. This enabled the former to finance the greater part of its exclu-
sive responsibilities.

ულ შენობაში თვალსაჩინო ადგილას გამოკრულია პრეზიდენტის 95-ე ბრძანებულებით გათვალისწინებული სავალდებულო ინფორმაცია, 10 საკრებულოში ხდება საჯარო რეესტრის წარმოება პროგრამის თანამშრომლების მიერ ადაპტირებული ფორმის შესაბამისად;

ლაგოდეხის რაიონში შემავალი ნინიგორის თვითმმართველობის ლიდერებმა ადგილობრივი პრობლემების გადაჭრის გზებისა და რესურსების მოძიების მიზნით დანერგეს მოსახლეობასთან შეხვედრის ტრადიცია, რის შედეგადაც მხოლოდ და მხოლოდ ადგილზე მობილიზებული ფინანსებითა და ტექნიკით შიდასასოფლო გზის მნიშვნელოვანი მონაკვეთი შეკეთდა.

■ 6 სამიზნე თვითმმართველობაში როგორც ადგილობრივი ხელისუფლების, ისე სოფლის ლიდერთა ჯგუფების აქტიური ჩართულობით და პროგრამის ექსპერტ-ეკონომისტთა კვალიფიციური დახმარებით შემუშავდა სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების სამწლიანი პროგრამები, ხოლო 12 მათგანში — პროგრამული ბიუჯეტები;

■ 18 სამიზნე საკრებულოში პასუხისმგებელი პირების მონაწილეობით შემუშავდა და მოსახლეობისათვის ხელმისაწვდომი გახდა დადგენილი მომსახურების ჩამონათვალი (სერვის პაკეტები), წარსადგენი დოკუმენტაციის, ტარიფების, ვადებისა და პასუხისმგებელი პირების მითითებით;

■ 5 სამიზნე თვითმმართველობაში (მთისპირი, დვაბზუ, შრომა, შემოქმედი და ნინიგორი) მომზადდა მიზნობრივი პროგრამები „სახელმწიფო მიზნობრივი პროგრამების შერჩევისა და დაფინანსების წესის“ შესახებ პრეზიდენტის 711-ე ბრძანებულების შესაბამისად;

■ გაიზარდა ადგილობრივი ხელისუფლების ლიდერთა აქტიურობა ლაგოდეხისა და ოზურგეთის რაიონების ასო-

administered according to the adapted form, designed by program participants;

■ In six target self-governments three-year programs of social-economic development have been elaborated and in 12 self-governments program budgets have been drawn up with active participation of local authorities and village leaders and professional support of program experts;

■ In 18 target Sakrebulo the list of provided services (service-packages) with indication of the documents to be submitted, tariffs, time constraints and persons in charge have been elaborated and publicized.

■ In five target self-governments (Mtispiri, Dvabzu, Shroma, Shemoqmedi and Ninigori) special purpose programs have been designed in accordance with President's 711-th Decree "On selection and financing the special-purpose state programs";

-LG leaders of Lagodekhi and Ozurgeti regions more actively defend the interests of the villages they represent on the regional level

■ in the associated local governments (Sakrebulo). This is most obvious on the example of designing budgets and division of competences.

ცირებულ საკრებულოებში. ისინი უფრო აქტიურად ახდენენ საკუთარი სოფლების ინტერესების დაცვას რაიონული მმართველობის დონეზე, რაც განსაკუთრებით ნათლად ჩანს ბიუჯეტების ფორმირებისა და კომპეტენციათა გამიჯვნის სფეროში.

ოზურგეთის რაიონის თვითმმართველობები, დამკვიდრებული ტრადიციით, ცენტრალური ხელისუფლების მიერ გადაცემულ (დელეგირებულ) უფლებამოსილებებს საკუთარი დაფინანსებით ახორციელებდნენ, რაც მძიმე ტვირთად აწვა მათ ისედაც მწირ ბიუჯეტებს. 2003 წლიდან, რაიონში შემავალი თვითმმართველობის ლიდერთა მოთხოვნით და პროგრამის ექსპერტთა კონსულტირებით, დელეგირებულ უფლებამოსილებათა დიდი ნაწილის დაფინანსება, კანონის დაცვით, რაიონული ბიუჯეტიდან ხორციელდება.

Self-governments of Ozurgeti region usually exercise their obligations delegated by central government with their own finances. It was a heavy burden for meager budgets of these self-governments. Starting from 2003 at the demand of self-government leaders of the region and following the consultations of program experts, most delegated obligations are financed from the regional budget, in accordance with the legislation.

COMMUNITY MOBILIZATION

მოსახლეობის გააქტიურება

მოსახლეობასთან ინტენსიური მუშაობის მიზანი სამოქალაქო ჯგუფების შექმნა და მათი ხელშეწყობა, აგრეთვე თვითმმართველობებთან თანამშრომლობითი ურთიერთობის დამკვიდრება და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მათი ჩართვაა. ამის შედეგად თემში ახალი ურთიერთობები ყალიბდება და იზრდება არსებული სოციალური კავშირების ხარისხი, რაც ერთობლივი ძალისხმევით ადგილობრივ პრობლემათა მოგვარებას უზრუნველყოფს.

The purpose of community mobilization is creation and promotion of civil groups, their involvement in decision-making process and establishing cooperation with self-governments. As a result, new relations are formed in the community, the quality of extant social relations is improved; all this ensures joint solution of local problems.

მეთოდი

ამ მიმართულებით პროგრამის საქმიანობა ეფუძნებოდა თემის თანამონაწილეობითი განვითარების პრინციპს. საქმიანობა სოფლის თანამონაწილეობითი მოკვლევის მეთოდით და მიკროგრანტების პროგრამის მეშვეობით ხორციელდებოდა.

METHOD

In this direction activities under program were based on the principle of community participatory development. Activities were implemented according to the method of participatory rural appraisal and through micro grants program.

მოკვლევის წინა ეტაპი

თავდაპირველად სამიზნე საკრებულოში (თემში) შემაგალ სოფელთაგან, უფრო ინტენსიური საქმიანობისათვის, ერთი სოფელი შეირჩევა. ამ მიზნით თითოეულ სოფელში ტარდება წინასწარი მოკვლევითი ორდღიანი სამუშაოები; მოკვლევის შედეგებზე დაყრდნობით შეირჩევა ის სოფელი, სადაც პროგრამა უფრო ინტენსიურად იმუშავებს. წინასწარი მოკვლევისას ძირითადად განისაზღვრება სოფლის მზადყოფნა და სურვილი პროგრამაში მონაწილეობისათვის, ასევე მყარდება პირველადი კონტაქტები.

მოკვლევის ეტაპი

ცენტრისა და ადგილობრივი პარტნიორების კვალიფიციური ექსპერტებით დაკომპლექტებული, გენდერულად დაბალანსებული შერეული ოთხკაციანი ჯგუფი შერჩეულ სოფელში ატარებს ოთხ-ხუთ დღიან მოკვლევით სავსელ სამუშაოებს. მოსახლეობასთან და ფოკუს ჯგუფებთან ინდივიდუალური ნახევრადსტრუქტურირებული ინტერვიუების გზით ხდება ინფორმაციის ამოღება სოფელში არსებული რესურსებისა თუ პრობლემების, სოფლის ისტორიისა და ტრადიციების შესახებ. მოკვლევის პროცესში ამოღებულ ინფორმაციას მომკვლევთა ჯგუფი აანალიზებს და პრეზენტაციისათვის შესაფერის სახეს აძლევს სქემების, დიაგრამებისა და რუკების ფორმით. ბოლო დღეს ინიშნება სოფლის შეკრება, სადაც მოსახლეობას წარედგინება პროგრამა, მისი მიზნები და ასევე შეგროვებული ინფორმაცია. თავად კრების მონაწილენი წყვეტენ სოფელში არსებულ პრობლემათაგან, რომელია ყველაზე პრიორიტე-

Period before appraisal

At the outset village for the active intervention is selected from the villages of target community (Sakrebulo). With this aim preliminary two-day assessment is conducted in each village. Based on the results of the pre-assessment the village, where program works more intensively is selected. During the pre-assessment readiness of the village and its willingness to participate in the program is assessed, primary contacts are also established.

Participatory rural appraisal (PRA)

The four-person genderely balanced group consisting of qualified experts from CSRDG and regional partner organizations conducts 4-5 days field-work in the selected village. Through the informal, semi-structured individual interviews with community members and focus-groups the information about existing potential, resources and problems, village history and traditions is acquired. Afterwards information is analyzed by members of PRA team and prepared for presentation enriched with maps, diagrams and schemes. On the last day of the appraisal village meeting is organ-

ტული, აგრეთვე ირჩევენ ადგილობრივ აქტივისტთა, ლიდერთა გუნდს, ე.წ. კომიტეტს, რომელიც თავის თავზე იღებს პრობლემის მოგვარების საქმეს და შესაბამისი სამუშაოების ორგანიზებას. ამის შემდეგ სწორედ სოფლის კომიტეტი ხდება ანგარიშვალდებული როგორც მოსახლეობის, ისე პროგრამის განმახორციელებელი გუნდის წინაშე. ტარდება პირველი საორიენტაციო შეხვედრა კომიტეტთან, რომელზეც ხდება კონკრეტული ფუნქციების გადანაწილება და შემდგომი ნაბიჯებისათვის ვადების დათქმა.

„ფეხლახანა მიყვარს ამ პროგრამას გამოიწვიოს ის, რომ მოსახლეობაში საინფორმაციო იმედი, რომ ჩვენს გზაში არის სწორი შედეგისათვის ეს არის ამ ორგანიზაციის დახმარებით. რომელიც თითოეული ოჯახთან მივიდა. თითოეული ოჯახი მოიწვიეს.“
ოქია ზომეროვი,
კომიტეტის წევრი

მოკვლევის შემდგომი ეტაპი

ეს პერიოდი ყველაზე ხანგრძლივი და პრობლემატურია, იგი სულ მცირე ერთ წელიწადს გრძელდება. ამ ეტაპზე ხდება მიკროგრანტების პროგრამის კომპონენტის შემოტანა, მიმდინარეობს კომიტეტის წევრთა უნარ-ჩვევების ზრდა მათი ინფორმირებისა და კონ-

ized were the program, its tasks and gathered information is presented to the population. Participants of the meeting prioritize the village problems and identify specific problems for solution. They also elect the village committee, which consists of local activists, leaders. The committee is responsible for the problem solution and relevant management. From this time on committee becomes accountable to the population and program implementing group. The first meeting with the committee is conducted where functions are distributed among the committee members and dates are set for the further activities.

This program aroused the hope that we are able to do something. This happened thanks to the implementing group. They went to each family, talked to them and invited to the community meeting.
Otia Khomeriki
Committee member

Period following appraisal

This is longest and most complicated period, which lasts at least one year. At this stage the micro-grants program is launched, committee members are provided information and consultations in order to develop skills; if needed interests of the population are defended.

სულტირების გზით და საჭიროების შემთხვევაში მოსახლეობის ინტერესთა დაცვა.

მიკროგრანტების პროგრამა

მიკროგრანტების პროგრამის ერთ-ერთი უმთავრესი მიზანია ლიდერების ჯგუფის ფორმირების ხელშეწყობა და მათი გაძლიერება.

გურგენიანი - ზოგიერთი სამიზნე სოფლის წარმატებულმა მაგალითმა ასახვა ჰპოვა მეზობელ არასამიზნე სოფლებშიც, სადაც თავად მოსახლეობის ინიციატივით მსგავსი აქტივისტთა ჯგუფები შეიქმნა და ადგილობრივი პრობლემებიც მოგვარდა. ერთ-ერთი სამიზნე სოფლის, ზემო გურგენიანის გამოცდილება გაიზიარეს და მისი მაგალითი გადაიღეს მეზობელი სოფლის, ქვემო გურგენიანის მაცხოვრებლებმაც. კერძოდ, სოფელში გამოიკვეთა აქტივისტთა გუნდი, რომლის ძალისხმევითაც შენარჩუნდა ძველი კოლმეურნეობის უძრავი ქონება და მისი შემდგომი რეალიზაციით შემოსული თანხა, სოფლის გადაწყვეტილებით, საერთო საქმეს უნდა მოხმარებოდა. ადგილობრივი პარტნიორი ორგანიზაციის დახმარებით სოფლის აქტივისტთა ჯგუფმა შეიმუშავა და ფონდში - „ღია საზოგადოება - საქართველო“ - წარადგინა პროექტი. მიუხედავად იმისა, რომ პროექტი არ დაფინანსებულა, აქტივისტებმა შეძლეს საჭირო თანხების მოძიება და სოფელში გააგრძელეს შეხვედრების შენობა, ხოლო მის მიმდებარე ტერიტორიაზე სპორტული მოედანი მოაწყვეს.

აღსანიშნავია, რომ ორივე სოფლის ერთიანი ძალისხმევით და ადგილობრივი მმართველობის აქტიური თანამონაწილეობით მოიხრეშა სოფელ ზემო გურგენიანისა და ქვემო გურგენიანის დამაკავშირებელი გზა.

Micro grants program

One of the main objectives of the micro-grants program is promoting creation of group of local leaders and its strengthening.

Local partners facilitate participatory planning of the micro-project - in this process local self-government and all stakeholders are involved. In the beginning intensive consultations and trainings on project design, distribution of the functions, financial management is provided to the village committee. Afterwards committee members prepare project proposal and budget, which are considered by special board created at

Gurgeniani - It is remarkable that following the example of successful villages population of other villages also decided to deal with their problems.

For example successful implementation of the micro-project in village Zemo-Gurgeniani inspired community of the neighbouring village Qvemo-Gurgeniani to solve its problems. Newly created civil group (committee) has prevented illegal selling of the village property - immovables (former Kolkhoz property). According to the decision of the community income from the realization of the immovables will serve the solution of the village problems.

Besides, with the help of local partner organization committee has designed the project proposal and submitted it to the "Open Society - Georgia" foundation. Though the grant has not been awarded community managed to raise necessary sum, restored House of Culture and arranged mini-stadium on the adjacent territory.

It is worth mentioning that with joint efforts of both villages and active participation of local government the road connecting Zemo-Gurgeniani and Qvemo-Gurgeniani has been repaired (covered with crashed stone).

ვაკიჯვარი - სოფელ ვაკიჯვარში 2002 წელს განხორციელებული მიკროპროექტით 118 ოჯახისათვის სასმელი წყლის მიწოდების პრობლემა გადაწყდა. ამ წარმატებულმა მაგალითმა მოსახლეობას სხვა პრობლემების საკუთარი ძალებით მოგვარების სურვილი გაუჩინა. მართლაც, ცოტა ხნის შემდეგ კომიტეტის ინიციატივით შეაკეთეს სოფლის ძლიერ დაზიანებული გზა და ხიდი, ასევე აღადგინეს ჭარიშხლის შედეგად დაზიანებული ადგილობრივი მინი ელექტროსადგური.

3800 ლარის ოდენობის საგრანტო თანხით. აქვე აღვნიშნავთ, რომ პროექტის დაფინანსების ერთ-ერთი უმთავრესი პირობა სოფლის მხრიდან საერთო ბიუჯეტის 20%-იანი შენატანია (ნაღდი ფულით). ამ თანხის შეგროვების უზრუნველყოფაც კომიტეტის პასუხისმგებლობაა. მიკროპროექტების უმრავლესობა ეტაპობრივია და, შესაბამისად, თანხაც ეტაპობრივად გაიცემა, წინა ეტაპის შეფასების საფუძველზე. პროექტის მიმდინარეობის ინტენსიურ მონიტორინგს და ტექნიკურ დახმარებას ადგილობრივი პარტნიორები ახორციელებენ, ხოლო საკვანძო ეტაპობრივ მომენტებში ცენტრის ექსპერტებიც მონაწილეობენ.

თავად კომიტეტის ანგარიშვალდებულება მოსახლეობის წინაშე ხორციელდება სოფლის შეკრებების ორგანიზებით მიკროპროექტის მიმდინარეობის დროს,

გომი - ადგილობრივი ლიდერები მხოლოდ მიკროპროექტის წარმატებული განხორციელებით (ტელეანძის დამონტაჟება) არ შემოიფარგლენ. პროექტის დასრულებისთანავე ისინი სათავეში ჩაუდგნენ სოფლის ეკლესიის მშენებლობას. მათივე ინიციატივით აღდგენილ აქნა სოფელში არსებული ავტობუსების მოსაცდელი. სულ ახლახანს კი თვითმმართველობის ფინანსური მხარდაჭერითა და გომის კომიტეტის თაოსნობით შერემონტდა კულტურის სახლის შენობა.

CSR DG. After revising the project and considering remarks and recommendations the micro-grant of maximum 3800 GEL is awarded.

It has to be mentioned that necessary condition of awarding the grant is financial contribution from the village amounting to 20% of total budget (in cash). Village committee is responsible for collecting the sum. Most of the micro-projects are implemented in two phases; consequently, the micro grant is also given stage-by-stage - each part of the sum after assessing the previous stage of the project. Local partners intensively monitor project implementation and provide technical assistance; at the milestones of the project implementation experts from the CSR DG are also involved.

Vakijvari - In frames of the micro-project implemented in the village Vakijvari in 2002 drinking water has been supplied to 118 families residing in the village. This positive example has inspired community to deal with other problems as well. On the initiative of the committee the village road and the bridge have been renovated, the mini electric power-station damaged during the storm has also been repaired.

Accountability of the committee to the population is realized through arranging village meetings in the course of micro-project, especially at the middle and final stages and whenever the problem arouses. At these meetings information about ongoing activities and spending is provided to the population.

In the beginning people did not believe that it was possible to implement such a project. They did

განსაკუთრებით კი რაიმე პრობლემური სიტუაციის შექმნისას და პროექტების შუალედურ და საბოლოო ეტაპებზე. ამ შეკრებებზე მოსახლეობას მიეწოდება ინფორმაცია მიმდინარე საკითხებსა თუ ფინანსურ ხარჯებზე.

„თავდაპირველად ჩვენს აზრით, რომ შეიძლება ასეთი პროექტების გაყვება, სადაც უიღებოდა რაღაცას გასაგებობის მხოლოდ იმისათვის, რომ სოფელს დაეხმაროს. ძნელი იყო თავიდან. ახლა ყველა უნდა იცოდეს, ძირითადად, გაქრის, რაღაც პროექტი გაყვითა, არსებობს პრობლემა და მოცილობენ ცენტრში, ავტომატურად. ჩვენ გვინდა ყოველგვარი თქვენს სამსახურში, სოფლის მეურნეობაში“

დამატებითი საგრანტო კონკურსი

შექმნილი სამოქალაქო ჯგუფების - კომიტეტების - სტაბილურობის მიღწევის მიზნით პროგრამის ბოლო წელს ორივე რაიონისათვის ცალ-ცალკე გამოცხადდა დახურული კონკურსი წარმატებული კომიტეტებისათვის. კონკურსში გამარჯვებულებს საშუალება მიეცათ თავიანთ სოფლებში მოეგვარებინათ კიდევ ერთი პრობლემა. კონკურსის ერთ-ერთ პირობას წარმოადგენდა თანადაფინანსება სხვა დონორების თუ ადგილობრივი მმართველობების მხრიდან. გაიმარჯვეს სამიზნე კომიტეტების ბაზაზე შექმნილმა თამარიანისა (ლაგოდეხი) და ქაქუთი-ჭანიეთის (ოზურგეთი) სათემო ორგანიზაციებმა. თამარიანის პროექტის თანადაფინანსებელი გახლდათ ფონდი ჰორიზონტი, ხოლო ქაქუთი-ჭანიეთისა - რაიონული გამგეობა და ადგილობრივი თვითმმართველობა. აღსანიშნავია ის ფაქტიც, რომ ამ უკანასკნელის შემთხვევაში პროგრამის

Gomi - In Gomi village community has installed a TV tower. As soon as the micro-project was completed village committee initiated construction of the church in the village; the central bus stop shelter has also been repaired. Besides, with the assistance of the whole village and financial support of local self-government committee managed to renovate the building of the House of Culture.

not believe that someone will give the money just to help the village. It was difficult in the beginning. Now, people have more trust as the project is implemented. NGOs were coming from the region, from Tbilisi, everyone here felt their attention.

Tengiz Samkharadze, community member

Additional grant competition

During the last year of the program with the aim of ensuring the sustainability of newly created community groups - committees - additional grant competition for the successful committees has been announced in both regions. Competition enabled winner committees to solve one more problem in their villages. One of the main conditions of the grant competition was co-financing from other donor or local government. The grants were awarded to the community-based organizations from Tamariani (Lagodekhi) and Qaquti-Chaniety (Ozurgeti), which have been created on the basis of target committees. Co-financing was provided by "Horizonti" foundation (for Tamariani) and local self-government and regional Gamgeoba of Ozurgeti (for Qaquti-Chaniety). In the latter case awarded grant covered only 42% of the total budget of the project.

ფარგლებში გაცემული გრანტი მთელი პროექტის ბიუჯეტის მხოლოდ 42%-ს შეადგენდა.

კომიტეტთან მუშაობა

შექმნილი კომიტეტების საქმიანობის ეფექტურობის ასამაღლებლად კომიტეტის წევრებს დამატებით უტარდებოდათ ტრენინგები და სემინარები შემდეგ საკითხებზე: გუნდური მუშაობა და ლიდერობა; პროექტის წერა და მართვა; თანამონაწილეობითი დაგეგმვის ტექნიკები; თანამონაწილეობითი მოკვლევის მეთოდები; თვითმმართველობის არსი და ფუნქციები.

მოსახლეობის ინტერესთა დაცვა

რამდენიმე თემში წარმოიშვა მოსახლეობის ინტერესთა დაცვის საჭიროება. ასე მოხდა გურიის რეგიონში, სადაც ადგილი ჰქონდა შავიზღვისპირა ზოლში არსებული მოსახლეობის კუთვნილი მიწების (ყოფილი კოლმეურნეობების მიწების) უკანონოდ გასხვისებას. ამ ფაქტმა სოფლის მკვიდრთა დიდი გულისწყრომა გამოიწვია. ჭანიეთის და მთისპირის მოსახლეობამ მიმართა პროგრამის რეგიონალურ პარტნიორ ორგანიზაციას, როგორც იურიდიული ექსპერტიზის მქონე გავლენიან ორგანიზაციას, სთხოვა საკითხის შესწავლა და მათი ინტერესების დაცვა. ორივე შემთხვევისათვის ორგანიზაციამ გამოთხოვა და შეისწავლა შესაბამისი დოკუმენტაცია. ეს პროცესი რაიონული ხელმძღვანელობის მხრიდან მრავალი წინააღმდეგობის გამო საკმაოდ რთულად მიმდინარეობდა, რასაც მოსახლეობის არაერთგზის საპროტესტო აქცია მოჰყვა.

არასამთავრობო ორგანიზაცია რაიონული გამგეობის ბაზაზე შექმნილ სპე-

Work with the committees

In order to raise effectiveness of newly-created committees their members were provided with additional trainings and seminars on the following topics: team-work and leadership; project design and project management; participatory planning techniques; participatory rural appraisal techniques; concept of local self-government and its functions.

Advocacy cases

Activities conducted in several villages revealed that there was acute need of advocacy.

For example in Chaniety and Mtsipiri (Guria region) the Black Sea bordering lands that belonged to the villages (former lands of collective farms - Kolkhozes) have been illegally sold. This fact caused serious discontent of the population. Chaniety and Mtsipiry communities aware of the activities of "Democratic Development Union of Georgia" (partner organization of the program) addressed this organization with the request to provide legal aid and defend their interests.

"Democratic Development Union of Georgia" have required and examined all the corresponding docu-

ციალურ შემსწავლელ კომისიაშიც ჩაერთო. შესწავლის შედეგად გამოირკვა, რომ შავიზღვისპირა ზოლში მცხოვრები მოსახლეობის კუთვნილი მიწები უკანონოდ გასხვისდა. მომზადდა შესაბამისი დასკვნა, რომელმაც მრავალი თანამდებობის პირი კორუფციაში ამხილა. დასკვნა რეაგირებისათვის მიეწოდა რაიონულ გამგეობას. მთელ ამ პროცესში თავად სამიზნე თემის მოსახლეობა და ლიდერები აქტიურად ედგნენ მხარში არასამთავრობო ორგანიზაციას. რაიონულმა გამგეობამ დეტალურად შეისწავლა ეს საკითხი. ამ ეტაპისათვის მოგვარებულია ჭანიეთის მოსახლეობის პრობლემა, კერძოდ კი რაიონის გამგეობის გადაწყვეტილებით მათ გადაეცემათ აღნიშნული მიწების ღირებულების შესაბამისი თანხა. რაც შეეხება მთისპირის საკითხს, განხილვის პროცესი კვლავაც გრძელდება.

ადგილობრივ ხელისუფლებასთან თანამშრომლობის ხელშეწყობა

მიკროპროექტების შედეგები ბევრად უფრო მდგრადი და ხანგრძლივია, როდესაც ფორმირებული კომიტეტები აქტიურად თანამშრომლობენ ადგილობრივ ხელისუფლებასთან. ამ მიზნით, ჯერ კიდევ მიკროპროექტის დაგეგმვის ეტაპზე აქტიურად ხდება თვითმმართველობის წარმომადგენელთა

ვერხვიმინდორი - სოფელში საქმიანობა გარკვეული სირთულეებით დაიწყო, რაც მეტწილად მოსახლეობის უნდობლობითა და პასიურობით იყო გამოწვეული, თუმცა პროექტის მიმდინარეობამ და პროგრამის განმახორციელებელთა ძალისხმევამ სასურველი შედეგი გამოიღო. პროექტი სოფლის მოსახლეობის სასმელი წყლით მომარაგებას ისახავდა მიზნად. ორ ოჯახზე ერთი საერთო ონკანის დამონტაჟება იყო გათვალისწინებული, თუმცა მოსახლეობის დამატებითი ხარჯებითა და

ments. Organization has faced many obstacles on the part of regional government. Local population has arranged several protest actions. DDUG has been included in the special commission founded at the regional government (Gamgeoba) to examine the case. It has been revealed that the lands in question have been sold illegally; many local officials have been proved to be guilty of corruption. Appropriate conclusions have been submitted to the regional government (Gamgeoba). During the whole process of the investigation community members and leaders actively supported DDUG.

Gamgeoba has examined the issue. At present on the decision of Gamgeoba Chaniety population has been paid indemnification for the lands in question (the sum equivalent to the value of the land).

The issue of Mtsipiri is still under consideration.

Promoting cooperation with local government

Results of micro-projects are much more sustainable and long-lasting, when village committees actively cooperate with local governments. With this aim representatives of local governments were actively involved in the implementation of micro-projects from the very outset - from the stage of planning. Self-governments provided important assistance, sometimes even financial aid, to the committees in implementing the micro-projects. This kind of collaboration created positive precedents and consequently, 54 other local problems have been solved with the joint efforts of committees and local governments.

ძალისხმევით წყალი თითქმის ყველა ოჯახში შეიყვანეს.

შემდგომში კომიტეტისა და თვითმმართველობის ერთობლივი ძალისხმევით გაიწმინდა მდინარე არეშის კალაპოტი და ამოღებული ჭაღორდით მოიხრეშა სოფლის გზა. საჭირო თანხა მოძიებულ იქნა რაიონის გამგეობიდან.

ჩართვა. თვითმმართველობა აქტიურად ეხმარება კომიტეტს მიკროპროექტის განხორციელებაში, რიგ შემთხვევებში ფინანსურადაც კი. ამგვარმა თანამშრომლობამ ადგილობრივი თვითმმართველობისა და შექმნილი კომიტეტების ინიციატივით სხვა დამატებითი 54 პრობლემის მოგვარება განაპირობა.

Verkhvimindori - at the outset implementation of the micro-project faced difficulties caused by inertness and distrust of the population. But little by little people got involved in the work and positive result has been achieved. Project envisaged supplying the whole village with drinking water and installing taps for the joint use of every two families. However, on their initiative people made individual taps and virtually every home has been supplied with water. Later on with the joint efforts of village committee and local self-government river-bed of the river Areshi has been cleaned and with the crushed stone removed from there population has renovated the village roads. Needed finances have been contributed by regional government (Gangeoba).

ჩატარებული სამუშაო და მისი შედეგები

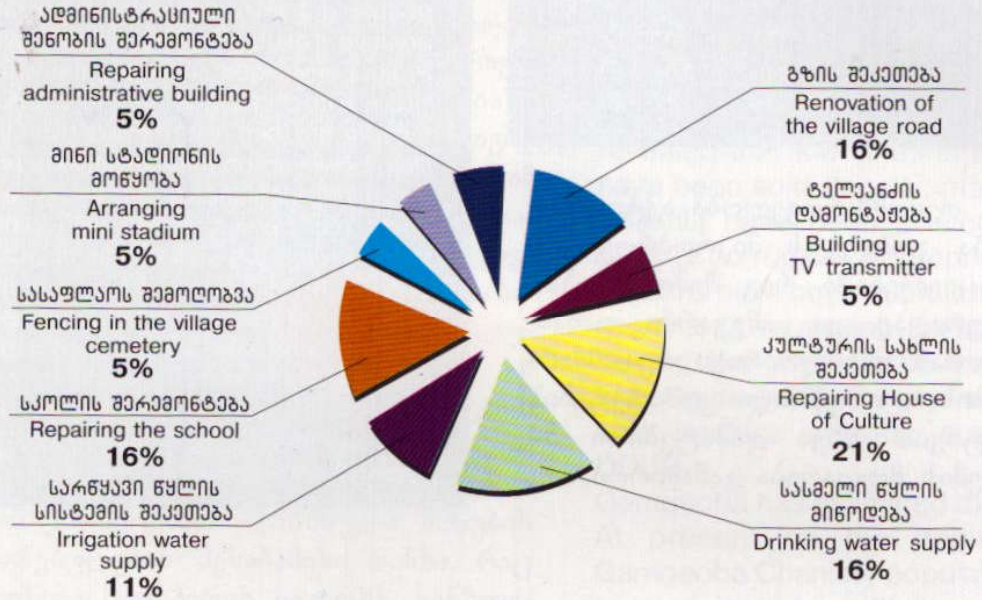
ორივე რაიონის 18 სამიზნე საკრებულოში განხორციელებული საქმიანობის შედეგად შეიქმნა 17 სოფლის კომიტეტი; მხოლოდ მიკროგრანტების მეშვეობით მოგვარდა 19, ხოლო ინტერესთა დაცვით - 1 ადგილობრივი პრობლემა. გარდა ამისა, კომიტეტებისა და თვითმმართველობების ერთობლივი ინიციატივით დამატებით მოგვარდა 54 პრობლემა. სულ ამ საქმიანობის შედეგად საცხოვრებელი გარემო გაუმჯობესდა 10 200 ადამიანს.

CONDUCTED WORK AND ITS RESULTS

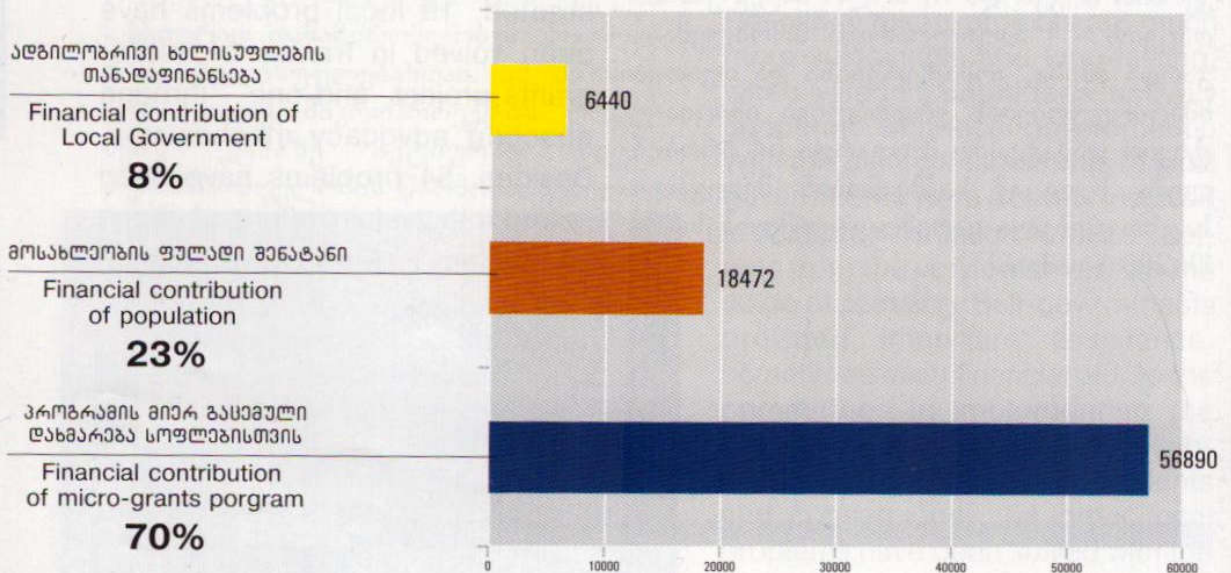
As a result of the activities conducted with 18 target Sakrebulo (self-governments) of both target regions 17 village committees have been created. 19 local problems have been solved in frames of micro-grants project, and one - through enacting advocacy mechanisms. Besides, 54 problems have been solved with the joint efforts of village committees and local governments.

მიკროგრანტების პროგრამით მოგვარებული პრობლემები PROBLEMS SOLVED THROUGH MICRO-GRANTS PROGRAM

მიკროგრანტების განხორციელებაში შეტანილი ფულადი წვლილი FINANCIAL CONTRIBUTIONS TO THE MICRO-GRANTS PROGRAM

2002 წელი

YEAR 2002

ადგილობრივი დემოკრატიის განვითარების პროგრამა
LOCAL DEMOCRACY DEVELOPMENT PROGRAM

პროექტი:

სოფლის შიდა გზების რემონტი
ოზურგეთის რაიონი, სოფელი ბაილეთი

კომიტეტის წევრები:

სპარტაკ მამულაშვილი, ამირან
ზაქარიძე, გონერი ჩხარტიშვილი,
აკაკი ზაქარიძე, ალექსანდრე
ცერცვაძე

ხშირი წვიმებისა და ნიაღვრების
შედეგად სოფელ ბაილეთში შიდა გზე-
ბის ავარიული მდგომარეობა ტრანს-
პორტის მოძრაობასა და მოსავლის
აღების პროცესს აფერხებდა, ასევე
მეზობელ სოფლებთან ურთიერთობის
შესაძლებლობასაც ზღუდავდა. სოფელ
ბაილეთის 200 კომლიანი მოსახლეობი-
სთვის გზების საკითხის გადაჭრა მძიმე
აღმოჩნდა.

სოფლის მოსახლეობამ გადაწყვიტა
არასამთავრობო ორგანიზაციების დახმარებით და საკუთარი ძალისხმევით მოეგვარებინა პრობლემა და შესაბამისი პროექტი შეიმუშავა. მოსახლეობამ პროექტი წარმატებით შეასრულა. ამ პროექტის წარმატებით დასრულების შედეგად მოსახლეობას სხვა პრობლემების მოგვარების სურვილიც გაუჩნდა: სოფელმა საკუთარი ძალებით გამოცვალა მოძველებული ელექტრო ბოძები, რის შედეგადაც სოფელს ელექტრო ენერგიის მიწოდება გაუმჯობესდა.

პროექტი:

ყვარისულის წყალი
ოზურგეთის რაიონი, სოფელი ვაკიჯვარი

კომიტეტის წევრები:

ლამარა ხაჩიძე, ვალერიან ოსტროვსკი,

PROJECT:

VILLAGE ROAD
VILLAGE BAILETI, OZURGETI REGION

Committee members:

Spartac Mamulashvili, Amiran
Zaqariadze, Goneri Chkhartishvili,
Akaki Zaqariadze, Aleksander
Cercvadze.

Description: The road connecting village with the agricultural lands and near by villages has not been renovated for the last ten years. Due to the frequent rains and floods the road was in a very bad condition and created lot of problems to the villagers, especially during the harvest period, because of complicated transportation. Population of the village, consisting of 200 families was not able to solve the problem independently. They have submitted the project in frames of micro-grants program and received the grant. The project has been implemented successfully - quite long section of the road has been repaired.

It is noteworthy that after completion of the project village population decided to handle other problems as well. At the initiative of the committee villagers have collected the money and repaired electricity poles thus improving electric power supply to the village.

PROJECT:

TSKHVRISULI TSKALI
VILLAGE VAKIJVARI, OZURGETI REGION

Committee members:

Lamara Khachidze,

სოსო ჩაველიშვილი, მამუკა სიამაშვილი,
მარინა დოლიძე, ჭოლა სიამაშვილი

Valerian Ostrovski,
Soso Chavleishvili,
Mamuka Siamashvili,
Marina Dolidze,
Chola Siamashvili.

მიუხედავად იმისა, რომ სოფელ ვაკიჯ-
ვარს უხვწყლიანი მდინარე ესაზღვრება,
სოფლის მოსახლეობის დიდი ნაწილი
სასმელი წყლით ვერ მარაგდებოდა. ეს
პრობლემა 118 კომლის სატკივარი იყო.
ადგილობრივი დემოკრატიის
განვითარების პროგრამის ფარგლებში
სოფლის მოსახლეობის მიერ არჩეულმა
კომიტეტმა ამ პრობლემის მოგვარებაზე
დაიწყო ზრუნვა. პროექტის განხორ-
ციელების პროცესისთვის ხელის
შემშლელი ფაქტორი აღმოჩნდა ბუნე-
ბრივი სტიქია, კერძოდ, წყალდიდობა.
თუმცა ამ წინააღმდეგობების მიუხე-
დავად პროექტი წარმატებით დასრულ-
და. მოსახლეობამ გააკეთა სასმელი
წყლის სათავე ნაგებობა, წყლის დასაღე-
ქი მოწყობილობა, ასევე დაამონტაჟა 25
ტონიანი ავზი და მილების საშუალებით
სასმელი წყალი მიუერთდა სოფელში
გამავალ წყლის მაგისტრალს.
მოსახლეობის აქტიურობის და ერთიანი
ძალისხმევის შედეგად 2003 წლის ზაფხ-
ულიდან სოფლის მოსახლეობა
შეუფერხებლად მარაგდება სასმელი
წყლით.

„სოფელი გზნიცრიცა წახმელოი წყლის
რიფიციცს. აწორი, 30 წლის წინ იყო
წახმელოი წყალი, მაგრამ აწორს მიწოები
რახიანცა რა ბოლო 3 წელი თითქმის
აწი გუჭონცა წყალი. აწორს 120 ოჯახი
ყოფი წარგებლობს წახმელოი წყლით.
ამოიწონტჲს სოფელიმჲს.“

კომიტეტის წევრი

ერთობლივი მუშაობისა და მობილიზების
შედეგებმა მოსახლეობას არაერთი
საერთო პრობლემის გადაჭრის სურვილი
გაუღვივა, რის შედეგადაც საკუთარი
ძალებით შეკეთდა სოფლის დაზიანებუ-

Description: Despite of the rich water
resources (large river flows near the vil-
lage) village consisting of 118 families
suffered serious lack of drinking water.
The elected village committee identified
this problem as most argent and took
steps for its solution in frames of the
micro-grants program. Despite the ter-
rible flood, which took place during the
project implementation, the project has
been successfully completed.

Village population has built the main
pumping station, fixed water filtration
system and 25-tones water container
which has been connected to village
water-pipes.

As a result, starting from summer 2003
drinking water has been supplied to
every house in the village.

*Village has suffered lack of
drinking water. 30 years ago
there was water here, but since
then water-pipes have been
damaged and for the last three
years we did not have drinking
water at all. Now 120 families
are supplied with the water. It
is an immense relief for us*

Committee member.

Encouraged with this success villagers
have decided to handle other problems
as well. On their own initiative and with
community contribution they have
repaired the destroyed bridge and local
mini electric power station which has
been damaged during the storm.

ლი გადასასვლელი ხიდი და ქარიშხლის შედეგად დაზიანებული მინი ელექტრო სადგური.

პროექტი:

სოფლის სიკეთე

ლაგოდეხის რაიონი, სოფელი გურგენიანი

კომიტეტის წევრები:

ილია ბლიაძე, შოთა ბარბაქაძე, მერაბ ვენჯელაშვილი, ლერი გოგოლაძე, ალიკა ჭოფხაძე, ზაზა შუბითიძე, ბახვა ქურდაშვილი, გელა ფართლაძე

ულამაზესი სოფელი გურგენიანი ლაგოდეხის ნაკრძალთან მდებარეობს და მას ზაფხულის პერიოდში მრავალი დამსვენებელი სტუმრობს. ნაკრძალის ტერიტორიაზე მიედინება წყალუხვი მდინარე და სოფელი ასევე განთქმულია აქ არსებული ულამაზესი ჩანჩქერით. როგორც აღვნიშნეთ სოფელი მდიდარია წყლის რესურსებით, მიუხედავად ამისა სოფელში მაინც არსებობდა სასმელი წყლის პრობლემა, რადგან სასმელად გამოიყენებოდა მდინარის ჩამონადენი წყალი, რომელსაც ძლიერ აბინძურებდა როგორც სოფლის მოსახლეობა, ისე ნაკრძალის სტუმარიც. შედეგად მოსახლეობაში ეპიდემიების გავრცელების საშიშროება იქმნებოდა.

ადგილობრივი დემოკრატიის განვითარების პროგრამის ფარგლებში ჩატარებული მოკვლევების შედეგად გაირკვა, რომ მოსახლეობას ერთსულოვნად სურდა შემოაღნიშნული პრობლემის გადაჭრა. პროექტით გათვალისწინებული იყო სასმელი წყლის სათავე ნაგებობის და სასმელი წყლის შემგროვებელი ღრუნაფის აშენება. მოსახლეობა აქტიურად შეუდგა პროექტის განხორციელებას, მაგრამ დაგეგმილი სამუშაოების დიდი ნაწილის შესრულების შემდეგ მოხდა

PROJECT:

GOODS OF THE VILLAGE

VILLAGE GURGENIANI, LAGODEKHI REGION.

Committee members:

Ilia Bliadze,
 Shota Barbaqadze, Merab
 Venjeshvili,
 Leri Gogoladze, Alik Popkhadze,
 Zaza Shubitidze,
 Bakhva Qurdashvili,
 Gela Partladze.

Description: Beautiful village Gurgeniiani is situated near Lagodekhi reserve. Due to the spectacular surroundings and good climate it has many visitors during the summertime. The village is also famous for its waterfall. Despite the rich water resources the village suffered serious lack of drinking water. Water available for the population from the river that flows on the reserve territory is not drinkable. The spoiled and dirty water caused various diseases, especially in summer.

The participatory rural appraisal revealed that villagers were unanimous in their wish to solve the above problem. The project designed in the frames of micro-grants program intended to build water reservoir, where the water would get filtered.

Population of the village started to work, but in the course of the project terrible flood took place and destroyed all that has been done during the first stage. This disaster caused great disappointment of the villagers. But the committee has continued its efforts and found the way out. With the help and recommendations of LDD team village committee has submitted the application to the "Open Society Georgia

საშინელი წყალდიდობა, რის შედეგად სათავე ნაგებობა სრულიად დაინგრა. ამ ჩავარდნის მიუხედავად, სოფლის მოსახლეობამ ფარ-ხმალი არ დაყარა და დამატებითი თანხების მოძიებაზე ზრუნვა დაიწყო. ამ მიზნით პროგრამის განმახორციელებელ ორგანიზაციათა დახმარებითა და რეკომენდაციით კომიტეტმა ფონდ „ღია საზოგადოება - საქართველოში“ წარადგინა პროექტი და იგი დაფინანსდა. მოძიებული თანხებით, მოსახლეობის დამატებითი შენატანით და პროექტის ბიუჯეტიდან დარჩენილი თანხით აღადგინეს სათავე ნაგებობა და 2003 წელს პროექტი წარმატებით დასრულდა.

პროექტი:

სარწყავი სისტემის აღდგენა

თაგორაშის რაიონი, სოფელი თამარიანი

კომიტეტის წევრები:

დათო მათიაშვილი, პაატა ლეკიაშვილი, ლევან ფუტყარაძე, ვალერი გვარამაძე, რეზო ცნობილაძე, ჯუმბერ მესხიშვილი, ვალერი კვერნაძე, ვიტალი კვერნაძე, ვალიკო ბანცაძე, რობინზონ მერაბიშვილი

სოფელ თამარიანში სარწყავი სისტემის უქონლობის პრობლემა გამოიკვეთა, რომელიც მოსახლეობის უმრავლესობის გულისტკივილი იყო, რადგან გვალვების პერიოდში ნათესების 90% ნადგურდებოდა, ეს გარემოება კი, შესაბამისად, მოსახლეობის ეკონომიურ მდგომარეობაზე აისახებოდა. სოფლის კრებაზე მოსახლეობამ უპირატესობა სარწყავი სისტემის აღდგენას მიანიჭა, შესაბამისი პროექტის განხორციელებაშიც აქტიურად ჩაერთო და წარმატებითაც დაასრულა. დაკმაყოფილდა მოსახლეობის 90%. ხალხის ძალისხმევით მიღებულმა

Foundation" and received additional funding. With the funds raised and additional contribution from the population the work has been brought to its conclusion - the water reservoir has been built and drinking water has been provided to the village.

PROJECT:

RENOVATION OF IRRIGATION SYSTEM VILLAGE TAMARIANI, LAGODEKHI REGION

Committee members:

David Matiashvili,
Paata Lekveishvili,
Levan Putkaradze,
Valeri Gvaramadze,
Revaz Cnobladze,
Jumber Meskhishvili,
Valeri Kvernadze,
Vitali Kvernadze,
Vladimer Cincabadze,
Robinson Merabishvili.

Description: In village Tamariani the irrigation system did not function well. Due to this problem 90% of the harvest was destroyed during the droughts. This fact on its turn has dramatic negative impact on the socio-economic situation in the community. At the village meeting population defined the renovation of the irrigation system as the most urgent necessity. The micro-project has been designed. Villagers actively participated in its implementation and brought it to the successful completion. About 190 from 271 families have benefited from the project.

Encouraged by the success of the project villagers have solved several other problems on their own, namely: the drinking water supply has been improved in one part of the village; the village kindergarten, which was in the poor condition, has been restored with

შედეგმა ახალი ინიციატივების წამოწყებას მისცა დასაბამი და ერთიანი ფიზიკური, ფინანსური ძალებით სოფლის მოსახლეობამ მთელი რიგი დამატებითი პრობლემები მოაგვარა: სოფლის ერთ უბანში გაუმჯობესდა სასმელი წყლის მიწოდება; სოფელში არსებული საბავშვო ბაღი სავალალო მდგომარეობაში იყო, ამის გამო ეს შენობა უნდა დაეშალათ და გაეყიდათ. კომიტეტის ძალისხმევით მოსახლეობაში შეგროვდა ბაღის გარემონტების თანხები და ღრესდღეობით ბაღში 26 ბავშვი დადის. თავად კომიტეტის წევრების ინიციატივით შექმნილი არაფორმალური ჯგუფი სათემო ორგანიზაციად ჩამოყალიბდა, ამ პროცესს ადგილობრივმა პარტნიორმა ორგანიზაციამ შეუწყო ხელი.

the money collected in the village and now it has 26 pupils.

Besides, at the initiative of committee members the committee has been transformed into community based organization. This process was strongly supported by local partner organization.

YEAR 2003

PROJECT:

HOUSE OF CULTURE

VILLAGE BOKHVAURI, OZURGETI REGION

Committee members:

*Nino Dolidze,
Kale Kobalava,
Temur Chavleishvili,
Vladimer Chavleishvili.*

Description: The ancient village Bokhvauri like many other villages suffers social and economic difficulties. The village consisting of 464 families did not have a single meeting place. The only places where population could come together were the school and football stadium. The House of Culture of the village was almost destroyed. Community considered its reconstruction the top pri-

2003 წელი

პროექტი:

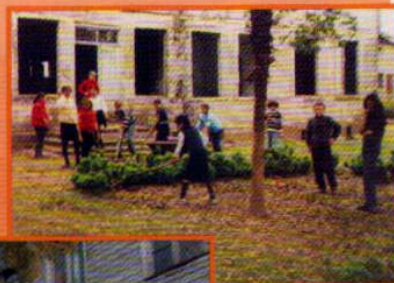
კულტურის სახლი

ოზურგეთის რაიონი, სოფელი ბოხვაური

კომიტეტის წევრები:

*ნინო დოლიძე, თემურ ჩავლეიშვილი,
კალე კობალავა, ვოვა ჩავლეიშვილი*

ერთ-ერთი უძველესი თემი — ბოხვაური, სხვა სოფლების მსგავსად სოციალურ-ეკონომიკურ სიდუხჭირეს განიცდის, 464 კომლიან სოფელში მთლიანად მოშლილია საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილები. მოსახლეობისთვის ერთადერთი ნათელი წერტილი სკოლა და საფეხბურთო სტადიონია. სოფელში არსებული კულტურის სახლი, რომელიც მოსახლეობისთვის თავშეყრის ადგილი იყო, ფაქტიურად, განადგურების პირას იყო მისული. სოფლის მოსახლეობამ გადაწყვიტა კლუბი გაერემონტე-

ბინა, ხოლო შემდგომში მის ტერიტორიაზე მუსიკალურ წრეებსა და ბიბლიოთეკას აამუშავებდნენ. აღნიშნული კლუბი ხანდაზმულთა თავშეყრის ცენტრიც იქნებოდა და ახალგაზრდების კულტურული გართობის ადგილიც. მოსახლეობა პრობლემის გადასაჭრელად გაერთიანდა და საქმიანობაც დაიწყო. გარკვეული ობიექტური მიზეზების გამო პროექტის მიმდინარეობა დროში გაიწელა და ამჟამად პროექტის დახურვითი სამუშაოები მიმდინარეობს.

პროექტი:

ეს გზა სოფელში მიგვიყვანს

ოფორცხეთის რაიონი, სოფელი ქაქუთი

კომიტეტის წევრები:

ემზარ მათითაშვილი, ალექსანდრე ქავთარაძე, გოგიტა ქავთარაძე, ენვერ შავიშვილი, თემურ ქავთარაძე

სოფელ ქაქუთის მოსახლეობასთან გამართულ კრებაზე სოფლისთვის პრობლემატური რამოდენიმე საკითხი გამოიკვეთა, რომელთაგან ყველაზე აქტუალური სოფლის შიდა გზების მოწესრიგება აღმოჩნდა. სოფელში უკვე ორი წელია ვერ ხერხდებოდა საყანე ფართობებიდან მომავალი გზის შეკეთება. იგი იმდენად დაზიანებული იყო, რომ მოსახლეობას 3 კმ-ის შემოვლითი გზით უხდებოდა მოსავლის სახლში დაბინავება, ასევე დაზიანებული იყო სასაფლაოსთან დამაკავშირებელი გზა, შიდა გზებზე ვერ მოძრაობდა ავტობუსი.

პროექტის მიმდინარეობისას სოფლის მოსახლეობამ პროექტის მოთხოვნით გათვალისწინებულ 20%-იან წვლილზე მეტი თანხა შეაგროვა, რამაც პროექტის მასშტაბები საგრძნობლად გაზარდა. პროექტის განხორციელებაში თავისი წვლილი ადგილობრივმა თვითმმართვე-

ორით. Villagers wanted to arrange in the restored House of Culture the library, musical study group, place where elderly people could meet each other and youngsters amuse themselves. The population have united its efforts and started activities. For some objective reason the project-implementation required more time than it was supposed. At present only few things should be done for its accomplishment.

PROJECT:

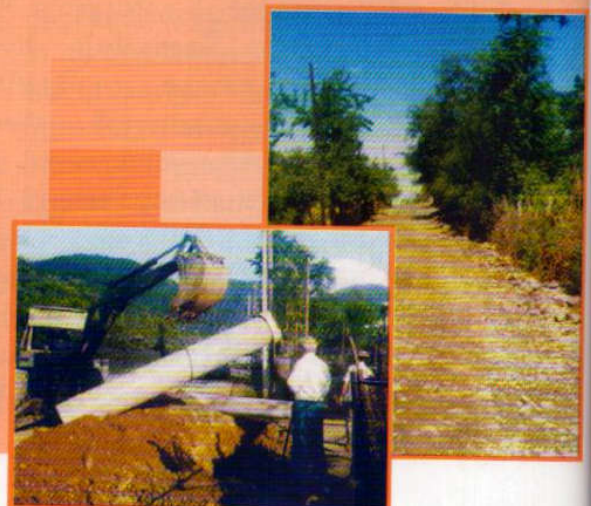
DOES THIS ROAD LEAD TO THE VILLAGE?

VILLAGE QAQUTI, OZURGETI REGION

Committee members:

Emzar Matitashvili,
Aleksander Qavtaradze,
George Qavtaradze,
Enver Shavishvili,
Teimuraz Qavtaradze.

Description: Community meeting in the village Qaquty identified several urgent problems, but renovation of the village roads was considered the top priority. The road leading to the agricultural lands had been damaged for two years and created lot of problems to the local population, which had to transport the harvest by detour road. Road leading to the cemetery and

ლობამაც შეიტანა. პროექტი წარმატებით დასრულდა.

პროექტის დასრულების და მოსახლეობაში ნდობის მოპოვების შემდეგ კომიტეტმა გადაწყვიტა სათემო ორგანიზაციად ჩამოყალიბებულიყო. ეს სხვადასხვა ფონდებიდან თანხების მოძიების პროცესს შეუწყობდა ხელს. აღნიშნულ ორგანიზაციას ეწოდა: სათემო ორგანიზაცია - „ორბი“.

პროექტი:

გომის ტალღა

ოზურგეთის რაიონი, სოფელი გომი

კომიტეტის წევრები:

თემურ გვარჯალაძე,
ილია ლეჟავა, ოთარ ყარეგიშვილი,
ნატო ყაზაშვილი, გია აბაშაძე

სოფელი გომი მაღალმთიანი სოფელია, მას მრავალფეროვან პრობლემებს ინფორმაციული ვაკუუმიც ერთვოდა. აღსანიშნავია, რომ სოფელ გომთან მდებარეობს ბჟუჟჰესი, რის გამოც სოფელს მუდმივი დენი აქვს. მიუხედავად ამისა, სოფლის ძირითად მოსახლეობას (რამდენიმე მაცხოვრებლის გარდა, რომელთაც სატელევიზიო ანტენა ჰქონდათ დამონტაჟებული) ტელევიზორის ყურების საშუალება არ ჰქონდა, საქართველოს ტელევიზიის ვერც ერთ არხს ვერ ღებულობდა. როგორც მოგეხსენებათ, სოფელში გაზეთიც იშვიათი „სიამოვნება“

inner roads of the village were also damaged. Community contribution exceeded the input required by micro-grants program - 20% of total budget. Raised sum made possible to significantly enlarge scale of the project. Local government also made financial contribution to the project. With joint efforts the project was successfully implemented. After this success village committee has been transformed into community-based organization "Orbi".

PROJECT:

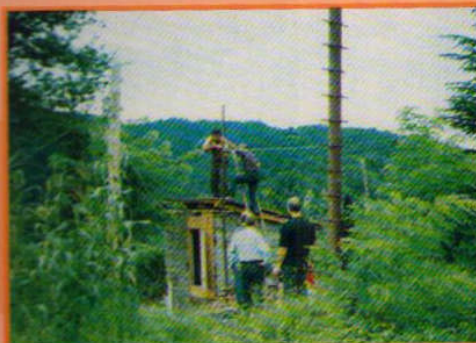
GOMI WAVE

VILLAGE GOMI, OZURGETI REGION

Committee members:

Teimuraz Gvarjaladze,
Ilia Lejava,
Otar Karegishvili,
Natalia Kazashvili,
George Abashidze.

Description: Village Gomi is situated high in the mountains. Due to this location population of the village could not receive and watch any Georgian TV channels. The newspapers also reach the mountain village quite seldom and thus population of Gomi suffered serious informational deficit.

ნებაა“. მოსახლეობამ კრებაზე ერთხმად გადაწყვიტა პრობლემა ტელეანძის დამონტაჟებით გადაეჭრა.

მართლაც მთელი სოფელი ერთსულვნად ჩაერთო ამ პროცესში და პროექტიც წარმატებულად განხორციელდა - ახლა უკვე ყველა ოჯახს აქვს საზოგადოებრივი არხის მიღების საშუალება. გახარებულ და იმედჩასახულ მოსახლეობას საკუთარი ძალებით სხვა პრობლემების მოგვარების სურვილიც გაუჩნდა. სოფელში არსებობდა ძველი ეკლესიის ნანგრევები, რაც სოფლისთვის დიდი ტკივილი იყო. მოსახლეობამ კვლავ შეაგროვა თანხა და კომიტეტის აქტიური მონაწილეობით დღესდღეობით ეკლესიის აღდგენითი სამუშაოები მიმდინარეობს.

კომიტეტმა, მოსახლეობის დახმარებით ასევე შესძლო სოფლის ცენტრალური მოსაცდელის შეკეთება, ასევე კომიტეტის ინიციატივით და სოფლის საკრებულოდან გამოყოფილი თანხით სოფელში არსებული კულტურის სახლიც გადაიხურა.

პროექტი:

გოგორეთი 2003

ოზურგათის რაიონი, სოფელი გოგორეთი

კომიტეტის წევრები:

კახა გოგატაძე, მზია ლლონტი, ენვერ მარგალიტაძე, აკაკი რუსიეშვილი

მთაგორიანი სოფელი გოგორეთი 150 კომლისგან შედგება, საკმაოდ რელიეფური დახრილობისაა და საკმაოდ ეროზიული (მცოცავი) ტიპის მიწებია, რის გამოც შიდა გზები ხშირად ზიანდება. ამ სოფლის მოსახლეობისთვის ერთ-ერთი მეტად მტკივნეული და მოუგვარებელი საკითხი აღმოჩნდა სასაფლაოს მიმდებარე გზის კეთილმოწყობისა და სასაფლაოს შემოღობვის საკითხი. ამ მიზნით სო-

At the community meeting population has unanimously decided to build up the TV transmitter. (It has to be mentioned, that the electric power-station Bjujhesi is situated near Gomi and village has permanent supply of electricity). The whole village got involved in project implementation and it was successfully completed. At present every family can watch TV.

Inspired with this success villagers have decided to handle other problems as well. There was half-destroyed church in the village. Community raised the money with active participation of village committee and at present the restoration works are going on. Besides, committee, with the assistance of the whole village managed to repair bus-station. On the initiative of the committee and with the financial support of Sakrebulo village House of Culture has been roofed.

PROJECT:

GOGORETI-2003

VILLAGE GOGORETI, OZURGETI REGION

Committee members:

Kakhaber Gogatadze,
Mzia Glonti,
Enver Margalitadze,
Akaki Ruseishvili.

Description: About 150 families inhabit village Gogoreti. The place is very mountainous. Due to the soil erosion the local roads are easily damaged and internal road system of the village was in a very bad condition. Especially this referred to the road leading to the village cemetery.

Sometimes because of the bad weather it was impossible to reach the cemetery and the funerals were can-

ფულმა გადაწყვიტა პროექტი შეემუშავებინა და მის განხორციელებაში აქტიური მონაწილეობაც მიიღო.

პროექტით გათვალისწინებული საქმიანობის დამთავრების შემდეგ დაუხარჯავი დარჩა 480 ლარი, რისი საშუალებითაც მოსახლეობამ სოფელში არსებული მინი სპორტული მოედნის აღდგენის სურვილი გამოთქვა. თავად სოფელი მზად იყო ამ სამუშაოების შესასრულებლად საჭირო ძირითადი თანხა თავად გაეღო. მომზადდა პროექტი სახელწოდებით „სპორტი და სიხარული“, სადაც საგრანტო თანხა მთელი ბიუჯეტის მხოლოდ 38%-ს შეადგენდა. აღნიშნული სპორტული მოედნის შეკეთების სამუშაოები ახლაც მიმდინარეობს და უახლოეს დღეებში დასრულდება.

პროექტი:

სოფლის იმედი

ლაგოდეხის რაიონი, სოფელი მსხალგორი

კომიტეტის წევრები:

ზურა მუმლაძე, ჯემალ სამხარაძე, ილია მუხითიძე, გია გელაშვილი

სოფელ ქვემო მსხალგორის სახნავ-სათესი ფართობების მორწყვა გართულებული იყო, რადგან გვალვის პერიოდში ნაწილი მოსახლეობა შეთანხმებისამებრ მორიგეობით რწყავდა ფართობებს, ზოლო განაპირა ფართობები კი ძალიან ცუდად ირწყვებოდა. ამ პრობლემის გამო მოსავლიანობა ძალიან დაბალი იყო. შეწყუბულმა მოსახლეობამ სწორედ ამ საკითხის მოგვარება გადაწყვიტა სოფლის კრებაზე. აღსანიშნავია, რომ შემუშავებული პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოებით არა მარტო სამიზნე სოფლის - ქვემო მსხალგორის 80%-ს უგვარდებოდა პრობლემა, არამედ მეზობელი სოფლის - ზემო მსხალგორის

ცელ. That's why villagers selected renovating the cemetery road and fencing in the cemetery as the most urgent problem.

After completion of the project there were still left 480 GEL. Villagers decided to restore little village stadium with this money and to contribute the lacking sum. The project "Sport and fun" has been designed - the requested grant constituted 38% of the total budget. At present the restoration works are going on.

PROJECT:

HOPE OF THE VILLAGE

VILLAGE QVEMO MSKHALGORI,
LAGODEKHI REGION

Committee members:

Zurab Mumladze,
Jemal Samkharadze,
Iliia Shubitidze,
George Gelashvili.

Description: Irrigation of the agricultural lands of village Qvemo Mskhality (lower Mskhality) was problematic. During the droughts villagers were irrigating the fields by turns, but outermost fields stayed almost without irrigation. Due to this problem the harvest was damaged. As the greater part of the village population depends on the agricultural goods, the community gave priority to the solution of the above mentioned problem. It is noteworthy, that the designed micro-project solved the problem of irrigation not only to Qvemo Mskhality, but also to 30% of population of the neighboring village Zemo Mskhality (upper Mskhality). That's why res-

მაცხოვრებელთა 30%-საც. ამის გამო გადაწყდა პროექტის განხორციელებაში დამატებითი წვლილი შეეტანათ მეზობელი სოფლის დაინტერესებულ მოსახლეებსაც. პროექტი დასრულდა, თუმცა გარკვეული დაგვიანებით.

პროექტი:

სოფლის განახლება

ლაგოდეხის რაიონი, სოფელი რაჭისუბანი

კომიტეტის წევრები:

შოთა ლობჯანიძე, ვარდენ ბერიშვილი,
ტარიელ ლობჯანიძე, ნათელა
ნაცვლიშვილი, ნონა ლობჯანიძე,
ნუნუ ლობჯანიძე

სოფელ რაჭისუბანში მოსახლეობისთვის ძირითადი საკონტაქტო ადგილი სოფლის „ბირჟა“ გახლდათ, სადაც ზამთარში შეუძლებელი იყო გაჩერება, ახალგაზრდებს კი ელემენტარული გართობის ადგილიც არ გააჩნდათ. სოფელში იდგა ძველი ამორტიზირებული „კანტორის“ შენობა, რომლის გვერდით არსებული სპორტული მოედანიც სავალალო მდგომარეობაში იყო. სტადიონს არ გააჩნდა დამცავი ღობე და ტერიტორიას საქონელი აბინძურებდა. პატარა სოფლის შეკრულმა მოსახლეობამ პირველ რიგში თავშეყრის ადგილის მოწყობა და სტადიონის შეკეთება დაისახა მიზნად.

idents of Zemo Mskhalgory also made financial contribution to the project. The project has been completed, though with certain delay.

PROJECT:

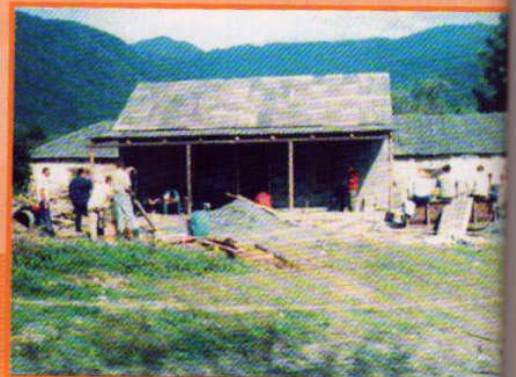
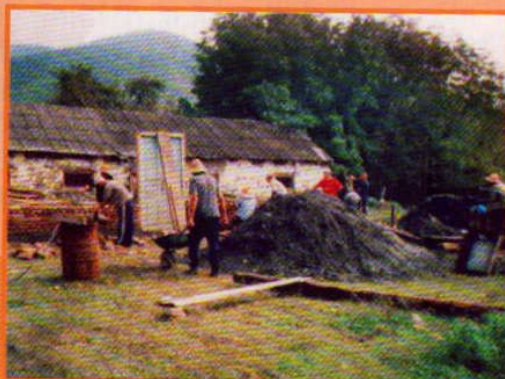
VILLAGE RENOVATION

VILLAGE RACHISUBANI, LAGODEKHI REGION

Committee members:

Shota Lobjanidze,
Varden Berishvili,
Tariel Lobjanidze,
Natela Nacvlshvili,
Nona Lobjanidze,
Nunu Lobjanidze.

Description: In village Rachisubani did not exist any place or building where people could meet each other and entertain themselves. Especially this problem bothered elderly people and youth. The village population identified this problem for the solution. There were in the village old empty building (former office of some local authority). Near the building was situated half-destroyed mini-stadium without the fence where cattle were walking. Villagers decided to arrange meeting-place in the building and renovate the stadium thus setting the sports and

გაზარებული და იმედჩასახული მოსახლეობა აქტიურად შეუდგა პროექტის განხორციელებას, ყოველ დღე „გონგის“ შემოკვრისთანავე ერთსულოვნად გამოდიოდა სამუშაოზე. შეხვედრების ოთახის ამუშავებაში სოფლის მოსახლეობამ ნაწილობრივ ძველი შენობის მასალა გამოიყენა. ერთად შეკრულმა სოფელმა ორივე პრობლემა წარმატებით გადაჭრა. სოფლის მოსახლეები ახლა უკვე თავისუფლად იკრიბებიან და უზიარებენ ერთმანეთს საკუთარ გულისტკივილს და საბავენ მომავალ გეგმებს. შეხვედრის ადგილას მოსახლეობამ დადგა პინგ-პონგის მაგიდა და სტადიონიც სათანადოდ გაიმართა და შემოიღობა, ასე რომ ახალგაზრდებს უკვე აქვთ სპორტული ღონისძიებების მოწყობის საშუალება. პროექტის დასრულების შემდგომ კომიტეტმა შეხვედრების ადგილისთვის ლუპეტატობის კანდიდატისაგან გენერატორის მოპოვებაც შესძლო.

პროექტი:

სოფლის ოსწება

ლაგოდეხის რაიონი, სოფელი ვერხვიმინდორი

კომიტეტის წევრები:

ნინო მუმლაძე, ზურაბ ცხოვრებოვი, როსტომ მუმლაძე, დალი მეტრეველი, ვიოლა გაბეევი, ნანა თედეევი

სოფელი ვერხვიმინდორის მოსახლეობას, ისევე როგორც კახეთის რეგიონის მრავალ დასახლებას, სასმელი წყლის პრობლემა აწუხებდა. მოსახლეობა მოიხმარდა წვიმების შედეგად ამღვრულ ჭბის წყალს ან შორი მანძილიდან ეზიდებოდა სასმელ წყალს. სწორედ სასმელი წყლის პრობლემის მოგვარება იქცა მოსახლეობისათვის პრიორიტეტად. პრობლემის მოგვარება სოფელში ახალი

entertainment center in the community. The whole village participated in the project implementation - every morning at the sound of a gong villagers gathered and started to work. The Meeting Centre has been restored. Villagers have installed a table tennis set there. The building was also equipped with a power generator which was donated by local deputy. The mini-stadium was also renovated. The additional money required for the stadium development was contributed by the villagers from their own savings.

PROJECT:

VILLAGE DREAM

VILLAGE VERKHVIMINDORI,
LAGODEKHI REGION

Committee members:

Zurab Cxovrebov,
Rostom Mumladze,
Dali Metreveli,
Viola Gabeev,
Nino Mumladze,
Nana Tadeev.

Description: Village Verkhvimindory like many other villages of the region suffered lack of drinking water. Population had to carry the water from far away or use water from the individual draw-wells which was completely undrinkable after the rains. The community meeting identified this problem as top priority and designed the project, which envisaged making new borehole and connecting it to the existing water-pipes. The project has been successfully completed by joint efforts of the villagers. It was planned to install taps

ჭაბურღილის საშუალებით და მისი უკვე არსებულ მაგისტრალთან მიერთებით გადაწყდა. ერთობლივი ძალისხმევით სოფელმა პროექტი შესანიშნავად დაასრულა. პროექტით გათვალისწინებული იყო ორ ოჯახზე ერთი ონკანის დამონტაჟება. წყლის მარაგის სიჭარბის გამო საშუალება მიეცა ყველა მოსახლეს წყალი საკუთარ ოჯახში შეეყვანა, რისთვისაც დამატებითი თანხებიც გაიღეს.

„ეს ბოროტი რომ ყოფილიყო, თუ ჩემი ჰრობოლომ იყო, ზალონი თვითონ აფიქციოდა ამას, თიბიყიროს ჩაქ შეიქცოლით, შრომობონინ. ყიციფ ბეჭი ჰრობოლომას, ცოცხლად მსჯელობს ზალონი, თუ როგორი უნდა გააფიქროს, ჩაიონის გამგეობას ვუპირიციო რაზმარობას.“

კომიტეტის წევრი

აღსანიშნავია, რომ სოფელს სხვა დიდი ხნის მოუგვარებელი პრობლემებიც აწუხებდა, კერძოდ, ვერხვიმინდორი განლაგებულია მდინარის გასწვრივ და გაზაფხულის წყალდიდობისას მოსახლეებს ეზოები ეტბორებოდათ, რის გამოც აუცილებელი იყო მდინარის კალაპოტის გაღრმავება. ასევე სავალალო მდგომარეობაში იყო სოფლის შიდა გზები. კომიტეტის ადგილობრივ თვითმმართველობასთან თანამშრომლობით გაიწმინდა მდინარის კალაპოტი, ხოლო კალაპოტიდან ამოღებული ხრეშით მოსახლეობამ დაზიანებული გზები შეაკეთა.

for the joint use of every two families. However, on their own initiative people made individual taps. As a result virtually every home has its own water supply.

When this borehole was made villagers were working hard, doing what ever they could. There are still many unsolved problems in the village, we think about them - how to solve them. Gamgeoba also promises to help us

Committee member.

Village suffered from some other unsolved problems as well. Namely: water from the nearby river inundated the yards of village houses during the summer floods. To avoid this it was necessary to deepen the river-bed. The village roads were also in the miserable condition. By united efforts of village committee and local self-government the river-bed has been cleaned and with the crushed stone removed from there population has renovated the village roads.

2004 წელი

YEAR 2004

პროექტი:**მომავლის იმედი**

ოზურგეთის რაიონი, სოფელი ორმეთი

PROJECT:**HOPE FOR FUTURE**

VILLAGE ORMETI, OZURGETI REGION

კომიტეტის წევრები:

გივი მუმლაძე, გოგი გადახაბაძე,
გურამ ბუსხრიკიძე, ოტია ხომერიკი,
ლაზარე გობრონიძე, ომარ სირაძე

მდინარე სუფსასთან მდებარე სოფელი ორმეთი 161 კომლისგან შედგება, მსგავსად სხვა სოფლებისა მრავალი პრობლემის წინაშე დგას, გარდა ამისა სოფელი საკმაოდ მოწყვეტილია რაიონულ ცენტრს და ამის გამო დამატებითი პრობლემებიც ექმნება.

სოფელში არის საშუალო სკოლა, რომელიც სოფლისთვის ერთადერთი აღმზიანობის საშუალებაა. ამ სკოლის ტერაქტულ დღეისათვის 110 მოსწავლე ღებულობს განათლებას. აღსანიშნავია, რომ 7 კმ-ის რადიუსში განათლების სხვა კერა არ არსებობს, ამიტომ აღნიშნული სკოლა ემსახურება არა მარტო ორმეთს, არამედ მეზობელ სოფლებსაც. სკოლის შენობა აშენდა 1966-67 წლებში და ბოლო ათწლეულში შენობას მიმდინარე რემონტი არ ჩატარებია, რის გამოც იგი ძალიან სავალალო მდგომარეობაში იმყოფებოდა. პირველი სართულის იატაკი მთლიანად ავარიულ მდგომარეობაში იყო, ფაქტიურად ხის იატაკი აღარც არსებობდა, რის გამოც დიდი გახლდათ ფიზიკური ტრავმის მიღების რისკ-ფაქტორი როგორც მოსწავლეებში, ასევე პედაგოგებში. თავად ცემენტის იატაკის ზონის გასწვრივ, განსაკუთრებით ზამთრის პერიოდში, ხშირი იყო ბავშვთა ავადმყოფობა და გაცდენები, რაც სწავლის ხარისხზეც აისახებოდა.

Committee members:

Givi Mumladze,
George Gadakhabadze,
Guram Buskhrikidze,
Otia Khomeriki,
Lazare Gobronidze,
Omar Siradze.

Description: 161 families inhabit village Ormeti, situated near river Supsa. Like many other villages Ormeti is facing lot of urgent problems. The remoteness of village from the region's center creates additional difficulties.

The village school attended by 110 pupils is the only educational institution within a radius of 7 km. Thus all the children from Ormeti and several other neighboring villages receive there a primary education. The school built in 1966-67 has not been restored for the last ten years. The building was in a very poor condition - the wooden floor was severely damaged, which caused serious risk of injuries. Due to the damp and cold children

„იშვარი ცუდი მდგომარეობა იყო სკოლაში, რომ მოქმედებდა გვირგვინი. იატაკი იყო ისეთი ცუდი, რომ მანძილზე სწავლობდნენ მოსწავლეებთან მიწვალს რა მოქმედებდა გვირგვინი. ყველაზე ცუდი მდგომარეობა იყო. ამ სკოლაში ეს ერთადერთი სკოლაა.“

სკოლის მანძილზე.

სოფელმა გადაწყვიტა გაუსაძლის პირობებში მყოფი მომავალი თაობისათვის სკოლა შეერემონტებინა. პროექტის დაფინანსებაში 700 ლარის წვლილი ადგილობრივმა მმართველობამაც გაიღო. მოსახლეობამ შესანიშნავად გაართვა თავი აღნიშნულ საქმიანობას, მთელი სოფელი აქტიურად ჩაერთო სამუშაო პროცესში. გარემონტებული სკოლა ახლა ბავშვებსა და მშობლებსაც სიამოვნებას ანიჭებს, ხოლო სასწავლო პროცესი დაუბრკოლებლად მიმდინარეობს.

პროექტი:

იხედის სახლი

ოზურგეთის რაიონი, სოფელი გაღმა დვაბზუ

კომიტეტის წევრები:

თამაზ გობრონიძე, ნათია სალუქვაძე,
გიზო გობრონიძე, თინათინ ღლონტი,
ხათუნა რუსიეიშვილი

სოფელი გაღმა დვაბზუ 322 კომლისგან შედგება. სოფელში განთავსებულია ადმინისტრაციული შენობა, რომელშიც ფუნქციონირებს კლუბი, ბიბლიოთეკა და სამუსიკო სტუდია. შენობის ავარიული მდგომარეობის გამო მათი ნორმალური ფუნქციონირება ვერ ხერხდებოდა. შენობა ფართით საკმაოდ დიდია და მისი შერემონტების შემთხვევაში სოფელში არსებული ავარიული სკოლისთვის, ამბულატორიისთვის და კინოდარბაზისთვის ფართის გამოყოფის საშუალებაც

often got ill, especially in winter time and missed the classes.

The school was in such a bad condition that it was difficult to work there. The floor was damaged, the walls also needed restoration. This is the only school in the village

School teacher.

At the community meeting villagers have decided to deal with the problem and renovate the school building. Local government contributed 700 GEL to the project. Whole village participated in the restoration work and it was successfully brought to the end. Now children attend the classes in the clean and safe school building restored by their parents.

PROJECT:

THE HOUSE OF HOPE

VILLAGE GAGMA DVABZU,
OZURGETI REGION

Committee members:

Tamaz Gobronidze,
Natia Saluqvadze,
Gizo Gobronidze,
Tinatin Glonti,
Khatuna Ruseishvili.

Description: About 322 families reside in the village Gagma Dvabzu. Old building sheltering library and musical classes also serves as villagers' meeting place. The building was in a very bad condition and community considered its restoration the top priority. Local government also actively participated in the implementation of a project and made financial contribution of 500 GEL. The building has been restored. At present it is a favorite meeting place of the villagers. Where they have a pos-

იმუშებოდა. მოსახლეობის გადაწყვეტილებით სოფლისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი კულტურისა და განათლების სახლის აღდგენა გახლდათ.

„ეს არის სოფლის ერთადერთი შეკრებილობის ადგილი. სკოლის წამოღობა, თუ სოფელი ირრრრრ. აქ წყობა ყველაფერი. სოფლის წყობა წყობა. გამოცდებოდა სოფელი. ზაფხულის ზაფხულში თიღობის სერრრრ შიღობა. აგრრრ სოფელი მოღობა. ყველაფერი წყობა წყობა ადგილი.“
საფრრრრრრრრრ

აღსანიშნავია, რომ ამ პროექტის განხორციელებაში მოსახლეობასთან აქტიურად თანამშრომლობდა ადგილობრივი ხელისუფლება, რომელმაც საკუთარი წვლილი შეიტანა 500 ლარის ოდენობით. ამჯერად, აღნიშნულ შენობაში, ვარდა ადრე არსებული დატვირთვისა, ტარდება კონცერტები, დაარსდა ბიბლიოთეკა და სამუსიკო სტუდია.

პროექტი:

მედი სკოლა

ლაგოდეხის რაიონი, სოფალი აფენი

კომიტეტის წევრები:

დავით მახათაძე,
გიორგი ლულუნიშვილი,
დარეჯან შველიძე, აზა კაპანაძე,
თამილა გოგოლაძე, ნუნუ სამხარაძე,
მალხაზ შველიძე, ვაჟა ბიბილაშვილი,
იზა სისვაძე

სოფელი აფენი თბილისი-ლაგოდეხის ავტომაგისტრალზე მდებარეობს და აქ 728 კომლი სახლობს. სოფელში არსებული ცხრაწლიანი სკოლა, სადაც 200 მოსწავლე სწავლობს, სავალალო მდგომარეობაში იმყოფებოდა. წვიმის დროს წყალი თითქმის ყველა საკლასო

sibility to use the village library, attend musical classes and concerts and simply amuse themselves with conversation.

This is the only place in the village where we can gather, receive the guest of the village. Whole village comes here; here we made decisions about our problems. In summer it is also possible to show a film here. Nearby is the sports stadium. We like this place.

Sakrebulo member.

PROJECT:

MY SCHOOL

VILLAGE APENI, LAGODEKHI REGION

Committee members:

David Makhatadze,
Giorgi Gugunashvili,
Darejan Shvelidze,
Aza Kapanadze,
Tamila Gogoladze,
Nunu Samkharadze,
Malkhaz Shvelidze,
Vaja Bibilashvili,
Iza Sisvadze.

Description: Village Apeni, situated near the highway connecting Tbilisi and Lagodekhi consists of 728 families. Building of the secondary school attended by 200 pupils has not undergone any

ოთახში ჩამოდიოდა და, შესაბამისად, სასწავლო პროცესიც ფერხდებოდა. ამის გამო ამ სოფლის ბავშვებს სხვა სკოლაში ფეხით უწევდათ სიარული და ცენტრალური ტრასის გადაჭრაც უხდებოდათ, რაც მათ სიცოცხლეს საფრთხეს უქმნიდა.

სოფლის კრებაზე უპირატესობა, სწორედ სკოლის გარემონტებას მიენიჭა. კომიტეტის აქტიურობით პროექტში წვლილით ადგილობრივი მმართველობაც შემოვიდა. ადგილობრივი მოსახლეობის დიდი ძალისხმევით და თანხობრივი შენატანებით ეს პრობლემა მოგვარდა, სკოლა გადაიხურა და კოსმეტიკური რემონტიც გაუკეთდა.

პროექტი:

ჩემი სოფელი

ლაგოდეხის რაიონი, სოფელი საქობო

კომიტეტის წევრები:

თამარიკო ნარინდოშვილი, ირმა
კურტანიძე, ლეილა ნიკუაშვილი,
ალიკა ბოლღაშვილი, ავთო კაკაშვილი,
ნოდარ ბებრიშვილი,
გურამ ტურაშვილი

ლაგოდეხის რაიონის სოფელი საქობო, სადაც 229 კომლი სახლობს, საკმაოდ მოშორებულია რაიონულ ცენტრს, რის გამოც სოფელთან ხშირი მიმოსვლა გართულებულია.

სოფლის მოსახლეობას თავშეყრის, ერთმანეთისათვის ინფორმაციის გაზიარებისა და კულტურული ღონისძიებების ჩატარების არავითარი საშუალება არ გააჩნდა. სოფელში არსებული 1954 წელს აშენებული კლუბის შენობა დროთა განმავლობაში მოიშალა და განადგურდა, რის გამოც უფუნქციო გახდა. აქ ადრე არსებული ბიბლიოთეკის წიგნთა ფონდი განადგურების პირას იყო მისული. კლუ-

restoration since 1961, when the school has been built. The roof of the building was very damaged and leaked, so it was impossible to carry the classes in the rainy days and population had to send their children to the neighboring village school. Quite far away from Apeni. To get there children also had to cross the highway, which was very dangerous. So, at the community meeting village population defined restoration of the school as a top priority. On the initiative of the village committee local government was also involved in the project implementation and made financial contribution. The school building has been roofed and slightly restored.

PROJECT:

MY VILLAGE

VILLAGE SAKOBO, LAGODEKHI REGION.

Committee members:

Tamar Narindishvili,
Irma Kurtanidze,
Leila Nikuashvili,
Aleksander Bolgashvili,
Avtandil Kakashvili,
Nodar Bebrishvili,
Guram Turashvili.

Description: Village Saqobo inhabited by 229 families is quite remote from the regional center. Villagers seldom manage to get there. On the other hand there did not exist any place in the village where people could meet each other, share the information, attend some cultural event and simply

მის გვერდით არსებულ სოფლის სკოლაში მხოლოდ საკლასო ოთახებია და მასში რაიმე ღონისძიებების ჩასატარებელი დიდი დარბაზი არ არსებობს. ამიტომ მოსახლეობამ ერთსულოვნად სოფელში არსებული კლუბის შენობის შერე-მონტება გადაწყვიტა. მოსახლეობა გაერთიანდა და აქტიურად შეუდგა პროექტის განხორციელებას. პროექტის ფარგლებში გათვალისწინებული იყო საკონცერტო დარბაზის გაკეთება და საბლიოთუკის აღდგენა. საქმიანობა წარმატებით განხორციელდა, რითიც ზემოთ ჩამოთვლილი პრობლემებიც მოგვარდა. პროექტის მსვლელობის დროს კომიტეტმა ადგილობრივი მმართველობიდან დამატებითი დაფინანსების მოპოვება შესძლო.

პროექტი:

ჩვენი სოფლის იმედი

ლაგოდეხის რაიონი, სოფალი ლელიანი

კომიტეტის წევრები:

ბელა კობერიძე, მარინა ცნობილაძე,
ნინო კაპანაძე, ჰამლეტ მოდებაძე,
და კაპანაძე, აქვსენტი გელაშვილი

284 კომლიან სოფელ ლელიანში არსებული საშუალო სკოლაში 428 ბავშვი სწავლობს. სკოლაში დადიან არა მხოლოდ ლელიანიდან, არამედ საკრებულოში შემავალი ყველა სოფლიდან. სკოლა 1939 წელს გაიხსნა, ხოლო 1975 წელს სკოლას ორი სართული დააშენეს, მას შემდეგ სკოლის სახურავი არც კი შერემონტებულა, შესაბამისად სახურავი ამორტიზებულ მდგომარეობაში იყო და მისი 1/3 შეცვლას საჭიროებდა. უამინდო-მის პერიოდში სწავლის პროცესი ფერ-ხდებოდა და სხვა კლასებთან შეერთების გამო სწავლის პროცესი უხარისხოდ მიმდინარეობდა.

have fun. The House of Culture, built in 1954 was half destroyed and library placed in the building was gradually getting ruined. The village school situated nearby was very small and did not have a big hall for organizing public events. At the community meeting it has been decided to reconstruct the House of Culture. Project also envisaged rehabilitation of the library and arranging the concert hall in the building. Villagers started to work. In the course of activities village committee raised additional funds from the local government. Project has been successfully accomplished.

PROJECT:

HOPE OF OUR COMMUNITY

VILLAGE LELIANI, LAGODEKHI REGION

Committee members:

Bela Koberidze,
Marina Cnobiladze,
Nino Kapanadze,
Hamlet Modebadze,
Ia Kapanadze,
Aqvsvanti Gelashvili

Description: 284 families reside in the village Leliani. Village school is attended by 428 pupils not only from Leliani, but from several neighboring villages as well. The school has been built in 1939; in 1975 building has been topped with two additional storeys and since then it has never been restored. The roof of the building was in the miserable condition -1/3 of it had to be replaced. In the rainy weather some classes were

სოფლის კრებაზე გამოკვეთილ პრობლემათაგან უპირატესობა საშუალო სკოლის სახურავის შეკეთებას მიენიჭა და პროექტში საკუთარი წვლილით მოსახლეობის გარდა ადგილობრივი მმართველობა და რაიონული გამგეობა შემოვიდა. საგულისხმოა ის ფაქტი, რომ პროექტის მსვლელობისას კომიტეტის აქტიურობის შედეგად მოსახლეობისაგან აიკრიფა დამატებითი თანხები, რაც სკოლის დარბაზის დარჩენილი ნაწილის (პროექტით არ იყო გათვალისწინებული) გადახურვას მოხმარდა.

ამ პროექტის განხორციელების შედეგად სასწავლო პროცესი უფრო ხარისხიანი გახდა, ხოლო ბავშვებისა და მასწავლებლების ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუმჯობესების გამო, სასწავლო პროცესის ეფექტურობა გაიზარდა.

დამატებითი კონკურსის პროგრამა

პროექტი:

სოფლის სახურავი

ოზურგეთის რაიონი, სოფელი ქაქუთი

კომიტეტის წევრები:

ალექსანდრე ქავთარაძე,
ემზარ მათითაშვილი, გოგიტა
ქავთარაძე, ენვერ შავიშვილი,
თემურ ქავთარაძე

წარმატებული სოფლებისთვის გამოცხადებულ კონკურსში ოზურგეთის რაიონში გაიმარჯვა ქაქუთი-ჭანიეთის სათემო ორგანიზაცია „ორბი“-ს პროექტმა — „სოფლის სახურავი.“

აღნიშნულ თემში არსებულ ადმინისტრაციულ შენობაში განთავსებულია საბავშვო ბაღი, ამბულატორია, ბიბლიოთეკა, კლუბი, საპარიკმაზერო. ეს შენობა სავალალო მდგომარეობაში იყო, კერძოდ

cancelled due to the leaking roof. At the community meeting restoration of the school building has been considered the top priority. Along with the population local and regional governments made financial contributions. It is worth mentioning that in the course of the project on the initiative of the committee additional money has been raised from the population, which made possible to restore the rest of the roof as well.

After the project was completed the quality of the learning process has significantly increased.

ADDITIONAL COMPETITION

PROJECT:

CONCERN OF THE COMMUNITY

VILLAGE QAQUTI, OZURGETI REGION

Committee members:

Emzar Matitashvili,
Aleksander Qavtaradze,
George Qavtaradze,
Enver Shavishvili,
Teimuraz Qavtaradze.

Description: The former committee of the village Qaquti, which has successfully implemented project "Does this road lead to the village?", was registered as CBO "Orbi" covering the whole Sakrebulo of Chanieti (Ozurgeti region). Mentioned CBO has won the additional grant competition announced for the successful villages in the frames of LDD Program. Project designed and submitted by CBO

შესაცვლელი იყო სახურავი, გამოსაცვლელი იყო ფანჯრები და ასევე შესარემონტებელი იყო ფასადი. პროექტის განხორციელების შედეგად ყველა ზემოთ ჩამოთვლილი საკითხი გადაიჭრა. აღსანიშნავია, რომ პროექტი განხორციელდა სათემო ორგანიზაციის, მოსახლეობის, რაიონის გამგეობისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის აქტიური თანამშრომლობით და ყველა თანამონაწილემ ფულადი წვლილი გაიღო. შედეგად, გადგომულმა საგრანტო თანხამ მთელი ბიუჯეტის 42% შეადგინა. პროექტი წარმატებულად დასრულდა.

ამ ადმინისტრაციულ შენობაში სათემო ორგანიზაციისთვისაც გამოიყო ოთახი, რომელიც ამავე პროექტის ფარგლებში შერემონტდა. ეს მისცემს შესაძლებლობას ადგილობრივ მოსახლეობას დაუბრკოლებლად მიაკითხოს სათემო ორგანიზაციას და გაუზიაროს მას საკუთარი გულისტკივილი, თავად სათემო ორგანიზაციის წარმომადგენლები კი ადგილობრივ ხელისუფლებასთან თანამშრომლობით შეეცდებიან გადაჭრან სოფელში არსებული პრობლემები.

"Orbi" envisaged restoration of the building, which served as a meeting place to the villagers. The village library, kindergarten and hairdresser were also placed in the same building. Building drastically required restoration - roof, windows and doors have to be changed, faade has to be painted etc. All this has been done and the project was successfully completed.

It has to be mentioned that project has been implemented with the united efforts and financial contributions of village population, committee, local and regional government (Gamageoba). Raised money constituted 58% of total budget (rest was covered by micro-grant). In the restored building has been arranged the special room for CBO "Orbi" where CBO members could hold working meetings with population and representatives of local government.

პროექტი:

სოფელ თამარიანის გზების რეაბილიტაცია

ლაგოდეხის რაიონი, სოფელი თამარიანი

კომიტეტის წევრები:

დათო მათიაშვილი,
პაატა ლეკიაშვილი, ლევან ფუტყარაძე,
ვალერი გვარამაძე, რეზო ცნობილაძე,
ვალერი კვერნაძე, ჯუმბერ
მესხიშვილი, ვიტალი კვერნაძე,
ვალერი ბანცაძე,
რობინზონ მერაბიშვილი

წარმატებული სოფლებისათვის გამოცხადებულ კონკურსში ლაგოდეხის რაიონში გაიმარჯვა სოფელ თამარიანის სათემო ორგანიზაციის პროექტმა. აღსანიშნავია, რომ ამ ორგანიზაციას პარალელურად 2004 წელს ფონდი ჰორიზონტის მიერ დაუფინანსდა პროექტი: „სოფელ თამარიანში გზების რეაბილიტაცია“, რომლის ფარგლებშიც უნდა მოეხრეშათ 800 მეტრიანი გზა ანუ შიდა გზების მხოლოდ გარკვეული ნაწილი. სოფლის მაცხოვრებლებისთვის მიწის ნაკვეთებთან, სასაფლაოსთან და სკოლასთან დამაკავშირებელი გზების შეკეთება კვლავ გადაუწყვეტელ პრობლემად რჩებოდა, ხოლო კონკურსში გამარჯვების შედეგად და ფონდი ჰორიზონტის პროექტთან თანადაფინანსებით სოფლის შიდა გზების სრული რეაბილიტაცია შესაძლებელი ხდებოდა. კომიტეტისა და მოსახლეობის აქტიური მონაწილეობით ფონდი ჰორიზონტის დაფინანსებით გათვალისწინებული 800 მეტრიანი გზის გარდა, დამატებითად მოიხრეშა 1000 მეტრიანი გზა (მიწის ნაკვეთებთან, სკოლასა და სასაფლაოსთან დამაკავშირებელი გზები). სათემო ორგანიზაციამ და მოსახლეობამ წარმატებით გაართვა თავი ზემოაღნიშნულ საქმიანობას.

PROJECT:

REHABILITATION OF THE ROADS IN VILLAGE TAMARIANI

VILLAGE TAMARIANI, LAGODEKHI REGION.

Committee members:

David Matiashvili,
Paata Lekiasvili,
Levan Putkaradze,
Valeri Gvaramadze,
Revaz Cnobladze,
Jumber Meskhishvili,
Valerian Kvernadze,
Vitali Kvernadze,
Vladimer Bancadze,
Robinson Merabishvili.

Description: In Lagodekhi region micro project aimed at renovation of village roads, designed by CBO of the village Tamariani, won the additional competition. It has to be mentioned that in the same year 2004 the above CBO has already received the grant from the "Horisonti" foundation for the renovation of the 800 meters-long section of the village road. Other sections of the road leading to the village cemetery, agricultural lands and school were still quite damaged. Thus, the grant received in the frames of the additional competition combined with the grant of "Horisonti" foundation enabled CBO to rehabilitate all internal roads in Tamariani. Village population got actively involved in the work and project was successfully implemented; 1800m-long road has been renovated and covered with the crashed stone.

არასამთავრობო ორგანიზაციათა გაძლიერება

STRENGTHENING NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS

პროგრამის სამოქმედო რაიონებში ეფექტურად მოქმედი სამოქალაქო სექტორის ჩამოყალიბებაში განსაკუთრებული როლი ენიჭება ადგილობრივი საზოგადოებრივი (არასამთავრობო) ორგანიზაციების გაძლიერებას.

პროექტის საწყის ეტაპზე შემდგომი ინტენსიური საქმიანობის განსაზოგადოვებად შეირჩა 5 არასამთავრობო ორგანიზაცია (3 ოზურგეთიდან და 2 ლაგოდეხიდან). შერჩევისას განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო ორგანიზაციების შემდგომი განვითარების პოტენციალს, ამასთან, შევეცადეთ, სამიზნე ორგანიზაციათა საქმიანობა სფეროების მიხედვით განსხვავებული ყოფილიყო.

Special importance in promoting active civil sector in target regions is attached to strengthening local non-governmental organizations.

At the initial stage of the project 5 non-governmental organizations have been selected (3 from Ozurgeti and 2 from Lagodekhi). One of the criteria for the selection was organization's potential for further development; we also tried to select the organizations that have different spheres of activity.

განიმარტოვების მონაწილე ორგანიზაციები:

PARTICIPANT ORGANIZATIONS:

ორგანიზაცია	საქმიანობის სფერო
საქართველოს სამოქალაქო განვითარების ასოციაცია (ლაგოდეხი)	სამოქალაქო საზოგადოების განვითარების ხელშეწყობა
საქართველოს დემოკრატიული განვითარების კავშირი (ოზურგეთი)	სამოქალაქო საზოგადოების განვითარების ხელშეწყობა
მხატვართა პედაგოგთა კავშირი (ოზურგეთი)	განათლება
ოზურგეთის უმწიფრობის დაცვის ასოციაცია „ბავშვი მომავალი“	ჯანდაცვა
ლაგოდეხის ექიმთა ასოციაცია	ჯანდაცვა

ORGANIZATION	SPHERE OF ACTIVITY
Georgian Civil Development Association of Georgia (Lagodekhi)	promotion of civil-society development
Democratic Development Union of Georgia (Ozurgeti)	promotion of civil-society development
Young Pedagogues' Union (Ozurgeti)	education
Association of Child Healthcare of Ozurgeti "Child is a future"	healthcare
Doctors' Association of Lagodekhi	healthcare

საქმიანობა:

ACTIVITIES:

საჭიროებათა გამოვლენა

თითოეული ორგანიზაციის საჭიროებათა გამოვლენის საფუძველზე, ორგანიზაციის წევრებთან ერთობლივად, შემუშავდა ორგანიზაციის განვითარების გრძელვადიანი სტრატეგიული გეგმა, რომლის შესაბამისადაც ორგანიზაციული განვითარების კუთხით შემდგომი საქმიანობები ზორციელდება.

ინსტიტუციური გაძლიერების**ინდივიდუალური პროგრამები**

შემდეგ ეტაპზე ერთობლივად დაიგეგმა და განხორციელდა მათ ინსტიტუციურ გაძლიერებაზე მიმართული საქმიანობის ფართო სპექტრი, რომელშიც გათვალისწინებულია ცალკეული ორგანიზაციის სურვილები და საჭიროებები, იგულისხმება: სამუშაო შეხვედრები, ტრენინგები, კონსულტაციები, გაცვლითი ვიზიტები, საინფორმაციო მხარდაჭერა, იმ კონკრეტულ საკითხებზე, რომელიც ესაჭიროება იმ დროისათვის ყოველ ცალკე აღებულ ორგანიზაციას. არასამთავრობო ორგანიზაციებს რეგულარულად მიეწოდებოდათ ინფორმაცია ადგილობრივ და საერთაშორისო დონორებზე. ჩატარდა მრავალი კონსულტაცია და სამუშაო შეხვედრები ისეთ საკითხებზე, როგორიცაა: სტრატეგიული დაგეგმვა, მონიტორინგი და შეფასება, საპროექტო წინადადებების შედგენა; სამიზნე ჯგუფების საჭიროებათა გამოვლენა და სხვა. ასევე, მოეწყო გაცვლითი ვიზიტები მსგავს არასამთავრობო ორგანიზაციებთან ურთიერთობების დამყარების და გამოცდილების გაზიარების მიზნით.

Needs Assessment

On the basis of needs assessment of each target NGO the long term strategic plans for institutional development of the organizations have been elaborated jointly with organization members. According to these plans following activities have been implemented:

Individual Programs of Institutional Development

Based on the needs and requirements of each organization the wide spectrum of activities addressing the institutional development have been planned and implemented. These activities included: working meetings, trainings, consultations, exchange visits, providing information on the issues identified for each target organization etc. Information about local and international donors has been also regularly provided to local non-governmental organizations. Numerous consultations and working meetings have been conducted on the following topics: strategic planning, monitoring and evaluation, designing project proposals, identification of the needs of target groups etc. Exchange visits with the similar non-governmental organizations have been arranged with the aim of sharing experience and making contacts.

In the course of program target

სულ პროგრამის ფარგლებში სამიზნე ორგანიზაციისათვის შემდეგი საქმიანობანი განხორციელდა:

- 52 წევრსა და თანამშრომელს შესაძლებლობა მიეცათ დასწრებოდნენ სხვადასხვა ორგანიზაციების მიერ შემოთავაზებულ შესაბამისი თემატიკის 18 ტრენინგს;
- ცენტრის ექსპერტების მიერ მათთან გაიმართა 50 სამუშაო შეხვედრა 8 საკითხთან დაკავშირებით;
- ჩაუტარდათ 59 კონსულტაცია 7 საკითხზე;
- ორგანიზებულ იქნა 5 გამოცდილების გაზიარების ვიზიტი მსგავსი პროფილის ორგანიზაციებში.

სამიზნე ორგანიზაციებისათვის შეთავაზებული ტრენინგებისა და სამუშაო შეხვედრების სრული ნუსხა შეგიძლიათ იხილოთ დანართში №4.

შეიარე ფინანსური დახმარების გაწევა და მონიტორინგი

პროგრამის ფარგლებში თითოეული ორგანიზაციისათვის გათვალისწინებული იყო აგრეთვე მცირე ფინანსური მხარდაჭერა, რამაც მათ სტაბილური ფუნქციონირების შესაძლებლობა და გამოცდილი კადრების ადგილზე დამყარების საშუალება მისცა.

რეგიონალური არასამთავრობოების ქსელური მუშაობის მხარდაჭერა

არასამთავრობო ორგანიზაციების საქმიანობის ეფექტურობის გაზრდის ერთ-ერთი ხელშეწყობი ფაქტორია ქსელური მუშაობა. პროგრამის ფარგლებში სამიზნე რეგიონების არასამთავრობო ორგანიზაციებში ცენტრის ექსპერტები ქსელური მუშაობის იდეის

organizations have been provided following assistance:

- 52 representatives of target organizations were given possibility to attend 18 relevant trainings organized by various organizations;
- 50 working meetings with the experts of CSR DG have been arranged on 8 different topics;
- 59 consultations on 7 different issues have been provided;
- 5 experience-sharing visits to the organizations with similar spheres of activity have been arranged.

See complete list of trainings and working meetings arranged for target organizations in attachment # 4

Small financial aid and monitoring:

Program envisaged providing to each target organization small financial assistance, which enabled them to keep qualified employees and to function continuously.

Promoting regional network of local NGOs

Networking is one of the major factors in promoting effective work of NGOs. In the course of program CSR DG experts started populariza-

პოპულარიზაციას. ამასთან, მსგავსი საქმიანობის ხელშეწყობისას ჩვენი ძირითადი პრინციპია, რომ ქსელი უნდა იქმნებოდეს გარედან ხელოვნური წახალისებისა და ზედმეტი ზეწოლის გარეშე. ცენტრის მხარდაჭერა კი გამოიხატება საკითხის ირგვლივ დისკუსიის წარმართვასა და წამოჭრილი იდეების შემდგომ დახვეწვაში. შედეგად, ოზურგეთის სამი არასამთავრობო ორგანიზაცია ერთობლივი პროექტის განსახორციელებლად გაერთიანდა. პროექტი, საზოგადოებრივი ორგანიზაციების საქმიანობების შესახებ მოსახლეობის ინფორმირების მიზნით, „სარკმელი“ — ერთობლივი გაზეთის გამოშვებას გულისხმობდა. საკმაოდ მალე გაზეთმა ადგილობრივ მოსახლეობაში რეგულარული და პოპულარული გამოცემის სახელი მოიპოვა. ქსელის ხსენებული გამოცემა ცენტრმა მხოლოდ საწყის ეტაპზე დააფინანსა. ამ საქმიანობის გრძელვადიანობის და მდგრადობის უზრუნველსაყოფად ამჟამად ქსელში გაერთიანებულმა ორგანიზაციებმა ერთობლივად გადადგეს რიგი წარმატებული ნაბიჯებისა და დაფინანსების სხვა წყაროები მოიპოვეს.

მიღწეული შედეგები

ადგილობრივი საზოგადოებრივი ორგანიზაციების გაძლიერების კუთხით წარმართული საქმიანობების შედეგად თითოეულმა ორგანიზაციამ მნიშვნელოვან შედეგებს მიაღწია. პროგრამის დასასრულისათვის ყველა მონაწილე ორგანიზაციისათვის საერთო იყო შემდეგი შედეგები:

მისია და სამომავლო ხედვა

- მისია მკაფიოდ არის ჩამოყალიბებული და გაზიარებულია ორგანიზაციის თითოეული წევრის მიერ;

tion of the concept of networking among target regional NGOs. At the same time, we consider it very important to create network without pressure from outside. Thus, Center's encouragement of networking confined to arranging the discussions on the issue and consequent refining of arisen ideas. As a result of these activities three non-governmental organizations in Ozurgeti have created a network to implement joint project, which implied issuing the local newspaper "Sarkmeli" in order to spread the information about activities of civil-society organizations. Very soon the newspaper became popular among the local population. CSRDG has provided only start-up financial assistance to the network for the edition of the newspaper. Afterwards network members have undertaken successful steps towards the long-term sustainability of publication and found several other sources of financing.

ACHIEVED RESULTS:

Activities directed towards strengthening of local non-governmental organizations resulted in quite important achievements of each organization. By the end of the program following achievements were common for all organizations:

Mission and Vision

- Mission is well formulated and shared by all members of organization;

■ ორგანიზაციის მიმართულებები და საქმიანობები შეესაბამება მის მისიასა და ამოცანებს.

საგარეო რესურსები

- ორგანიზაციებს კარგად იცნობენ მათი სამიზნე ჯგუფები;
- შემუშავებულია სამიზნე ჯგუფებიდან უკუკავშირის მიღების მექანიზმები;
- ორგანიზაციებს ჩამოყალიბებული აქვთ თანამშრომლობითი ურთიერთობები სხვა საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან და მასმედიასთან; ისინი სხვადასხვა ქსელებისა და კოალიციების წევრები არიან;
- აქვთ რეგულარული გამოცემები;
- ორგანიზაციები სთავაზობენ თავის მომსახურებებს მრავალფეროვან სფეროებს.

მართვის რესურსები

- დამკვიდრებულია გუნდური მუშაობის სტალი როგორც დაგეგმვის, ისე საქმიანობის განხორციელების პროცესში;
- საქმიანობები და პასუხისმგებლობები გადანაწილებულია თანამშრომლებს შორის;
- თითოეულ ორგანიზაციაში დანერგულია მოკლევადიანი დაგეგმარებისა და მონიტორინგის პროცედურები;
- დაგეგმარების პროცესში მონაწილეობას ღებულობს თითქმის ყველა თანამშრომელი და ხდება დაინტერესებული მხარეების აზრისა და გარე ფაქტორების გათვალისწინება;
- მუშაობის პროცესში მიმდინარეობს გეგმების გადახედვა.

ადამიანური რესურსები

- თანამშრომლები ძალზედ მოტივირებული არიან, მუშაობენ გუნდური პრინციპით და უმრავლესობას გავლილი აქვს შესაბამისი ტრენინგები;
- თითქმის ყველა მონაწილე ორგანიზაციას გააჩნია დამატებითი ადამიანური რესურსები მოხალისეების სახით.

■ General directions of organization's work and conducted activities are in accordance with the mission.

External Resources

- organizations are well known to their target groups;
- methods of receiving feedback from target groups are elaborated;
- organizations actively cooperate with other civil-society organizations and mass-media; they are members of various coalitions and networks;
- organizations have their regular publications;
- organizations offer various services to the society.

Management resources

- principles of teamwork are introduced in planning and project implementation;
- responsibilities and activities are distributed among the employees;
- short-term planning and monitoring procedures are introduced;
- almost all employees participate in planning; opinions of stakeholders as well as external factors are considered during the planning;
- initial plans are revised in the course of work.

Human resources

- employees are motivated and work as a team; most of them have attended appropriate trainings;
- almost all participant organizations have volunteers, which form the additional human resources.

ფინანსური და მატერიალური რესურსები

- თითოეულ ორგანიზაციას აქვს საკმარისი საოფისე ფართი, ბიბლიოთეკა და კომპიუტერული აღჭურვილობა;
- დონორებთან ანგარიშების წარმოება და ფინანსური ანგარიშგება კარგად ორგანიზებულია;
- ხუთივე სამიზნე ორგანიზაციას პროგრამის დასრულების შემდეგ გააჩნია სულ მცირე ერთი მიმდინარე პროგრამა მაინც.

„ცოცხდისთვის ხშირად აწინააღმდეგებ, რომ ომონიტორინგში მონაწილე აწინააღმდეგებოდა ორგანიზაციები. ისინი თითქმის ყველას სთვლიდნენ, რომ სეკტორში მოღვაწეობდნენ. მაგრამ, ყურადღებას უნდა მიექცეს მათ ხარისხობრივ მსჯელებებზე. სიმართლე ისაა, რომ ორგანიზაციამ უაღრესად რთული როლი ითამაშა ადგილობრივ აწინააღმდეგებოდა ორგანიზაციის ხარისხობრივად გაუმჯობესებაში, მათ გაძლიერებაში. როცა შეიძლება ითქვას, რომ რაიონში არსებობს ძლიერი აწინააღმდეგებოდა სეკტორი.“

გოჩა შანიძე,
ახალგაზრდა მეცნიერთა კლუბის
თავმჯდომარე

Financial and material resources

- each organization has the office, library and computers;
- program reporting and financial reporting to the donors are regular and detailed;
- each organization has at least one ongoing project that will continue after program's completion.

It is often mentioned that there are many NGOs in Ozurgety. They are active in various spheres. But quality of the activities must also be taken into consideration. In my opinion program had important positive impact on strengthening the local non-governmental organizations. At present there exists strong non-governmental sector in the region.

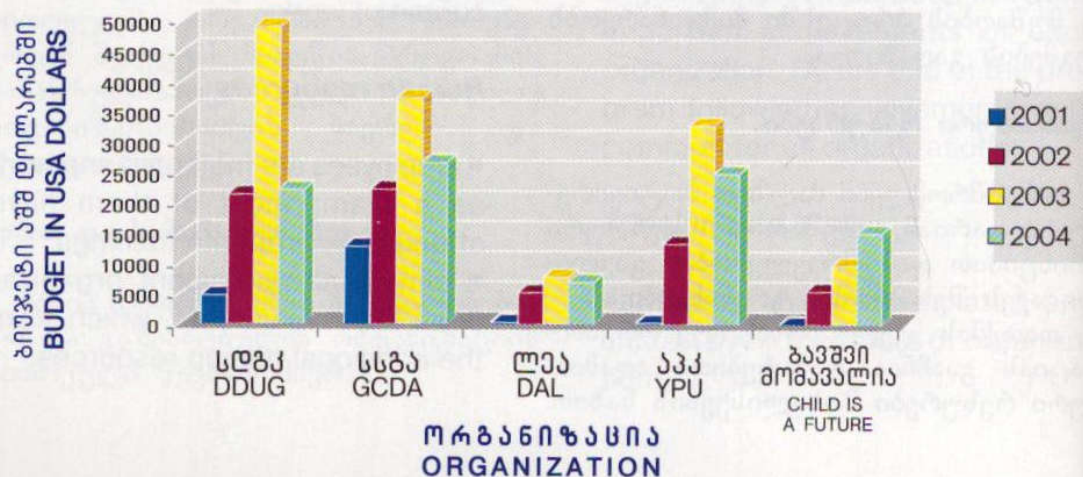
*Gocha Shanidze
Chairman of Young Scientists' Club*

პროგრამის სამიზნე ორგანიზაციების ბიუჯეტის ზრდა წლების მიხედვით

BUDGET GROWTH OF TARGET ORGANIZATIONS FROM YEAR TO YEAR

საშუალოდ, სამიზნე ორგანიზაციების ბიუჯეტები პროგრამის სასტარტო მდგომარეობასთან შედარებით 80%-ით გაიზარდა.

Budgets of target organizations have increased on average by 80 % comparing to the starting point.

დღეისათვის ჩვენი პროგრამის მონაწილე ორგანიზაციები ანიჭებენ აქტიურ თავაშობას საზოგადოებრივ სოციალურ

BY NOW PARTICIPANT ORGANIZATIONS OF THE PROGRAM PLAY AN ACTIVE PART IN SOCIAL LIFE

აღმოსავლური დემოკრატიის განვითარების პროგრამა
LOCAL DEMOCRACY DEVELOPMENT PROGRAM

სამართლის სამოქალაქო განვითარების ასოციაცია (სსგა)

სამართლის სამოქალაქო განვითარების ასოციაცია 1998 წელს დაარსდა.

2000 წლიდან ორგანიზაცია ახალი, პარტნიორი ორგანიზაციის სტატუსით მუშაობდა პროგრამაში. ამავე დროს, ორგანიზაცია ჩაერთო არასამთავრობო ორგანიზაციების გაძლიერების კომპონენტში, როგორც სამიზნე ორგანიზაცია.

პროგრამის მეორე ფაზის საწყის ეტაპზე, ლაგოდეხის რაიონში საქართველოს სამოქალაქო განვითარების ასოციაცია, ფაქტიურად, ერთადერთი მოქმედი ორგანიზაცია იყო. მიუხედავად ამისა, ამ ეტაპზე ორგანიზაციაში უკვე არსებობდა კვალიფიციურ თანამშრომელთა ბირთვი, მოწესრიგებული იყო მართვასთან და ადმინისტრაციასთან დაკავშირებული ძირითადი პროცედურები.

პროგრამის მიმდინარეობის განმავლობაში ორგანიზაციული განვითარების კუთხით მნიშვნელოვან შედეგებსაც მიაღწიეს.

გაფართოვდა ორგანიზაციის მიერ სამიზნე ჯგუფების დაფარვის გეოგრაფიული არეალი. თემის განვითარების კუთხით საქმიანობები ლაგოდეხის რაიონის გარდა გავრცელდა ყვარელში.

ორგანიზაციის თანამშრომლებს იწვევენ უმსაქმრებელ სხვადასხვა სფეროებში, კერძოდ, თვითმმართველობის განვითარების და თემთან მუშაობის კუთხით

GEORGIAN CIVIL DEVELOPMENT ASSOCIATION - GCDA (IN LAGODEKHI REGION)

Georgian Civil Development Association was founded in 1998 in Lagodekhi. Starting from 2000 GCDA participates in the program as a partner organization. At the same time it is a target organization for CSRDG in NGO strengthening component of the program. At the outset of second phase of the program Georgian Civil Development Association was the only active NGO in Lagodekhi region. At that time organization already possessed several qualified employees, the main procedures of management and administration were well-ordered.

During the program implementation important results have been achieved regarding institutional development of the organization. Organization's activities cover larger territory. With respect to community development organization is now active not only in Lagodekhi, but in Kvareli region as well.

Organization members are invited to provide trainings and consultations in various spheres, namely: development of self-government, community development etc. In 2003 Georgian Civil Development Association became the member of

კონსულტირებისა და ტრენინგების ჩასატარებლად. 2003 წელს პროგრამის „სამოქალაქო ინტერესთა დაცვის“ ფარგლებში ორგანიზაცია გახდა საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა კოალიციის წევრი. კოალიციური პროექტი „ძალი უძალოთა“ მიმართული იყო სოციალურად დაუცველი ფენების ადგილობრივი გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში ჩართულობის და მისი საკანონმდებლო გარანტიების შექმნის ხელშეწყობაზე. სსგა-ს პასუხისმგებლობა ამ პროექტში ტრენინგ-კომპონენტის უზრუნველყოფა და საზოგადოებრივი კომიტეტების ჩამოყალიბება იყო. პროექტის ეს კომპონენტი ერთ-ერთი ყველაზე მეტად წარმატებული აღმოჩნდა.

მკვეთრად განისაზღვრა და მნიშვნელოვნად დაიხვეწა ორგანიზაციის მიერ სამიზნე ჯგუფებისთვის მიწოდებული სერვისის ტიპები და ხარისხი. საკუთარი სერვისის დახვეწის და სამიზნე ჯგუფების ინტერესებზე მაქსიმალურად მორგების მიზნით, ორგანიზაციამ ტრენინგებისა და კონსულტაციის ცენტრის ხელშეწყობით განახორციელა მარკეტინგული კვლევა, რომლის ფარგლებში 200 ადამიანი გამოიკითხა. დეტალურად შეისწავლეს ცალკეული სერვისების მიწოდების ხარისხი და არსებული მოთხოვნა, ასევე ორგანიზაციის ცნობადობის დონე.

მთელი რაიონის დაინტერესებული მოსახლეობისთვის ორგანიზაცია რეგულარულად გასცემს კვალიფიციურ უფასო იურიდიულ კონსულტაციებს. შეფასების შედეგად აღმოჩნდა, რომ ამ კუთხით ორგანიზაციამ სახელი და ავტორიტეტი დაიმკვიდრა.

„გაეროს ასოციაციის“ მიერ გამოცხადებულ კონკურსში ორგანიზაციამ თვითმმართველობის გაძლიერების სფეროში

NGO coalition in frames of "Citizens' Advocate! Program". Coalition project "Power of the Powerless" was directed towards involving the socially vulnerable groups in local decision-making process and creating legislative basis ensuring such an inclusion. GCDA was responsible for the training component of the project and for establishing the civil committees. In the course of time these components of the project proved to be most successful.

Services provided by the organization to its target groups are diversified and their quality improved. With the aim of adjusting provided services to the requirements of the target groups, organization with the assistance of Training and Consultation Centre has conducted the marketing research. 200 respondents have been interrogated. The recognition of GCDA, quality of provided services and existing demands have been carefully studied.

Organization regularly provides free legal assistance to the population of the whole region. Assessment proved that in this respect organization is well known and enjoys high prestige.

In the competition announced by "UN Association of Georgia" GCDA won in the nomination "most successful NGO in the sphere of strengthening self-governance".

At present GCDA enjoys the name of strong, competent organization which provides qualified services.

'Local Democracy Development Program enabled our organization to

მოქმედავე ფეელაზე წარმატებული
რადიკული არასამთავრობო ორგანიზა-
ციების წმინდაციაში გაიმარჯვა.

მემაღ, ორგანიზაციას მოპოვებული
აქვს ძლიერი, ავტორიტეტული და
საკუთარი მიმართულებების ფარგლებში
კულტურული სერვისის მიწოდებული
ორგანიზაციის სახელი.

[illegible]

დაწერილია ზემოქართლს განუთარებინ
დაწერილია თანამედროშის მოსაგეოლო

conduct its activities continuously. In the frames of the program we had the possibility to attend trainings and seminars, to get important information about the activities of other successful organizations.

George Bokeria
Georgian Civil Development
Association, vice-chairman

საგარეო ურთიერთობების მინისტრის მოადგილე
საგარეო ურთიერთობების ქვეპირი (სტოკ)

საერთაშორისო დემოკრატიული განვითა-
რების კუთხით დაარსდა 1998 წელს.

2008 წელს ორგანიზაცია ჩართული
ფართო პრეზენტაციის განხორციელებაში
მაქსიმალური ორგანიზაციის სტატუსით,
მედიის განმავითარებელი ორგანიზაციების
ფინანსურების კომპონენტში, როგორც
სამხრეთ-აღმოსავლეთის ორგანიზაცია.

მთავრების მიმდინარეობის განმავლობა-
ში ორგანიზაციამ დამოუკიდებლად განა-
ხორციელა რიგე პროექტებისა, რამაც
მიმწოდებელად გააფართოვა ორგანი-
ზაციის მიერ სამიზნე ჯგუფების
დაფარვის სარისხი, ასევე ბელი შეუწყო
ორგანიზაციის თანამშრომელთა კვალი-
ფიკაციის აძლეუბას სხვადასხვა სფე-
რებში. ყურად - თემაზე განვითარება,
თემათაშორისობის განვითარების

DEMOCRATIC DEVELOPMENT UNION OF GEORGIA - DDUG (IN OZURGETI REGION)

Democratic Development Union of Georgia was founded in 1998. Starting from 2000 organization participates in the program as a partner organization; at the same time it is a target organization for CSRDG in NGO strengthening component of the program.

In the course of program DDUG has independently implemented several projects, which widened the geographical coverage of organization's activities and enabled the employees of the organization to increase their professionalism in the following spheres: community development, promoting self-gov-

ხელშეწყობა, ბიუჯეტის მონიტორინგი, ანტიკორუფციული საქმიანობა.

2003 წელს ორგანიზაცია გახდა ოზურგეთის რაიონის წამყვან საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა კოალიციის წევრი, რომელიც მიმართული იყო ოზურგეთის რაიონში წყლის პრობლემის მოგვარებაზე. ეს პროექტი მიღწეული შედეგების მიხედვით ერთ-ერთ ყველაზე წარმატებულ პროექტად შეფასდა. პროექტის განხორციელების შედეგად კოალიციამ მოახერხა წყლის პრობლემის მოსაგვარებლად ადგილობრივი ბიუჯეტიდან მნიშვნელოვანი სახსრების გამოყოფის უზრუნველყოფა.

პარალელურად ორგანიზაციამ „ღია საზოგადოება — საქართველო“ ფონდის ხელშეწყობით განახორციელა პროექტი, რომლის ფარგლებშიც მნიშვნელოვანი თემატური და ტექნიკური დახმარება გაუწიეს ოზურგეთის რაიონის თვითმმართველობას, მოხდა მათი მომარაგება კომპიუტერული ტექნიკით და საჭირო პროგრამებით. ფაქტიურად თვითმმართველობის განვითარების ხელშეწყობის კუთხით ორგანიზაციამ მთელი რაიონი მოიცვა.

ფონდი „ევრაზიის“ ფინანსური მხარდაჭერით ორგანიზაციამ განახორციელა კოალიციური პროექტი, რომელიც რაიონში ანტიკორუფციული საქმიანობის წარმართვას გულისხმობდა. ეს პროექტიც ძალიან წარმატებულად განხორციელდა, რასაც ფართო რეზონანსი და ადგილობრივ მასმედიაში არაერთი გამოსხმაურება მოჰყვა.

ამავე დროს, „ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის“ ხელშეწყობით ორგანიზაციის ბაზაზე ფუნქციონირებს იურიდიული ბიბლიოთეკა და უფასო ადვოკატურა, რომელიც ოზურგეთის რაიონის

ernment, budget monitoring, anticorruption activities etc.

In 2003 DDUG became member of the coalition consisting of the leading NGOs of Ozurgeti region. Coalition aimed at solving the problem of water supply in Ozurgeti region. According the evaluation results project was quite successful - coalition managed to ensure allocation of required sum from the local budget for this purpose.

At the same time DDUG, with the financial support of "Open Society-Georgia" foundation has implemented the project which aimed at providing serious professional and technical assistance to the self-government of Ozurgeti region. In the frames of the project self-government has been equipped with computers and adequate software. Thus activities conducted by DDUG with regard to self-government development actually covered whole region.

With the financial support of "Eurasia" foundation organization has implemented the coalition project, which aimed at combating corruption in the region. This project was also quite successful; its results have been widely covered by local massmedia. With the assistance of Young Lawyers' Association organization has founded free legal aid bureau and library of legal literature, which functions successfully and enjoy great popularity among Ozurgeti population. One of the priority directions of the organization activities is work with the youth. Soon after establishment of DDUG the independent union of

მოსაზრებაში დიდი მოთხოვნითა და მოწონებით სარგებლობს.

ორგანიზაციის ერთ-ერთი პრიორიტეტუ-
ლი მიმართულება ახალგაზრდებთან
შემაჯობაა თითქმის დაარსების დღიდან
ორგანიზაციის ბაზაზე შეიქმნა ახალ-
გაზრდების დამოუკიდებელი გაერთიანება
„თემიდა“, რომელმაც ნიჭიერი და აქტი-
ური ჯავშნის იურიდიულ განათლებას
შეუდგარა საფუძველი. „თემიდას“ აღსაზრ-
დელები არაერთი ეროვნული მასშტაბის
კონკურსის და შეჯიბრების გამარჯვე-
ბულები არიან. ყოველწლიურად ყალიბ-
დება ახალი ჯგუფები, პარალელურად
აქტიური შემაჯობა მიმდინარებს უკვე
არსებულ ჯგუფებთანაც. ორგანიზაციის
სხვა თანამშრომლები ამ საქმიანობას
შემაჯობებრივად ეწევიან.

საქართველოს დემოკრატიული განვითა-
რების კავშირის წარმატებული საქმი-
ანობის შედეგია, რომ არასამავრობო
ორგანიზაცია: „გაეროს ასოციაციის“
შეიქმნა. გაეროს კონკურსში ორგა-
ნიზაციამ თვითმმართველობის გაძლიერე-
ბის საფუძველზე ეფექტური პროე-
ქტის განხორციელებისათვის ერთ-ერთ
ნომინაციაში გაიმარჯვა.

გველსავე ამ საქმიანობამ ხელი შეუწყო
ორგანიზაციის სახელის დამკვიდრებას
და მღერის, გავლენიანი ორგანიზაციის
მოქმედის ჩამოყალიბებას, რასაც დამოუკი-
დეშული სოციალოგიური გამოკვლევის
შედეგებიც ადასტურებს.

[illegible]

youth "Temida" has been founded on its basis. "Temida" provides legal education to children and youth. Its members are winners of several national competitions. Every year the new groups of youngsters are formed; at the same time the work is continued with already existing groups. Employees of DDUG are involved in these activities on a voluntary basis.

In the competition announced by "UN Association of Georgia" Democratic Development Union of Georgia has won the prize for implementing most successful project in the sphere of strengthening self-government.

All these achievements contributed to the formation of DDUG's image of strong, influential organization. This reputation of DDUG is also corroborated by sociological research conducted in the frames of program.

Work with CSRDG have taught us lot of things. Now our organization can independently conduct activities aimed at strengthening local self-government and forming the local groups of leaders.

Levan Khintibidze

Chairman of Democratic
Development Union of Georgia

We consider it very important that there exists qualified non-governmental organization in Ozurgety. Our collaboration with Democratic

LOCAL DEMOCRACY DEVELOPMENT PROGRAM

ლორეს ხიზოიძე,
საქართველოს რეგისტრაციული
განვითარების ყავშირის თანამშრომელი

„ოზურგეთის მოსახლეთა რაიონი
მნიშვნელოვან აქვს ყველითიყოლი ექსპერ-
ტული ორგანიზაციების წინაშეს
ოზურგეთის რაიონში. საქართველოს
რეგისტრაციული განვითარების ყავშირის
სერვის თანამშრომლობა აქვს გამო-
ნაშრომელი რაიონის წინაშეს. სერვის
მონაწილე მონაწილე მონაწილე რაიონის
ყოლითიყოლი წინაშეს ამ
ორგანიზაციის ექსპერტების წინაშეს. სერვის
ორგანიზაციის თანამშრომლობის
განვითარება. როგორც
მონაწილეყოლითიყოლი ექსპერტების
რეგისტრაციის.“

ლორეს ხიზოიძე,
ყოლითიყოლი. „ოზურგეთის მოსახლე“

*Development Union of Georgia is
very fruitful. Our audience poses
many questions concerning various
topics and opinion of highly qualified
experts from DDUG is very interest-
ing for them.*

*Lado Menabde,
journalist,
'Ozurgeti Moambe'*

ASSOCIATION OF CHILD HEALTHCARE OF
OZURGETI "CHILD IS A FUTURE"

ორგანიზაციის განვითარების დახმარების ასოციაცია „ბავშვი მონაწილე“

ორგანიზაცია 1999 წელს დაარსდა, ამ
დღიდან მისი პროფილი ოზურგეთის
რეგიონის მოსახლეობის სამედიცინო და
პროფილაქტიკური მომსახურების გაუმ-
ჯობების ხელშეწყობა და ჯანსაღი
ცხოვრების წესის დანერგვა.

2001 წელს, როდესაც ორგანიზაცია
პროგრამაში ახალი, სამიზნე ორგანი-
ზაციის სტატუსით შემოვიდა, მიუხე-
დავად ორგანიზაციის დამფუძნებლის
კარგი ავტორიტეტისა და სფეროში საკ-
მაოდ მაღალი კვალიფიკაციისა, ორგანი-
ზაციული განვითარების კუთხით იგი
განვითარების საწყის საფეხურზე იმე-
ოვებოდა.

პროგრამის განმავლობაში ორგანიზა-
ციაში მნიშვნელოვანი ძვრები მოხდა.
გაიზარდა ორგანიზაციის კვალიფიცი-

Association of Child Healthcare "Child
is a Future" was founded in 1999.
From the very outset purpose of the
organization was improvement of
medical services in Ozurgeti region
and promotion of healthy lifestyle.
In 2001 Association got involved in
the program as a target organization.
Despite the high medical qualification
of organization members, it has seri-
ous problems concerning institution-
al development.

In the course of the program signifi-
cant positive changes took place in
the organization. Number of qualified
employees increased, target groups
of organization's activities have been
strictly defined and confined to med-
ical personnel of Ozurgety, children
and adolescents, their parents and

ური თანამშრომლების რიცხვი, მკვეთრად განისაზღვრა სამიზნე ჯგუფები - მედპერსონალი და ოზურგეთის რაიონის მოსახლეობა (ბავშვები 3-დან 6 წლამდე ასაკის, მოზარდები, მშობლები, მაღალმთიანი სოფლების მოსახლეობა), შესასამსახდ, მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა მათთვის მიწოდებული სერვისი. ორგანიზაციის ბაზაზე შეიქმნა მდიდარი სამდიოთეკა მედპერსონალისთვის, უახლესმა ლიტერატურითა და პერიოდიკით, რომლის აქტიური მომხმარებელია მათთვის საავადმყოფოს პერსონალია. ლიტერატურის და პერიოდიკის გამოწერა და შეტანა სწორედ მედპერსონალის საჭიროების და მოთხოვნის შესასამსახდ ხდება. ორგანიზაციაში აწყობილია მომხმარებელთა ჯგუფების საჭიროების გამოვლენისა და უკუკავშირის მექანიზმები, რაც გაწეული სერვისის ადეკვატურობის გარანტიას აძლევს. როგორც ოზურგეთის ჯანმრთელობის დაცვის ასოციაციის „ბავშვი მოსახლეობა“ თავმჯდომარე, დავით მდინარაძე აღნიშნავს, ორგანიზაციას წინაშე სტუმრობენ საქმიანი ვიზიტებით სპეციალისტები თბილისიდან და სხვა ქვეყნებიდანაც. მისი თქმით, მათაც არაერთხელ აღნიშნავენ, რომ მსგავსი ცენტრი ნამდვილად დიდი მონაპოვარია და ქვეყნის ნაბიჯია რაიონში მედპერსონალისთვის კვალიფიკაციის განმტკიცებისა და ამაღლების ხელშეწყობის კუთხით.

ორგანიზაციამ ნაბიჯ-ნაბიჯ მოიკრიბა ძალი და 2003 წელს გახდა ოზურგეთის ღრუი ორგანიზაციების კოალიციის წევრი. რომლის ძირითადი მიზანი იყო ოზურგეთის რაიონში წყლით მომარაგების პრობლემის გადაჭრა. ამ კოალიციამ ორგანიზაციამ საკმაოდ მნიშვნელოვანი და ამავე დროს უნიკალური პასუხ-

also population of high mountain villages. Consequently, quality of the services provided to these target groups has significantly improved. Rich library of medical literature and periodic has been created on the basis of organization. (Library is frequented mostly by the medical personnel of Ozurgety child hospital; new books and periodic are ordered according to their demands).

Organization is well aware of and actively employs mechanisms of needs assessment of target groups and receiving feedback; this ensures adequacy of delivered services. Chairman of the Association David Mdinardze mentions: experts from Tbilisi and other countries visiting our organization always state that we make important contribution to the continuous professional growth of medical personnel of Ozurgeti.

In 2003 Association of Child Healthcare became member of a strong NGO coalition which aimed to improve water supply in Ozurgeti region. Organization played an important role in the coalition. On the basis of the organization was created laboratory, which regularly checked quality of water and provided this information to the population and local authorities.

In the frames of the program on institutional development we managed to create very good medical library. This library helps local doctors to raise their professionalism, to get up to date literature.

ისმეგებლობა აიღო საკუთარ თავზე - ორგანიზაციის ბაზაზე შეიქმნა ლაბორატორია, რომელიც რეგულარულად ამოწმებს წყლის მდგომარეობას და საზოგადოებას, სხვა დაინტერესებულ და პასუხისმგებელ პირებს აცნობებს რეალურ მაჩვენებლებს.

„ორგანიზაციული განვითარების პროექტის ფარგლებში ჩვენ შეძელით წერილობითი დახმარების წარმართვა რა შედეგებით წერილობითი დახმარებით ბიბლიოთეკა. როგორც წერილობითი დახმარებით უზრუნველყოფთ ეკიმებისათვის უზრუნველყოფთ დახმარებით. ყველითავე ბრძანს.

ჩვენ მოვუყვანე ცენტრთან მოქმედებში პროექტის ნაბიჯები ჩვენ სტრატეგიული ყოველგვარად რა განვითარების ცენტრთან ერთად გადავადგით. მივიღეთ წერილობითი გამოცდილება. ის წარმადეობები. ჩვენ ორგანიზაციას აქვს. მათი რამდენადაა. ჩვენ ვინაშეა პროექტების წერა. თუ როგორ შეიძლება თანდათან მოქმედება. როგორ ჩვენ წარმოებში სხვა პროექტს ვახორციელებთ რამდენადაა.

რადიო მონაწილე.
სტრატეგიის „ხეშვი მომავლის“
თავმჯდომარე

First steps as non-governmental organization we made with the help of CSRDG. Our achievements are to great extent conditioned by CSRDG's assistance. We have learned how to design the project, how to work with the foundations. At present we are independently implementing few other projects

*David Mdivaradze
Chairman of the Association
Child is a Future*

„ახალგაზრდა პედაგოგთა კავშირი“

ორგანიზაცია 1996 წელს დაფუძნდა. თავდაპირველად ორგანიზაციის ძირითადი მიმართულება პედაგოგებთან მუშაობას მოიაზრებდა, ორგანიზაცია რეგულარულად უშვებდა გაზეთს „საფეხური“. 1997 წლიდან, ახალგაზრდა პედაგოგთა კავშირთან ჩამოყალიბდა მოსწავლეთა ინტელექტუალური და კულტურული აღზრდის ცენტრი (რო-

YOUNG PEDAGOGUES' UNION OF OZURGETI (YPU)

Young Pedagogues' Union was established in 1996. In the beginning organization worked mainly with the pedagogues and regularly issued newspaper "Saphekhuri". In 1997

მუშაზე დაფუძნდა შემდეგი წრეები: ჟურნალისტიკის, მხარეთმცოდნეობის, ხელოვნებათმცოდნეობის, კარლ პოპერის ლექსების, უცხო ენების შემსწავლელი წრეები, თეატრალური სტუდია „პეპი-ლოტა“, მუტაციების კულტურის, ვოკა-ლისა და ქართული ხალხური და ლათინურ-ამერიკული ცეკვების შემსწავ-ლელი ჯგუფები).

2001 წლის ბოლოს ორგანიზაცია ჩაერთო პროგრამაში სამიზნე ორგანიზაციის სტატუსით. ამ ეტაპზე, ორგანიზაციაში შეტყობილ იქნა პედაგოგებისთვის განკუთვნილი სერვისი.

პროგრამაში ჩართულობის სამი წლის განმავლობაში ორგანიზაციამ ძალიან დიდი შრომა და ძალისხმევის ხარჯზე გასაოცარ შედეგებს მიაღწია. მან მოახ-ერმა ორივე პრიორიტეტული მიმართუ-ლებით ეფექტური და სრულმასშტაბიანი მუშაობის განხორციელება, გამრავალფე-როვნდა და დაიხვეწა ორგანიზაციის მუშა სამიზნე ჯგუფებისთვის მიწოდებუ-ლი სერვისი, შეიქმნა არაჩვეულებრივი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა და სამუ-შაო პრობლემა, როგორც თეატრალური სტუდიისთვის, ასევე პედაგოგთა რე-სურს-ცენტრისთვის, გაიზარდა ორგანი-ზაციის კვალიფიკური თანამშრომლების რიცხვი, განსაკუთრებით განათლების რეფორმის ხელშეწყობის და მონი-ტორინგის მიმართულების ფარგლებში.

2002 წელს ორგანიზაციამ წამოიწყო გერეული ხალხური სიმღერის პოპუ-ლარიზაციისა და გადარჩენის კამპანია. მასში მთავარ როლს დაუკლდა კოალიცია „ქასანბეგურა“, რომელშიც გაერთიანე-ბულია 14 საზოგადოებრივი და ბიზნეს-სექტორის წარმომადგენელი. კოალიცია მიზნად ისახავს გურიის რეგიონში ხალხური სიმღერის გადარჩენას და პოპ-ულარიზაციას. ადგილობრივი სახსრების

Centre for Cultural and Intellectual Education of Youth has been founded on the basis of YPU. Centre provided following educa- tional courses: journalistic, geogra- phy, art history, Karl Popper debates, foreign languages, Georgian folk songs, Georgian and Latin American dances. Theatre studio "Pepilota" was also found- ed at the Centre.

In 2001 YPU got involved in LDD program as target organization. At that time organization suspended its work with the pedagogues.

During the three years of program implementation YPU has achieved very important results which reflect hard work and incessant efforts of organization members.

Organization effectively conducted activities in both priority directions (work with pedagogues and with pupils), services rendered to the target groups have been diversified and refined, perfect material and technical basis have been created for functioning of theatre studio and pedagogue's resource centre, num- ber of qualified employees of the organization have increased, espe- cially in the sphere of promoting and monitoring education reform. In 2002 YPU has launched promo- tion campaign directed towards popularization and protection of Guria's folk songs. With this aim organization initiated establishment of coalition "Khasanbegura" uniting 14 private firms and NGOs.

With the sum raised on the spot adolescent choir has been creat-

მობილიზების შედეგად ახალგაზრდა პედაგოგთა კავშირის ბაზაზე ჩამოყალიბდა მოზარდთა გუნდი, რომელიც დაკომპლექტებულია ნიჭიერი ბავშვებით რაიონის ყველა სოფლიდან. კოალიციას ქვეპროგრამის სახით შეუერთდა ქალაქის თვითმმართველობა და მმართველობა, ასევე ცალკეული ინდივიდუალური პირებიც. ქალაქის ბიუჯეტიდან ერთი წლის ვადით, კოალიციასთან ერთად, დაფინანსდება გურული სიმღერის გადარჩენის კამპანია. ვაჟთა ანსამბლი „ხასნბეგურა“ არაჩვეულებრივი შესრულებით არაერთხელ წარსდგა საანგარიშო კონცერტზე მაყურებლის წინაშე.

„ჩვენ შეიძლება ზღვრივ ცენტრის უზრუნველყოფას... ზღვრის წიგნის უზრუნველყოფას. ბოლო ბოლო 3 წლის მანძილზე მიმდინარეობს ინსტიტუციური გაძლიერების პროგრამა. შედეგად, ძალიან ბევრი ჩემი განვითარდა ზღვრის ორგანიზაციაში. პირველი რიგში აღვნიშნავ, რომ ორგანიზაციის სტრუქტურა რეალურად წარმოადგენს რა ინსტიტუციურ ჩვენ განვითარდა. თინანსური მრავალფეროვნებაში შეიცვალა ძალიან რიგი წიგნის. აი ეს ავტორი. ეს არის სტრუქტურული განვითარების ორგანიზაციის ბავშვებისა და პედაგოგებისათვის არის მათი განვითარება. ეს არის ავტორი. სწავლა მოუხდინათ ბავშვებს. მოუხდინათ მანერაგობა. ჩვენ განვითარდა სან-ცენტრის ინფორმაციას იღებენ რა ექსპერტთა თვითრეგულირების შესაძლებლობა.“

მანინა თოქოურიას,
ახალგაზრდა პედაგოგთა კავშირის
თავმჯდომარე

ed on the basis of YPU. Choir united talented youth from all villages of the region and many times fascinated the public with admirable performances. City government and self-government as well as many individuals also joined the coalition. One-year activities of promotion campaign have been financed from the city budget.

As to our relations with CSRDG... we collaborate already for 5 years. For the last three years the program on institutional development is going on. As a result many positive changes took place in our organization. In the first place the structure of organization has been developed. Our financial situation has also improved. This beautiful place exists thanks to their help. Ozurgeti children and pedagogues come here with pleasure; here they could get interesting information, unveil their potential.

Marina Topuria
Chairman of Young Pedagogues Union

DOCTORS' ASSOCIATION OF LAGODEKHI

Doctors' Association of Lagodekhi was founded in 2000. When organization got involved in the program as the target NGO it already had implemented independently one project (in frames of micro-grants program of LDD I faze). The project was successful; the core staff of qualified doctors has been formed in the organization, though according to other indicators institutional development was quite insufficient - organization

ლაგოდეხის ექიმთა ასოციაცია

ლაგოდეხის ექიმთა ასოციაცია 2000 წელს დაარსდა. ორგანიზაციას ადგილობრივი დემოკრატიის განვითარების პროგრამის მეორე ფაზაში სამიზნე ორგანიზაციად შემოსვლის ეტაპზე განხორციელებული ჰქონდა ერთი პროექტი (LDD პირველი ფაზის განმავლობაში მიკროგრანტების კონკურსის ფარგლებში). პროექტი საკმაოდ წარმატებით შესრულდა, ორგანიზაციაში ჩამოყალიბდა კვალიფიციური, მოქმედი ექიმების ბირთვი, თუმცა ორგანიზაციული განვითარების სხვა პარამეტრების მიხედვით იგი ჯერ კიდევ საკმაოდ სუსტი იყო - არ გააჩნდა მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, ოფისი, იმ ეტაპისთვის არ ჰქონდა რაიმე სხვა დაფინანსების წყარო.

ორგანიზაციის წევრებმა დააფიქსირეს თავიანთი სურვილი ჩართულიყვნენ პროგრამის განხორციელებაში სამიზნე ორგანიზაციის სტატუსით, რის შემდეგაც ორგანიზაციული განვითარების კუთხით ინტენსიური მუშაობა დაიწყო. რეგულარულმა, მიზანმიმართულმა მუშაობამ მნიშვნელოვანი პროგრესი განაპირობა.

ორგანიზაციის მიზანია ლაგოდეხის რაიონის მოსახლეობაში ცხოვრების ჯანსაღი წესის დანერგვა და სამედიცინო მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება. აღსანიშნავია, რომ ლაგოდეხის რაიონში ჯანდაცვის სფეროში სხვა მსგავსი ტიპის ორგანიზაცია არ მოქმედებს.

განვლილ პერიოდში ორგანიზაციამ მნიშვნელოვანი დახმარება გაუწია სამიზნე ჯგუფებს - ლაგოდეხის ექიმთა ასოციაციის ბაზაზე ჩამოყალიბდა მოხალისე პრაქტიკოს-ექიმთა ბრიგადა, რომელმაც ლაგოდეხის რაიონის სოფლების მოსახლეობას კვალიფიციური სამედიცინო დახმარება უფასოდ გაუწია,

did not possess material-technical basis, office or other sources of funding.

Association declared its wish to participate in the program as a target organization. Intensive work directed towards institutional development has started and resulted in quite important achievements in the sphere.

Main purpose of Doctor's Association is to improve quality of medical services in Lagodekhi region and introduce healthy lifestyle. It is remarkable that there does not exist in Lagodekhi region other NGO working in the sphere of healthcare.

In the course of the program organization provided significant help to its target groups. On the basis of the Association volunteer group of young physicians has been established. Group members provided free medical aid to the village population of Lagodekhi region - children of preschool age in 5 villages have undergone preventive medical inspection.

In the beginning of 2004 Association members have been involved in the work of commission founded at Sakrebulo. Purpose of the Commission was to assign categories to the recipients of the services implied by social packages. Doctors' Association has submitted the alternative proposal and offered to include the medical services in the social packages. This plan has been approved by city Sakrebulo and the contract has

კერძოდ, 5 სოფლის სკოლამდელი დაწესებულებების ბავშვებისთვის პროფილაქტიკური გასინჯვის აქციები ჩატარდა.

2004 წლის დასაწყისში ლაგოდეხის ექიმთა ასოციაციის თანამშრომლები ჩაერთნენ საკრებულოსთან არსებული კომისიის მუშაობაში, რომელითაც სახელმწიფოს მიერ სოციალური პაკეტით გათვალისწინებული მომსახურების გაწევისთვის მომხარებელთა კატეგორიები განისაზღვრა. ლაგოდეხის ექიმთა ასოციაციამ წარადგინა საკუთარი წინადადება, რომელიც არსებული სოციალური პაკეტის მომსახურების სამედიცინო სერვისით გამდიდრებას გულისხმობდა. გეგმა დამტკიცდა ქალაქის საკრებულოს მიერ და ქალაქის გამგეობასთან გაფორმდა ხელშეკრულება, რომლის საფუძველზეც ლაგოდეხის ექიმთა ასოციაციას გადმოერიცხა თანხები „ქ. ლაგოდეხის სოციალური პაკეტის ფარგლებში დამატებითი სამედიცინო მომსახურების გაწევა“ — პროგრამის განსახორციელებლად. თანხების განკარგვა მიზნობრივად და ხარჯთეფექტურად მოხდა, სტომატოლოგიურ მომსახურებაზე გამოყოფილი 1000 ლარის ფარგლებში 58 პაციენტმა 98-ჯერ მიიღო კვალიფიციური დახმარება ექიმი სტომატოლოგისგან. პროგრამის ფარგლებში უფასო სამედიცინო კონსულტაცია გაეწია ქ. ლაგოდეხში მცხოვრებ ობოლ ბავშვებს, მარტოხელა დედებს და მათ შვილებს, მრავალშვილიანი ოჯახის არასრულწლოვან ბავშვებს, I და II ჯგუფის ინვალიდებს, II მსოფლიო ომის მონაწილეებს და მათთან გათანაბრებულ პირებს, ქ. ლაგოდეხში მცხოვრებ იძულებით გადაადგილებულ პირებს (ლტოლვილებს); უფასო სტომატოლოგიური მომსახურება გაუწიეს აგრეთვე ქ. ლაგო-

been signed with city government (Gangeoba). According to the contract Doctors' Association of Lagodekhi has been financed for implementing the program: "Provision of additional medical services in frames of social packages".

The finances have been managed effectively and purposefully. 1000 GEL allocated for stomatologic services enabled to provide qualified medical help to 58 patients 98 times. In the frames of the program free medical consultations have been provided to orphan children of Lagodekhi, single mothers and their children, families having many children, disabled people of I and II categories, participants of the second world war, refugees residing in Lagodekhi etc. These people have also been provided with medications and spectacles at the cost of 1400 GEL.

The results of the program "Provision of additional medical services in frames of social packages" have been evaluated as quite positive by Sakrebulo and Gangeoba. The feedback received from the target groups was also positive. At present the issue of prolonging the program is under consideration.

It has to be noted, that prestige of Association has significantly increased during the last three years due to the implemented activities. Organization members are well known and appreciated by the population, which is also proved by the results of program evaluation.

დღეში მცხოვრებ II მსოფლიო ომის მონაწილეებს და I ჯგუფის ინვალიდებს. ამ კატეგორიების წარმომადგენელ ადამიანებს, გარდა სამედიცინო კონსულტაციებისა, 1400 ლარის ღირებულების მედიკამენტები და სათვალეები მიეწოდათ.

პროგრამა და ლაგოდეხის ექიმთა ასოციაციის მუშაობა პოზიტიურად შეფასდა ჰაერებულოს და გამგეობის მიერ. პროგრამის საქმიანობას დადებითი გამოხმაურება მოყვა უშუალოდ სამიზნე ჯგუფების მხრიდანაც და მისი გაგრძელების საკითხი განხილვის პროცესშია.

აღსანიშნავია, რომ უკანასკნელი სამი წლის განმავლობაში გაწეული საქმიანობის შედეგად ლაგოდეხის ექიმთა ასოციაციის ორგანიზაციული იმიჯი მნიშვნელოვნად გაიზარდა, მოსახლეობაში ამ ორგანიზაციის თანამშრომლების ცნობადობის ხარისხი ასევე ძალიან მაღალია, რასაც პროგრამის შეფასების შედეგად მიღებული მონაცემებიც მოწმობს.

„დღეი აზრით, ავტოკოოპერატივი
ლოგოტივაციის განვითარების პროგრამას
შეეცა. მას აქვს ყონსოციუი
შედეგები. სეენ ამ ცროის მანძილოზე
ჯინჯლოთ ერთიანი გეგმების შედგენა.
ანგარიშების მექანიზმების რანგენა.
ბუილოთ ყონსოციუი სამიზნე ჯგუფებთან
რა მათი საჭიროებების ყლოყა. ანლო
გუაქეს სხვა პროოქტები. ამ
ყოლოთერში გუგმანობოლას ცენცროი.“

მიხეილო ბოჯაძე,
ოვგოცების ექიმთა ასოციაციის
თავმჯდომარე

In my opinion Local Democracy Development Program was successful, it has considerable results. In the course of the program we have learned to design the working plans and reports, we learned how to conduct needs-assessment of the target groups. Now we are implementing other projects as well. CSRDG help us to achieve these results.

*Michael Bojadze
Chairman of Doctors' Association
of Lagodekhi*

ახალი მიდგომებითა და სტრატეგიით განხორციელებული სამწლიანი საქმიანობის შედეგიანობის შესაფასებლად პროგრამის განმახორციელებელმა გუნდმა 2004 წლის ბოლოს ჩაატარა მსხვილმასშტაბიანი თვითშეფასება.

თვითშეფასება მიზნად ისახავდა ადგილობრივი დემოკრატიის განვითარების პროგრამის II ფაზის განხორციელების პროცესში გამოყენებული მიდგომების სისწორისა და მართებულობის გადამოწმებას, პროექტის ცალკეული კომპონენტების და მათი ურთიერთქმედების შეფასებას, ასევე პროექტის შესახებ სამიზნე ჯგუფების წარმომადგენლების აზრის და პროექტის შესახებ მათი ინფორმირებულობის ხარისხის დადგენას.

თვითშეფასების შედეგებზე დაყრდნობით შეიძლება აღინიშნოს, რომ პროგრამამ მნიშვნელოვანი და დადებითი გავლენა მოახდინა სამიზნე ჯგუფების არსებულ მდგომარეობაზე. პროგრამის სამივე კომპონენტის ფარგლებში განხორციელებულ საქმიანობებს უშუალო მომხმარებელი დადებითად აფასებს, სამივე მიმართულების ფარგლებში ხელშესახები შედეგებია მიღწეული. პროგრამის გავლენა საკმაოდ დიდია, მან მნიშვნელოვანი დაგეგმილი და გაუთვალისწინებელი დადებითი ცვლილებები გამოიწვია ორივე რაიონში.

„პროგრამის ძირითადი შედეგი ზემოთაა იყო ის, რომ ხალხს გაუჩნდა იდეა, რომ საკუთარი ინიციატივით, მცირე რაზმებით შეიძლება საკმაოდ სერიოზული საქმეების ყოფიხა რა აქვს განმარტონარი, მათი აქტიურობა მნიშვნელოვანია. ის აზრს განვითარებზე ორიენტირებული პროექტი რა მოვარია, რომ სრულიად რაზმს ხალხი, რომელსაც აქვს ცოდნა რა ის უნარ-სიყვები, რომ განვითარდეს საქმიანობა.“
გიორგი ბოკერია,
საქართველოს დემოკრატიული განვითარების ასოციაციის

In order to assess three year long activity of the program implementing group has conducted self-evaluation in 2004.

Self-evaluation aimed to examine effectiveness of the approaches employed during the second phase of the program, evaluate separate components of the program and their interrelation, reveal the opinion of the target groups and define to what extent they are informed about the program.

Self-evaluation has proved that LDD program had considerable positive impact on target groups who appreciate activities conducted in frames of all components of the program. Program has caused tangible positive changes in both target regions (Lagodekhi and Ozurgeti).

In my opinion main result of the Program is following: it has inspired hope that serious results could be achieved with small spending through joint efforts. Thus people became more active. This is development-oriented program. People, who have acquired skills and raised professionalism, will continue activities on the spot after program's completion.

George Bokeria
Georgian Civil Development
Association

**განვლილმა პერიოდმა ბევრი რამ
გვასწავლა და შეგვიძინა:**

- მივიღეთ საქართველოს სხვადასხვა რაიონებში ქსელური მუშაობის გამოცდილება და დავრწმუნდით ამ მიდგომის უპირატესობებში. ცენტრისა და რაიონული ორგანიზაციების ქსელური პრინციპებით მუშაობამ განსაკუთრებული როლი ითამაშა პროგრამის შედეგების მიღწევაში და ღიდი გამოცდილება შესძინა განმახორციელებელ ორგანიზაციებს. ქსელის საქმიანობის დახვეწა და გაფართოება პრიორიტეტული უნდა გახდეს საქმიანობის შემდგომ ეტაპებზე;
- ადგილობრივ პარტნიორებზე ფუნქციითა თანდათანობით დელეგირებამ პროგრამის შედეგების გრძელვადიანობა და მდგრადობა უზრუნველყო;
- შევიძინეთ მრავალი პარტნიორი, მხარდამჭერი ინდივიდუალური პირი თუ ორგანიზაცია ადგილობრივ და ეროვნულ დონეებზე;
- შევიძინეთ უშუალოდ მოსახლეობასთან ადგილობრივ დონეზე მუშაობის უნარჩვევები;
- დავრწმუნდით, რომ რთული და იმავდროულად განსაკუთრებით საინტერესოა თემთან მუშაობა. საქართველოს თითოეული კუთხის თავისებურებათა გათვალისწინება აქ განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია და ერთი თარგი ყველგან ვერ გამოდგება;
- ლიდერთა ჯგუფების ფორმირების პროცესი დროს მოითხოვს და საქმიანობაში გარკვეული ციკლური მიდგომების დანერგვა სასურველია;
- პროგრამის ზოგადმა მიდგომამ, რომელიც შეზღუდული რაოდენობის სამიზნე ჯგუფებთან ინტენსიურ მუშაობაში მდგომარეობს, გაამართლა და რეალური, ხელშესახები შედეგები მოიტანა ყველა კომპონენტში. შემდგომში მიზანშეწონილია ამ სტრატეგიის შენარჩუნება და მეთოდების სრულყოფა.

During this period we learn a lot:

- We have acquired experience of network activities in regions and realized benefits of this approach. It is evident that network activities must be considered top priority during the next stage of program implementation;
- Gradual delegation of the functions to the local partners ensures sustainability of the project results;
- We have acquired many partners and supporters among local and national organizations, as well as individuals;
- We have acquired good experience of work on grassroots level;
- We have gained experience of work with community; this work proved to be very interesting and complicated at the same time. It is very important to consider peculiarities and characteristics of each region of Georgia in such work;
- Formation of local leaders requires time and cyclic approach seems to be more effective;
- The main approach of the program, which implied intensive work with small number of target groups, proved to be effective. We consider expedient to continue and develop this strategy.

2004 წელს პროგრამის საქმიანობით გერმანული ფონდი „ეკლესიის განვითარების სააგენტო“ (EED) დაინტერესდა და ჩვენს სტაბილურ დონორთან — „ნიდერლანდების ორგანიზაცია პარტნიორობისა და თანამშრომლობისათვის“ NOVIB-თან ერთად პროგრამის დაფინანსება გადაწყვიტა. ამან საშუალება მოგვცა 2005 წლიდან გაგვეფართოებინა პროგრამის განხორციელების არეალი. განვლილ პერიოდში მიღებული გამოცდილებისა და თვითშეფასების შედეგების გათვალისწინებით 2005 წლიდან დაიგეგმა ადგილობრივი დემოკრატიის პროგრამის განხორციელება სამ ახალ სამიზნე რაიონში - თელავის, სიღნაღისა და ჩოხატაურის რაიონებში, სადაც ცენტრის პარტნიორებად კვლავ იგივე რეგიონალური ორგანიზაციები გვევლინება: „საქართველოს სამოქალაქო განვითარების ასოციაცია“ და „საქართველოს დემოკრატიული განვითარების კავშირი“. საქმიანობის გაფართოება სიღნაღისა და ლანჩხუთის რაიონებში ლავოდუხის და ოზურგეთის პარტნიორების, ხოლო თელავის რაიონში უშუალოდ ცენტრის მეშვეობით მოხდება.

In 2004 German foundation "Church Development Service" (EED) got interested in the program and decided to provide financial support along with the permanent donor of LDD program - NOVIB. These changes enabled program to enlarge its activities, based on the acquired experience and results of self-evaluation. Starting from 2005 activities of the program will cover three more regions - Telavi, Lanchkhuti and Signagi regions.

Partners of CSRDG during this new phase will be the same - "Georgian Civil Development Association" (in Lagodekhi region) and "Democratic Development Union of Georgia" (in Ozurgeti region). Functions and responsibilities under the program will be partly delegated to them; in Sighnaghi and Lanchkhuti regions the work will be conducted by our regional partners, while in Telavi - by CSRDG.

პროგრამის დონორები და პარტნიორები PROGRAM DONORS AND PARTNERS

ადგილობრივი დემოკრატიის განვითარების პროექტის გუნდი განსაკუთრებულ მადლობას უხდის პროექტის ყველა მონაწილე პირს, სამიზნე სოფლების მოსახლეობასა და ხელმძღვანელობას, პროგრამაში მონაწილე ორგანიზაციებს, აგრეთვე ყველა იმ პარტნიორს, ექსპერტსა და დონორს, რომლებიც მხარში გვედგნენ განვლილი 6 წლის მანძილზე.

- ნიდერლანდების ორგანიზაცია პარტნიორობისა და თანამშრომლობისათვის - NOVIB
- ცვლილებისა და კონფლიქტის მართვის ცენტრი „პარტნიორები - საქართველო“
- ტრენინგებისა და კონსულტაციების ცენტრი
- ახალგაზრდა ეკონომისტთა ასოციაცია
- ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია
- ახალგაზრდა მეცნიერთა კლუბი
- ბიოფერმერთა ასოციაცია „ელკანა“
- თამუნა მახარაძე, დამოუკიდებელი ექსპერტი
- ირინა ჟვანია, დამოუკიდებელი ექსპერტი
- ნათია ქემაშვილი, ჟურნალისტი
- ნანა შარია, თემის განვითარების ექსპერტი
- იან ბრიუსმა, მართვისა და განვითარების ფონდი MDF
- მათიას ვალენტინი, ტრენინგებისა და კონსულტაციების ცენტრი
- კრის დამერსი, საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ტრენინგებისა და კვლევის საერთაშორისო ცენტრი INTRAC

აბრევიატურები

სსგა - საქართველოს სამოქალაქო განვითარების ასოციაცია
 სდგკ - საქართველოს დემოკრატიული განვითარების კავშირი
 ლეა - ლაგოდეხის ექიმთა ასოციაცია
 აპკ - ახალგაზრდა პედაგოგთა კავშირი

Implementing group of Local Democracy Development Program expresses its sincere thanks to all participants of the Program, communities and self-governments of target villages, participant organizations as well as all partners, experts and donors who supported us in course of the Program.

- Netherland's Organization for International Cooperation and Development (NOVIB)
- Centre for Change and Conflict Management "Partners-Georgia"
- Centre for training and Consultancy
- Young Economists' Association
- Georgian Young Lawyers' Association
- Young Scientists' Club
- Association of bio-farmers "Elkana"
- Tamar Makharadze, independent expert
- Irina Jhvania, independent expert
- Natia Kemashvili, journalist
- Nana Sharia, expert on community development
- Jan Bruisma, MDF
- Mathias Valentin, CTC
- Criss Dammers, INTRAC

ABBREVIATIONS

CSR DG - Centre for Strategic Research and Development of Georgia
 GCDA - Georgian Civil Development Association
 DDUG - Democratic Development Union of Georgia
 YPU - Young Pedagogues' Union of Ozurgeti
 CTC - Centre for Training and Consultancy

ინფორმაცია ორგანიზაციის შესახებ

საზოგადოებრივი არაკომერციული, არაპოლიტიკური ორგანიზაცია — „საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი“ დაფუძნდა 1995 წლის ივლისში. ორგანიზაცია ხელს უწყობს საქართველოში სამოქალაქო საზოგადოების აღმშენებლობას. ეს მიზანი ხორციელდება მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლებით და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მოქალაქეთა აქტიური ჩართვით, მათი ინტერესების დაცვითა და სამოქალაქო ინიციატივების მხარდაჭერით, პრაქტიკაზე ორიენტირებული კვლევების ჩატარებით. ცენტრი ცდილობს მხარი დაუჭიროს საზოგადოების იმ ჯგუფებს და ცალკეულ პირებს, რომლებიც ხელს უწყობენ სოციალურ, პოლიტიკურ, ეკონომიკურ რეფორმებს და ადამიანის უფლებების დაცვის ეფექტური ინსტიტუტის ჩამოყალიბებას. ამრიგად, ცენტრის მისიაა საქართველოში სამოქალაქო საზოგადოების აღმშენებლობა მთავრობასა და საზოგადოებას შორის ორმხრივი დიალოგის ხელშეწყობის გზით. უახლოესი სამი წლის განმავლობაში ორგანიზაცია მიზნად ისახავს ორი გრძელვადიანი ამოცანის განხორციელებას.

გრძელვადიანი ამოცანები:

➔ **მოსახლეობასთან მიმართებაში**
საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება; მისი აქტიური ჩართვა გადაწყვეტილების მიღების პროცესში; სამოქალაქო ინტერესების დაცვის მექანიზმების ჩამოყალიბების ხელშეწყობა.

➔ **მთავრობასთან მიმართებაში**
მთავრობის მიერ სტრუქტურული რეფორმების (საკანონმდებლო აქტების და კონცეფციების) ეფექტურ ფორ-

INFORMATION ABOUT ORGANIZATION

The Center for Strategic Research and Development of Georgia (CSR DG) is a non-governmental, non-commercial, non-partisan organization, which was founded in July of 1995. Organization promotes building up of civil society in Georgia by practice-oriented research, increasing awareness of the population and active involvement of citizens in decision-making process, advocacy of their interests and support of civil society initiatives. The Center seeks to assist those groups and individual members of the society, who provide support for social-, political- and economic reforms and the forming of an efficient institute to protect human rights.

In short the mission of CSR DG is to build Civil Society in Georgia, while ensuring two-way communication between society at large and its Government.

Within the next three years efforts of the Centre will be directed towards implementation of two long-term objectives.

LONG-TERM OBJECTIVES:

➔ **Pertaining to the role of the population**
Increased awareness, active involvement in decision making and advocacy for own interests in society by all concerned.

➔ **Pertaining to the role of Government**
Promoting effective formulation and implementation of structural reforms

მუღირებისა და განხორციელების ხელშეწყობა.

ორგანიზაცია საქმიანობს იმ სფეროებში, რომლებიც მისი წევრების აზრით განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია არსებულ რეალობაში და უშუალოდ უკავშირდება დასახული გრძელვადიანი ამოცანების განხორციელებას.

საქმიანობის სფეროები:

- სამოქალაქო განვითარება
- ეკონომიკა და სოციალური პოლიტიკა
- გარემოს დაცვა
- ეროვნული უსაფრთხოება

ორგანიზაციის საქმიანობის წარმართვისათვის შემუშავებულია სამწლიანი პროგრამა, რომლის ფარგლებშიც შესაბამის სფეროებში მოქმედ ქვეპროგრამებს ახორციელებენ სამუშაო ჯგუფები.

მიმდინარე ქვეპროგრამები:

- საზოგადოებრივი ორგანიზაციების განვითარების ხელშეწყობა
- ეკონომიკური განვითარება ხალხისათვის და ხალხთან ერთად
- მოქალაქეები ეკოლოგიურად მდგრადი და უსაფრთხო გარემოსათვის
- ეროვნული უსაფრთხოება და საგარეო პოლიტიკა

მიმდინარე ქვეპროგრამების ფარგლებში ორგანიზაცია ახორციელებს შემდეგი ტიპის საქმიანობებს:

ვიკლევთ ქვეყნისათვის აქტუალურ პრობლემებს, მათ გამომწვევ მიზეზებსა და გადაჭრის შესაძლო გზებს ცენ-

(legislative acts and concepts) by the government.

FIELDS OF ACTIVITIES

- Civil development
- Economy and social policy
- Environment protection
- National security

The activities of the organization are defined by a three year program, which implies various sub-programs corresponding to specific fields. Sub-programs are implemented by working groups.

ONGOING SUB-PROGRAMS:

- Strengthening Civil Society Organizations
- Economic Development for and with People
- Sustaining the Environment
- National Security and conducive Foreign Policies

In Frames of the sub-programs Organization implements following activities:

We study acute problems of the country, their pre- conditions and possible ways of solution with the help of a network of experts existing under the center.

We publish regular bulletins, leaflets and information brochures for the purpose of creating public opinion

We hold seminars, public hearings and workshops around studied problems, in order to use public

ტრთან არსებული ექსპერტთა ქსელის დახმარებით.

გამოცემები რეგულარულ ბიულეტენებს, ლიფლეტებს და საინფორმაციო ბუკლეტებს გამოკვლეული პრობლემების ირგვლივ საზოგადოებრივი აზრის ჩამოყალიბების მიზნით.

ვატარებთ სემინარებს, საჯარო განხილვებს და სამუშაო შეხვედრებს შესწავლილი პრობლემების ირგვლივ, რათა ამ პრობლემებზე ფართო საზოგადოების მიერ გამოთქმული მოსაზრებები გათვალისწინებულ იქნას სპეციალისტ-ექსპერტთა მიერ შემუშავებულ პრაქტიკულ რეკომენდაციებში, რომლებსაც შემდგომ ვაწვდით გადაწყვეტილების მიმღებ პირებს.

ეკმნით და მუდმივად განვაახლებთ ექსპერტთა ბაზას საქმიანობის სფეროების მიხედვით.

კუზიარებთ საზოგადოებრივ ორგანიზაციებსა და ჯგუფებს კვლევითი და პრაქტიკული საქმიანობის შედეგად დაგროვილ გამოცდილებას არსებული პრობლემების უფრო ეფექტურად გადაჭრისათვის.

ვიყენებთ სამოქალაქო ინტერესების დაცვის მექანიზმებს, რათა ხელი შევუწყოთ საზოგადოებაში პასიურობის დაძლევის და მოსახლეობის გააქტიურებას.

გავცემთ კონსულტაციებს საზოგადოებრივი ორგანიზაციების, სათემო ჯგუფებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობებისათვის.

opinion during elaboration of practical recommendations made by specialists/experts which afterwards will be passed to decision makers.

We create and regularly update experts' base according to fields of our activities.

We share expertise and experience obtained as a result of research and practical activities with public organizations for the purpose of more effective solution of existing problems.

We Apply mechanisms of citizen advocacy, for the purpose of overcoming inertness of the community and activating the population.

We provide consultations for civic organizations, community groups and local self-governing bodies.

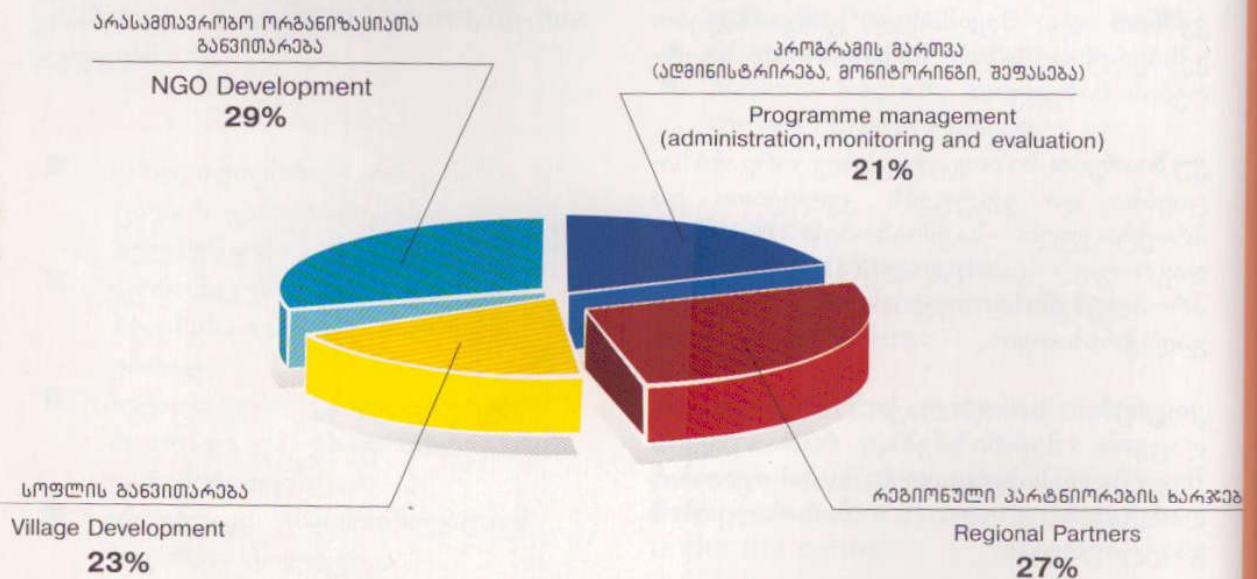
ადგილობრივი დემოკრატიის განვითარების პროგრამის ბიუჯეტი

LOCAL DEMOCRACY DEVELOPMENT PROGRAM BUDGET

2002-2004 წლებში ადგილობრივი
დემოკრატიის განვითარების პრო-
გრამის ბიუჯეტმა 311 543 აშშ
დოლარი შეადგინა.

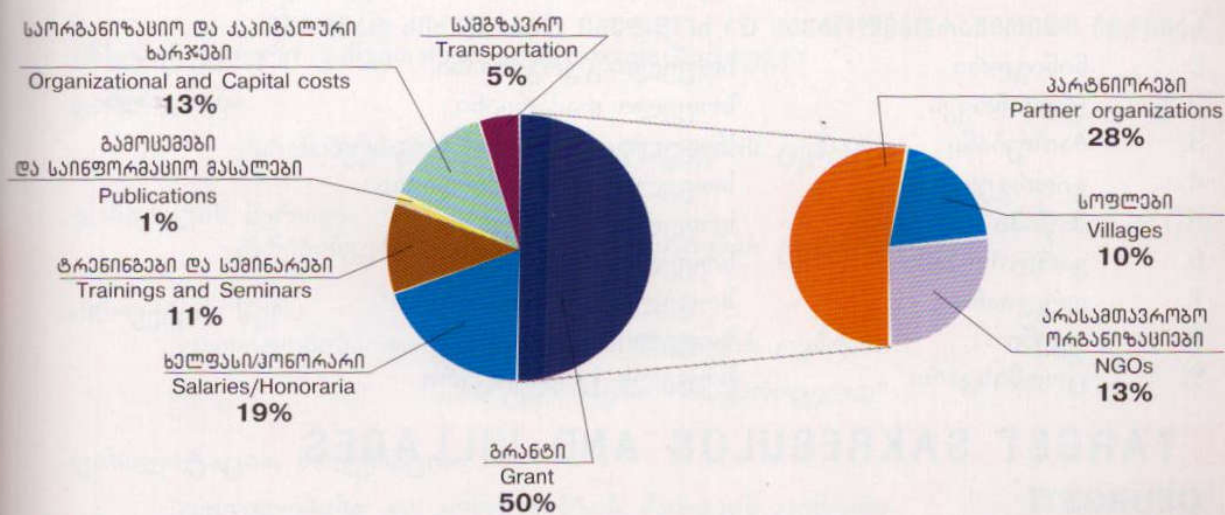
Total Budget of LDD
program during the period
of 2002-2004
was 311 543 US \$.

ბიუჯეტის დათმევა საქმიანობის ტიპის მიხედვით BREAK DOWN OF THE BUDGET ACCORDING TO THE TYPES OF ACTIVITIES

ბიუჯეტის დათმობა ხარჯების ტიპების მიხედვით

BREAK DOWN OF THE BUDGET ACCORDING TO THE TYPES OF EXPENSES

სამიზნე თვითმმართველობების ჩამონათვალი

სამიზნე თვითმმართველობები და სოფლები ოზურგეთის რაიონში

1.	ბაილეთი	სოფელი ბაილეთი
2.	ვაკიჯვარი	სოფელი ვაკიჯვარი
3.	ბოხვაური	სოფელი ბოხვაური
4.	ჭანიეთი	სოფელი ქაქუთი
5.	შემოქმედი	სოფელი გომი
6.	მერია	სოფელი გოგორეთი
7.	ღვაბზუ	სოფელი გაღმა ღვაბზუ
8.	შრომა	სოფელი ორმეთი
9.	მთისპირი	სოფელი მთისპირი

სამიზნე თვითმმართველობები და სოფლები ლაგოდეხის რაიონში

1.	ნინიგორი	სოფელი გურგენიანი
2.	ულიანოვკა	სოფელი თამარიანი
3.	ბაისუბანი	სოფელი ქვემო მსხალგორი
4.	გიორგეთი	სოფელი ვერხვიმინდორი
5.	მაწიმი	სოფელი რაჭისუბანი
6.	ვარდისუბანი	სოფელი საქობო
7.	ლეღიანი	სოფელი ლეღიანი
8.	აფენი	სოფელი აფენი
9.	ცოდნისკარი	სოფელი ცოდნისკარი

TARGET SAKREBULOS AND VILLAGES

OZURGETI

1.	Baileti	Village Baileti
2.	Vakijvari	Village Vakijvari
3.	Bokhvauri	Village Bokhvauri
4.	ChanieTi	Village Qaquti
5.	Shemoqmedi	Village Gomi
6.	Meria	Village Gogoreti
7.	Dvabzu	Village Gagma Dvabzu
8.	Shroma	Village Ormeti
9.	Mtispiri	Village Mtispiri

LAGODEKHI

1.	Ninigori	Village Gurgeniani
2.	Ulianovka	Village Tamariani
3.	Baisubani	Village Qvemo Msxalgori
4.	Giorgeti	Village Verxvimindori
5.	Macimi	Village Rachisubani
6.	Vardisubani	Village Saqobo
7.	Leliani	Village Leliani
8.	Alpeni	Village Alpeni
9.	Tsodniskari	Village Tsodniskari

სამიზნე არასამთავრობო ორგანიზაციებისათვის შეთავაზებული ტრენინგებისა და სამუშაო შეხვედრების ნუსხა

ტრენინგები

ტრენინგის თემა	მონაწილეთა რაოდენობა
თანამონაწილეობითი დაგეგმვა ცვლილებისა და კონფლიქტის მართვის ცენტრი „პარტნიორები – საქართველო“	5
ადამიანური რესურსის მართვა ტრენინგებისა და კონსულტაციების ცენტრი	3
ინსტიტუციური განვითარება და ორგანიზაციული გაძლიერება ტრენინგებისა და კონსულტაციების ცენტრი	
ჯანდაცვის მართვა ტრენინგებისა და კონსულტაციების ცენტრი	2
პროექტის წერა ცვლილებისა და კონფლიქტის მართვის ცენტრი „პარტნიორები - საქართველო“	5
ფასილიტაცია, მოდერაცია ცვლილებისა და კონფლიქტის მართვის ცენტრი „პარტნიორები - საქართველო“	3
განათლების სისტემის რეფორმა IIEPPM განათლების პოლიტიკის დაგეგმვისა და მართვის საერთაშორისო ინსტიტუტი	1
კონფლიქტების მართვა ცვლილებისა და კონფლიქტის მართვის ცენტრი „პარტნიორები - საქართველო“	1
მარკეტინგი ტრენინგებისა და კონსულტაციების ცენტრი	1
ფონდების მოძიება ცვლილებისა და კონფლიქტის მართვის ცენტრი „პარტნიორები - საქართველო“	1

LIST OF TRAININGS AND WORKSHOPS PROVIDED TO THE TARGET NGOS

TRAININGS

TOPICS OF THE TRAINING	NUMBER OF PARTICIPANTS
Participatory Planning <i>Center for Change and Conflict Management</i> <i>"Partners - Georgia"</i>	5
Human Resource Management <i>Centre for Training and Consultancy</i>	3
Institutional Development and Organizational Strengthening <i>Centre for Training and Consultancy</i>	
Public Health Management <i>Centre for Training and Consultancy</i>	2
Project Designing <i>Center for Change and Conflict Management</i> <i>"Partners - Georgia"</i>	5
Facilitation, Moderation <i>Center for Change and Conflict Management</i> <i>"Partners - Georgia"</i>	3
Education System Reform <i>IIEPPM International Institute of Educational Policy, Planning and Management</i>	1
Conflict Management <i>Center for Change and Conflict Management</i> <i>"Partners - Georgia"</i>	1
Marketing <i>Centre for Training and Consultancy</i>	1
Fundraising <i>Center for Change and Conflict Management</i> <i>"Partners - Georgia"</i>	1

ტრენინგის თემა	მონაწილეთა რაოდენობა
გუნდური მუშაობა ცვლილებისა და კონფლიქტის მართვის ცენტრი „პარტნიორები - საქართველო“	1
ფინანსური დეცენტრალიზაცია IIEPPM განათლების პოლიტიკის დაგეგმვისა და მართვის საერთაშორისო ინსტიტუტი	2
სწავლების ინტერაქტიული მეთოდები „სკოლა-ოჯახი - საზოგადოება“	1
კარლ პოპერის დებატები „სკოლა-ოჯახი - საზოგადოება“	1
„დაწყებითი განათლება და ინტერაქტიული მეთოდები“ „სკოლა-ოჯახი - საზოგადოება“	1
სასკოლო მენეჯმენტი IIEPPM განათლების პოლიტიკის დაგეგმვისა და მართვის საერთაშორისო ინსტიტუტი	1

TOPICS OF THE TRAINING	NUMBER OF PARTICIPANTS
Team Work Center for Change and Conflict Management "Partners - Georgia"	1
Financial Decentralization IIEPPM International Institute of Educational Policy, Planning and Management	2
Interactive Methods of Teaching School-Family - Society	1
Karl Popper Debate School-Family - Society	1
"Primary Education and Interactive Methods " School-Family - Society	1
School Management IIEPPM International Institute of Educational Policy, Planning and Management	1

სამუშაო შეხვედრები

სამუშაო შეხვედრის თემა	შეხვედრათა რაოდენობა
საჭიროებათა გამოვლენა	5
მისიის რეფორმულირება	5
სტრატეგიული დაგეგმვა	5
ინდიკატორების შემუშავება	5
საქმიანობის დაგეგმვა	5
შუალედური შეფასება	5
პროგრამული და ინსტიტუციური შეფასება	5
შუალედური მონიტორინგის შეხვედრები	15

WORKSHOPS

TOPICS OF THE WORKSHOPS	NUMBER OF MEETINGS
Needs Assessment	5
Reformulation of the Mission	5
Strategic Planning	5
Elaboration of Indicators	5
Activity Planning	5
Midterm Evaluation	5
Program and Institutional Evaluation	5
Midterm Monitoring Meetings	15

მიკროპროექტების
პროგრამის ფარგლებში
1999 წელს განხორციელებული
პროექტები

MICRO GRANTS PROGRAMME
PROJECTS IMPLEMENTED
IN 1999

ადგილობრივი დემოკრატიის განვითარების პროგრამა
LOCAL DEMOCRACY DEVELOPMENT PROGRAM

1. პროექტის სახელწოდება: „ლაგოდეხის რაიონის მოსახლეობის ეკოლოგიური განათლება“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია: „დავითი“
2. პროექტის სახელწოდება: „ბუნების მეგობარი“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია: საზოგადოება „გურიის მთები“
3. პროექტის სახელწოდება: „დასაქმება - რაიონიდან ახალგაზრდობის მიგრაციის შეჩერების ალტერნატიული გზა“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია: „ცისარტყელა - 7“
4. პროექტის სახელწოდება: „ბავშვი მომავალია“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია: ჯანმრთელობის დაცვის ორგანიზაცია „ბავშვი მომავალია“
5. პროექტის სახელწოდება: „გარემო და განვითარება“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია: საქართველოს სამოქალაქო განვითარების ასოციაცია
6. პროექტის სახელწოდება: „საინფორმაციო სააგენტო“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია: ახალგაზრდა მეცნიერთა კლუბი
7. პროექტის სახელწოდება: „პირველი ნაბიჯი“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი

1. **Project title:**
"Rising of Environmental Awareness in Lagodekhi Region"
City/village: Lagodekhi
Implementing organization: "David"
2. **Project title:**
"Friends of the Nature"
City/village: Ozurgeti
Implementing organization: "Guriis Mtebi"
3. **Project title:**
"Employment - as a Tool for Reducing Youth Migration From the Region"
City/village: Ozurgeti
Implementing organization: "Tsisartkela -7"
4. **Project title:**
"Child is the Future"
City/village: Ozurgeti
Implementing organization: "Child is the Future"
5. **Project title:** "Environment and Development"
City/village: Lagodekhi
Implementing organization: "Association of Civil Development"
6. **Project title:**
"Information Agency"
City/village: Ozurgeti
Implementing organization: "The Club of Young Scientists"
7. **Project title:** "First Steps"

- განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
„მრეველი“
8. **პროექტის სახელწოდება:** „ჯანსაღი შემობრუნება“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
ინტელექტუალურთა კავშირი „ერუ-
დიტი“
9. **პროექტის სახელწოდება:** „კიბოს დამარცხება შესაძლებელია“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
ქალთა ჯანმრთელობის დაცვის ასო-
ციაცია „პაციენტი პლუს“
10. **პროექტის სახელწოდება:** „თემატუ-
რი ბიბლიოთეკა“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
საქართველოს სამოქალაქო განვითა-
რების ასოციაცია
11. **პროექტის სახელწოდება:** „ვსწავ-
ლობთ დემოკრატიას“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
ახალგაზრდობის ინფორმაციული
უზრუნველყოფისა და ახალგაზრ-
დული პრობლემატიკის კვლევის
ასოციაცია
12. **პროექტის სახელწოდება:** „ცოფის
აღმოსაფხვრელი ღონისძიებები
ლაგოდეხის რაიონში“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
ქალთა რაიონული ორგანიზაცია
13. **პროექტის სახელწოდება:** „მომხმარე-
ბლის განათლება“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
გურიის მომხმარებელთა კავშირი
- City/village: Ozurgeti
Implementing organization: "Mrevli"
8. **Project title:**
"Back to healthy stile of life"
City/village: Ozurgeti
Implementing organization:
"Club of intellectuals "Erudite"
9. **Project title:**
"Canser can be Defeated"
City/village: Ozurgeti
Implementing organization:
"Women healthcare association
"Patient plus"
10. **Project title:**
"Thematical library"
City/village: Ozurgeti
Implementing organization:
"Georgian Civic Development
Association"
11. **Project title:**
"Learning Democracy"
City/village: Lagodekhi
Implementing organization:
"Association for Research of Youth
Problems"
12. **Project title:**
"Hydrophobia prevention in
Lagodekhi region"
City/village: Lagodekhi
Implementing organization:
"Lagodekhi Women Organization"
13. **Project title:**
"Education of Consumers"
City/village: Ozurgeti
Implementing organization:
"Consumers Union of Ozurgeti"
14. **Project title:**
"Kaleidoscope"

14. პროექტის სახელწოდება:

„კალეიდოსკოპი“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი

განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
ინტელექტუალურთა კავშირი „ერუ-
ლიტი“

15. პროექტის სახელწოდება:

„ვინ ვართ ჩვენ?“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი

განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
მუნიციპალური რეფორმა

City/village: Ozurgeti

Implementing organization:

"Erudite"

15. **Project title: "Who we are"**

City/village: Ozurgeti

Implementing organization:

"Municipal Reform"

1. **Project title: "Improvement**

**PROJECTS INITIATED BY
THE CIVIC GROUPS**

**საინიციტივო ჯგუფის მიერ
განხორციელებული
ღონისძიებები**

1. პროექტის სახელწოდება: „მოსახ-
ლეობის გაზრდით მოსახლეობის
სოციალური მდგომარეობის გაუმჯო-
ბესება“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთის
რაიონი, სოფელი ბოხვაური

2. პროექტის სახელწოდება: „გადარჩე-
ნილი ბუნება, განახლებული სოფე-
ლი“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთის
რაიონი, სოფელი ჭანიეთი

3. პროექტის სახელწოდება: „ბასა“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი

4. პროექტის სახელწოდება: „ქალი
ბიზნესში - პირველი ნაბიჯები“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი

5. პროექტის სახელწოდება: „ბავშვთა
სპორტული სამყარო“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი

6. პროექტის სახელწოდება: „გაღმით
შენა ხარ, გამოღმით მე“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთის
რაიონი, სოფელი ღიზაური

7. პროექტის სახელწოდება:

„ეკალდიდის ხიდის აღდგენა“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთის

**of the social conditions of
population by increasing of
crop capacity"**

City/village: Ozurgeti region,
village Bokhvauri

2. **Project title: "Rescued
nature-renewed village"**

City/village: Ozurgeti region,
village Chanieti

3. **Project title: "Basa"**

City/village: Ozurgeti

4. **Project title:**

**"Women in the business-
the first steps"**

City/ Village: Ozurgeti

5. **Project title:**

"Childrens`s sport world"

City/ Village: Lagodekhi

6. **Project title:**

"On different sides"

City/ Village: Ozurgeti region,
village Likhauri

7. **Project title: "Restoration
of the Ekaldidi Bridge"**

City/ Village: Ozurgeti region,
village Dzumiti

8. **Project title: "Restoration
of the water supply system**

- რაიონი, სოფელი შრომა
8. პროექტის სახელწოდება: „სოფელ ძიმითის კოხის უბანში წყალსადენის აღდგენა-გაშვება“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთის რაიონი, სოფელი ძიმითი
9. პროექტის სახელწოდება: „ეკოლოგიურად ჯანსაღი გარემო - სულიერი მოთხოვნილება“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთის რაიონი, სოფელი ანასეული
10. პროექტის სახელწოდება: „სოფელ შრომის აუზის მოწყობა“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხის რაიონი, სოფელი შრომა
11. პროექტის სახელწოდება: „წყარო“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხის რაიონი, სოფელი გიორგეთი
12. პროექტის სახელწოდება: „ახალ-გაზრდობის ესთეტიკური ცენტრი“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი
13. პროექტის სახელწოდება: „ბაისუბნის სპორტული კომპლექსი“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხის რაიონი, სოფელი ბაისუბანი
14. პროექტის სახელწოდება: „უბნის სპორტკომპლექსი“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი
15. პროექტის სახელწოდება: „მდინარე კაბალის ჯებირის აღდგენა“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხის რაიონი, სოფელი გიორგეთი
16. პროექტის სახელწოდება: „ბჟუჯი“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთის რაიონი, სოფელი შემოქმედი
17. პროექტის სახელწოდება: „ლაგოდეხის № 2 ბაგა-ბაღი“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი
18. პროექტის სახელწოდება: „უფლებიდან მოვალეობამდე“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
- in the village Dzimity”
City/ Village: Ozurgeti region, village Dzimity
9. **Project title:**
“Sound Environment is the Spiritual Need”
City/ Village: Ozurgeti region, village Anaseuli
10. **Project title:** “Cleaning and improving the swimming pool in the village of Shroma”
City/ Village: Lagodekhi region, village Shroma
11. **Project title:** “Spring”
City/ Village: Lagodekhi region, village Giorgeti
12. **Project title:** “Art center”
City/ Village: Lagodekhi
13. **Project title:**
“Sport stadium of Baisubani Village”
City/ Village: Lagodekhi region, village Baisubani
14. **Project title:** “Sport complex of the Neighborhood”
City/ Village: Lagodekhi
15. **Project title:** “Restoration of the dike on the river Kabali”
City/ Village: Lagodekhi
16. **Project title:** “Bjuji”
City/ Village: Ozurgeti region, village Shemoqmedi
17. **Project title:**
“Restoration of the kindergarten in Lagodekhi”
City/ Village: Lagodekhi
18. **Project title:** “Human rights”
City/ Village: Ozurgeti
19. **Project title:**
“Renovation of the Library in

19. პროექტის სახელწოდება: „ლაგოდეხის ინტერნატის ბიბლიოთეკის განახლება“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი

20. პროექტის სახელწოდება: „ქვეყნის ხვალე - ახლანდელი პატარები“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი

the Lagodekhi boarding-school"

City/ Village: Lagodekhi

20. **Project title:**

"Coming Generation-Future of the Nation"

City/ Village: Lagodekhi

მიკროპროექტების

პროგრამის ფარგლებში

2000 წელს განხორციელებული პროექტები

საინიციტივო ჯგუფის მიერ
განხორციელებული პროექტები

1. **Project title: "Karishxala"**

**MICRO GRANTS PROGRAMME
PROJECTS IMPLEMENTED IN 2000**

PROJECTS INITIATED BY CIVIC GROUPS

1. პროექტის სახელწოდება:

„ქარიშხალა“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი,
სოფელი ბოლოკიანი

2. პროექტის სახელწოდება: „გზა“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი,
სოფელი ულიანოვკა

3. პროექტის სახელწოდება:

„თამაში ჭვავის ყანაში“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი

4. პროექტის სახელწოდება: „ხიდი“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი

5. პროექტის სახელწოდება:

„გარდაცვლილთა სავანე“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი,
სოფელი კართუბანი

6. პროექტის სახელწოდება: „სოფელ თელას სარწყავი არხის მოწყობა“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი,
სოფელი თელა

7. პროექტის სახელწოდება: „სოფელ თამარიანის მდინარის ხეობაში ეკოლოგიური პრობლემების გადაწყვეტა“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი,
სოფელი თამარიანი

8. პროექტის სახელწოდება:

„იამას წისქვილი“

City/village: Lagodekhi region,
village Bolokiani

2. **Project title: "The road"**

City/village: Lagodekhi region,
village Ulianovka

3. **Project title:**

"Catcher in the rye"

City/village: Lagodekhi

4. **Project title: "Bridge"**

City/village: Lagodekhi

5. **Project title: "Cemetery"**

City/village: Lagodekhi region,
village Kartubani

6. **Project title:**

"Watering channel in the village Tela"

City/village: Lagodekhi region,
village Tela

7. **Project title: "Ecological problems in village Tamariani"**

City/village: Lagodekhi region,
village Tamariani

8. **Project title: "Iasha's mill"**

City/ Village: Ozurgeti region,
village Nagomari, Mshvidobaure

9. **Project title: "Unbearable**

- ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთის, სოფელი ნაგომარი, მშვიდლობაური
9. პროექტის სახელწოდება: „გაუსაძლისი ყოფა“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
10. პროექტის სახელწოდება: „ჩვენ ყველანი ბავშობიდან მოვდივართ“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
11. პროექტის სახელწოდება: „ყველა ჩვენგანს ავიწყდება“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი, სოფელი დეაბზუ
12. პროექტის სახელწოდება: „სკუჩა“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
13. პროექტის სახელწოდება: „წყალწაღებულნი“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
14. პროექტის სახელწოდება: „ბასრა“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
15. პროექტის სახელწოდება: „და იქმნა წყალი“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი, სოფელი ბაილეთი
16. პროექტის სახელწოდება: „წყალი მწყურვალს“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი, სოფელი ჭანეთი
17. პროექტის სახელწოდება: „გზა ტაძრისაკენ“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი, სოფელი ჯუმათი
18. პროექტის სახელწოდება: „ეკომუზეუმი“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი, სოფელი მაკვანეთი
19. პროექტის სახელწოდება: „ფიჩხისჯვარი“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი, სოფელი მზიანი
20. პროექტის სახელწოდება: „ტელე-ტრანსლიატორი“
- conditions of existence**
City/ Village: Ozurgeti
10. **Project title: "We all come from the childhood"**
City/ Village: Ozurgeti
11. **Project title: "No one is forgotten"**
City/ Village: Ozurgeti region, village Dvabzu
12. **Project title: "Skucha"**
City/Village: Ozurgeti
13. **Project title: "Gone with the water"**
City/ Village: Ozurgeti
14. **Project title: "Basra"**
City/ Village: Ozurgeti
15. **Project title: "Water is the life"**
City/ Village: Ozurgeti region, village Baileti
16. **Project title: "Water for thirsty people"**
City/ Village: Ozurgeti region, village Chanieti
17. **Project title: "Way to the Charch"**
City/ Village: Ozurgeti region, village Jumati
18. **Project title: "Ekomuseume"**
City/ Village: Ozurgeti region, village Makvaneti
19. **Project title: "Pichkhisjvari"**
City/ Village: Ozurgeti region, village Mziani
20. **Project title: "TV transmitter"**
City/ Village: Ozurgeti region, village Mtispiri
1. **Projects title: "Find your public voice"**

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი,
სოფელი მთისპირი

ორგანიზაციის მიერ
განხორციელებული პროექტები

1. პროექტის სახელწოდება: „ეძიე
შენი საჯარო ხმა“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
საზოგადოების დემოკრატიული
განვითარების ასოციაცია
2. პროექტის სახელწოდება: „ნარკო-
მანიის პროფილაქტიკა ლაგოდეხში“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
ლაგოდეხის ინტელიგენტთა საზო-
გადოება
3. პროექტის სახელწოდება: „ბიჭუნა“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
ლაგოდეხის ექიმთა ასოციაცია
4. პროექტის სახელწოდება: „საზაფხ-
ულო, მზარეთმცოდნეობის დღის
ბანაკი“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
სოციალური კვლევისა და განვითა-
რების ასოციაცია
5. პროექტის სახელწოდება:
„მზის სხივები“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
სათემო-სამეზობლო კავშირი „არე-
ალი 99“
6. პროექტის სახელწოდება:
„პირველი ნაბიჯი“
ქალაქი/სოფელი: ქ. ლაგოდეხი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
ინფორმაციული უზრუნველყოფისა
და ახალგაზრდული პრობლემატიკის
კვლევის ასოციაცია

PROJECTS IMPLEMENTED BY THE ORGANISATION

- City/village: Lagodekhi
Implementing organization:
"Civic Democracy Development
Association"
2. **Project title:**
**"Prevention of narcomania
in Lagodekhi"**
City/village: Lagodekhi
Implementing organization:
"Association of intelligencia of
Lagodekhi"
3. **Project title: "Little boy"**
City/village: Lagodekhi
Implementing organization:
"Physicians' Association of
Lagodekhi"
4. **Project title:**
"Summer camping"
City/village: Lagodekhi
Implementing organization:
"Association for Social
Research and Development"
5. **Project title: "Sunshine"**
City/village: Lagodekhi
Implementing organization:
"CBO "ariel 99"
6. **Project title: "First Steps"**
City/village: Lagodekhi
Implementing organization:
"Association of Youth of
Lagodekhi"
7. **Project title:**
**"Healthy future
generation"**
City/village: Ozurgeti
Implementing organization:
"Association of Childrens's
Health protection "Child is the
future"
8. **Project title:**
"Kivi - culture for future"

7. პროექტის სახელწოდება:

„ჯანმრთელი თაობა“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
გურიის ბავშვთა ჯანმრთელობის
დაცვის ასოციაცია „ბავში
მომავალია“

8. პროექტის სახელწოდება:

„კივი - მომავლის კულტურა“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
გურიის რეგიონალური ასოციაცია
„კივი“

9. პროექტის სახელწოდება:

„XXI ხვდება XXI-ს“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
ახალგაზრდა პედაგოგთა კავშირი

10. პროექტის სახელწოდება: „იოდლე-
ფიციტის პრობლემა - ერის
მომავლის პრობლემა“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
გურიის ქალთა ჯანმრთელობის დაც-
ვის ასოციაცია „პაციენტი პლუს“

11. პროექტის სახელწოდება:

„სამართლიანი სამართალმცოდნე“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
საქართველოს დემოკრატიული გან-
ვითარების კავშირი

12. პროექტის სახელწოდება:

„მოქალაქის იმუნიტეტი - უფლებე-
ბისა და კანონმდებლობის ცოდნა“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
საქართველოს დემოკრატიული
განვითარების კავშირი

13. პროექტის სახელწოდება:

„საადრეო ბოსტნეული“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი

City/village: Ozurgeti

Implementing organization:
Association "Kivi"

9. **Project title: "XXI meets XXI"**

City/village: Ozurgeti

Implementing organization: "Young
Pedagogue's Union"

10. **Project title:**

**"Problem of deficits of iodi-
um-the problem of future of
the nation"**

City/village: Ozurgeti

Implementing organization:
"Women's Health protection
Association "patient plus"

11. **Project title: "Fair lawyer"**

City/village: Ozurgeti

Implementing organization:
"Democratic Development
Union of Georgia"

12. **Project title:**

**"Immunity of the citizen -
Knowledge of his own rights"**

City/village: Ozurgeti

Implementing organization:
"Democratic Development
Union of Georgia"

13. **Project title:**

"Early crops of vegetables"

City/village: Ozurgeti

Implementing organization: "Guria
Farmers Association "Agrogoria"

14. **Project title:**

"Cardiogram of the soul"

City/village: Ozurgeti

Implementing organization:
"Association for Ecology, Sport and
Social Protection "Cisartkela 7"

15. **Project title:**

"For whom the Bell Tolls"

City/village: Ozurgeti

განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
გურია ბოსტნეულის მწარმოებელ
ფერმერთა ასოციაცია „აგროგურია“

14. პროექტის სახელწოდება:

„სულის კარდიოგრამა“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
ეკოლოგიის სპორტისა და სოცი-
ალური დაცვის ასოციაცია „ცისარ-
ტყელა 7“

15. პროექტის სახელწოდება: „ვის
უხმობს ზარი?“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
მასშტაბის განვითარებისა და სამარ-
თლებრივი ნორმების ცხოვრებაში
დამკვიდრების ხელშეწყობი ასო-
ციაცია „გურიადი ნიუსი“

16. პროექტის სახელწოდება: „მწვანე
კედელი“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
პედაგოგთა და მოზარდთა სოცი-
ალური ინტერესების დაცვის კავ-
შირი „მრევლი“

17. პროექტის სახელწოდება: „გაკვალ-
ულ გზაზე“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
ინტელექტუალურთა კავშირი
„ერუდიტი“

18. პროექტის სახელწოდება: „ბავშვები
ჩვენი მომავალია“

ქალაქი/სოფელი: ქ. ოზურგეთი
განმახორციელებელი ორგანიზაცია:
სოფელ შემოქმედის სათემო ორგა-
ნიზაცია „ბედეკი“

Implementing organization:

"Association for media
Development and Implantation
of Legislation Norms "Guria-
oda News"

16. **Project title: "Green wall"**

City/village: Ozurgeti
Implementing organization:
"Union for Social Protection of
Pedagogues and Teenagers
"Mrevli"

17. **Projects title:**

" On the paved way"

City/village: Ozurgeti
Implementing organization:
"Intellectuals union "Erudite"

18. **Project title:**

"Children are our future"

City/village: Ozurgeti
Implementing organization:
"Bedeki - CBO"

ქ.თბილისი, დელისის 1 შესახვევი 5ა
TBILISI, DELISI 1st LANE 5A
ტელ./TEL: 964 124, ფაქსი/FAX: 250 711

OFFICE@CSRDG.GE
WWW.CSRDG.GE